

Çağdaş İngiliz Şiiri Antolojisi
Cevat Çapan

ADAM

ADAM YAYINLARI

©

Adam Yayıncılık ve Matbaacılık A.Ş.

Birinci Basım Ekim 1985

**Çağdaş İngiliz Şiiri
Antolojisi**

Cevat Çapan

Bu antolojide bir araya getirdiğim otuz iki şairin yüz bir şiiri sanırım yirminci yüzyıl İngiliz şiirini bütün özellikleriyle tanıtmaya yeterli değildir. Her şeyden önce, şiir çevirisinin güçlüğü böyle bir yetkinliği engelleyen başlıca etken. Buna bir de bu işe girişen kişinin kendi sınırlılığını eklerseniz, böyle bir derlemenin eksiklikleri ve fazlalıkları daha da kolay anlaşılır. Bütün bu sınırlılıklara karşın, *Çağdaş İngiliz Şiiri Antolojisi*'nde yirminci yüzyıl İngiliz şiirinin gelişme çizgisini, her şair kuşağının başlıca temsilcilerini elimden geldiğince okurlara tanıtmaya çalıştım. Amacım İngiliz Edebiyatı öğrencileri için eksiksiz bir ders kitabı hazırlamak değildi. Daha çok şiir severlerin ilgisini çekebilecek şiirleri çevirinin olanakları içinde sunmayı denedim. Ama bu eksiklikleriyle de edebiyat öğrencilerinin işine yarayacak bir şeyler ortaya koyabildimse, bundan büyük bir mutluluk duyacağımı da açıklamalıyım. Konuyla ilgilenen okurların bu antolojinin bu alanda yalnızca bir ilk adım olduğunu anlayacaklarına inanıyorum.

C.Ç.

İKİNCİ BASKIYA ÖNSÖZ

Çağdaş İngiliz Şiiri Antolojisi'nin 1985'teki ilk baskısına yazdığım önsözde o kitapta bir araya getirilen otuz iki şairden yapılan çevirilerin 20. Yüzyıl İngiliz Şiiri'ni bütün özellikleriyle tanıtmaya yeterli olmadığını açıklamıştım. Her antoloji gibi bunun da birçok eksikleri vardı. Geçen zaman içinde gerek benim Christopher Middleton, Andrew Motion, Michael Hulse ve Lavinia Greenlaw'dan, gerekse Nezih Onur, Coşkun Yerli, Gökçen Ezber ve Nazmi Ağıl'ın Basil Bunting, Henry Reed, Charles Tomlinson, Tony Harrison, Hugo Williams ve Simon Armitage'den yaptığımız çevirilerin eklenmesiyle bu antolojinin eksikleri bir ölçüde azalmış oldu. Böylece yüzyılın değişik dönemlerinde doğmuş kimi şairleri sınırlı sayıda şiirleriyle tanııtma fırsatı bulmuş olduk. Bu eklerin dışında W. B. Yeats ve Seamus Heaney'den yeni çevirilere yer vererek gerçek anlamda genişletilmiş bir ikinci baskı hazırlamaya çalıştım.

On beş yıl önce tek başıma kalkıştığım bu antoloji hazırlama Don Kişotluğunda bu kez beni yalnız bırakmayan çevirmen arkadaşlarıma katkıları için teşekkür ediyor, gelecekte daha eksiksiz bir "Yirminci Yüzyıl İngiliz Şiiri Antolojisi" hazırlayacaklara şimdiden başarılar diliyorum.

C.Ç.

YİRMİNCİ YÜZYIL İNGİLİZ ŞİİRİ

Önce şiir vardı. Her ulusal edebiyat gibi İngiliz edebiyatının başlangıç döneminde de şiir önde gelen edebiyat türüydü. Bu egemenlik 5. ile 11. yüzyıllar arasındaki Anglo-Sakson edebiyatı döneminde de, 1066 ile 1500 arasındaki Ortaçağ İngiliz edebiyatı döneminde de sürüp gitti. Modern İngilizcenin olduğu 16. yüzyılın başlangıcından sonra ise İngiliz şiiri önce Elizabeth Çağı'nda, sonra da 18. yüzyılın sonuna doğru Romantik akımın ortaya çıkışıyla iki altın çağ yaşadı. Ancak Spenser, Sidney, Shakespeare ve bu şairlerin öbür çağdaşlarının gerçekleştirdikleri 16. yüzyıl sonundaki bu yeniden doğuş hareketi feodal düzenin kısıntılarından kurtulan genç bir ulusun, henüz devrimci atılımını yitirmemiş yeni burjuva sınıfının, yerli halk geleneği ile uyumlu bir biresime kavuşan evrensel Rönesans kültürünün zenginliğini ve coşkunluğunu dile getiriyordu. Bu atılım, çağına ters düşmeyen 17. yüzyıl metafiziksel şairlerinde bile daha düşünsel bir nitelik kazanarak coşkunluğunu sürdürdü.

18. yüzyıl sonunda ortaya çıkan Romantik akım ise yüzyıla yakın bir süreden beri İngiliz şiirinde kendini gösteren tutucu neoklasik sanat anlayışının kısıtlamalarına, şiirin doğadan ve doğallıktan uzaklaşmasına haklı bir tepki olarak çıkmış, fakat burjuva sınıfının gelişmesini, kapitalist üretim ilişkilerinin yarattığı yeni koşulları gerçekçi ve eleştirel bir yaklaşımla değerlendiremediği, onun şiir dilindeki nesnel karşılığını bulamadığı için kısa zamanda geçmişe özlem duyan bir sanat anlayışına dönüşmüştü. Özellikle Romantik akımın mirasçısı olarak ortaya çıkan Victoria Çağı şairleri, metafiziksel şairlere kadar sürüp gelen “duygu ve düşünce bütünlüğünü” yitirmişlerdi. Burjuva ve sanayi devrimlerinin gerçekleşmesiyle şiir İngiltere’de toplumsal duyarlılığı dile getiren bir

iletişim aracı olmaktan çıkışmış, onun yerini toplumsal hayattaki şehirleşme, sanayileşme gibi değişmeleri daha büyük bir açıklıkla yansıtan roman türü almıştı. Elbette ki, toplumsal değişmelerin yarattığı sarsıntılara, getirdiği sorunlara ve kültür hayatında yol açtığı yozlaşmaya kayıtsız kalmayan şairler de yok değildi. Wordsworth, Mathew Arnold, Ruskin gibi şair ve yazarlar zaman zaman sanatsız, edebiyatsız, özellikle de şiirsiz bir toplumun barbarlaşmaya yargılı olduğunu değişik biçimlerde açıklamışlardı. Ancak yabancılaşmayı bir yazęı olarak benimseyen yaygın bir sanat anlayışına karşı bu sınırlı tepkilerin olumlu bir sonuç alması düşünülemezdi. şairler sanayileşmeyle ortaya çıkan metropollerdeki gerçekleri algılayacak bir duyarlıktan yoksun kalmışlar, bu yüzden manzara ressamları gibi bir dş dünyasının güzellikleriyle kendilerini avutma yolunu seçmişlerdi. Örneğin, on dokuzuncu yüzyıl İngiliz şiirinde Baudelaire gibi çağının gerçeklerini yoğun bir öfke ve tiksintiyle dile getirebilen ağdaş bir şair yoktu.

Tennyson, Arnold, Browning ve Swinburne gibi Victoria ağı şairlerini izleyen 20. yüzyıl başındaki “Georgian” dönemi şairleri de İngiliz şiirine yeni bir canlılık getiremediler. şairlerinin ve romanlarının büyük bir bölümünü Victoria ağı’nda yazmış olan Thomas Hardy 20. yüzyılda da kişisel yaşantısını büyük bir içtenlikle yansıtan başarılı lirik şairlerini sürdürdü. Edward Thomas, Isaac Rosenberg ve Wilfred Owen gibi bazı yetenekli şairler ise Birinci Dünya Savaşı’nda öldükleri için 20. yüzyıl İngiliz şiirinin evriminde söz sahibi olamadılar. Böylece gerek Ortaçağ’da, gerekse Rönesans ve onu izleyen yüzyıllarda Avrupa şiirinin ana damarlarından biri olan İngiliz şiiri 20. yüzyılın başında kuruyup gitme tehlikesiyle karşı karşıya kalmıştı.

En parlak dönemlerinde köklü Avrupa kültürüyle bağlar kuran, İtalyan, Fransız ve İşpanyol şiirinden olumlu yönde etkilenmeyi başaran İngiliz şiirini bu kendi içine kapanmış taşralı durumundan kurtarmak için belki de bir “dış müdahale” gerekiyordu. İşte bu “dış müdahale”yi gelenek yoksulu Amerikan toplumundan uzaklaşıp yaratmak istedikleri sanatı köklü geleneklerin temelleri üzerine kurmak isteyen Ezra Pound ve T. S. Eliot gibi iki Amerikalı şair gerçekleştirdi. Ezra Pound, T. E. Hulme adlı bir İngiliz eleştirmenin görüşlerinden yararlanarak 1908’de “İmge-

cilik" adını verdiği bir şiir akımı başlattı. Şiir dilinde açık-seçikliğe, özgür koşuk ritimleri kullanarak organik bütünlük sağlamaya önem veren imgecilik anlayışı her konunun şiirde işlenebileceği, romantiklerin süslü şiir dilinden kaçınarak gündelik konuşma dilinin benimsenmesi gerektiğini öne sürüyordu. İmgeciliğin ilk sözcülerinden biri olan şair F. S. Flint imgeci şiirin köklerinin Sappho ve Catullus gibi klasik Yunan ve Latin şairlerine uzandığını söylüyor, imge şiiri ile Japon "haiku"ları arasında bağlar kuruyordu.

Ezra Pound'un öncülüğünde William Carlos Williams, D. H. Lawrence, Wallece Stevens, Marianne Moore, e. e. cummings gibi birçok şair imgecilik akımından etkilenmişti. T. S. Eliot'un 1917'de yayımlanan "J. Alfred Prufrock'un Aşk Türküsü", onu izleyen "Çorak Ülke" (The Waste Land) gibi şiirleri, 1921'de Herbert Grierson'un metafiziksel şairlerden seçtiği örneklerden oluşan antolojiyi uzun bir önsözle yayımlaması İngiltere'de yepyeni bir şiir beğenisinin gelişmesine yol açtı. Bu şairlerin yanı sıra dilin yenileşmesi için deneylere girişen bir de önemli romancı vardı James Joyce. Pound, Eliot ve Joyce gibi üç yazarın birbirine benzemeyen birçok özellikleri olmakla birlikte, Octavio Paz'a göre önemli bir ortak yanları vardı : üçü de Anglo-Sakson edebiyatının uzun süredir bağlarını kopardığı Avrupa kültür geleneğinin kaynaklarını yeniden bulmak istiyorlardı. Bu gelenek özellikle Latin kültüründen kaynaklanan bir mirasla besleniyordu. Bu amaçla Pound, Provençal ve İtalyan şiirinden Eliot, Dante ve Baudelaire'den; Joyce ise bütün Yunan, Latin ve Ortaçağ kaynaklarından yararlanma yollarını seçtiler.

Bu yararlanma ya da etkilenme örneklerinde, İngiliz şiiri için belirleyici etken Baudelaire, Laforgue ve öbür simgeci Fransız şairleri oldu. Bu örneklerden esinlenerek konuşma dilini özgür konuşğun da esnekliğinden yararlanarak şiire sokan Pound ve Eliot gibi şairler, çağdaş şehir yaşantısının şiire malzeme olmasını sağladılar. ayrıca, bu yenilikçi akım somut imge kullanma eğilimini benimseyerek romantiklerin yapay "şairane"liğini de şiirden kovmuş oldu. Gene Ezra Pound'un düşüncelerinden ve Fransız simgecilerinden etkilenen başka bir şair de İngiliz şiirinin yirminci yüzyıldaki ustalarından biri olmayı başardı. Bu şair sanat hayatı-

na on dokuzuncu yüzyıl sonunda romantiklerin dümen suyunda girmiş olan İrlandalı William Butler Yeats'ti. Yeats'in olgunlaşmasında anayurdunun yerli geleneğinden yararlanmasının ve bağımsızlık savaşımının yarattığı toplumsal sarsıntılara tanık olmasının büyük katkısı oldu.

Gerek Pound'un, gerekse Eliot'un şiirleriyle getirdikleri devrimci nitelikteki yenilikler ilk bakışta çağdaş kapitalist toplumun bir eleştirisi olsa bile, özellikle Eliot'un şiirinin temelinde evrensel Hristiyan düzenine duyulan bir özlem yatmaktaydı. Bu yüzden, Eliot'un teknik yeniliklerinden büyük ölçüde etkilenen Auden, MacNiece, Spender gibi 1930'ların genç şairleri Eliot'un görüşlerini benimsemediler, ama onun biçimlerinden yararlanarak o yılların toplumsal sorunlarına daha çok ağırlık veren siyasal içerikli şiirler yazdılar. 1929'daki büyük ekonomik bunalım ve İspanya İç Savaşı gibi etkenler de dış dünyaya dönük bu şairlerin böyle bir yol seçmelerini kolaylaştırdı. Pound ve Eliot gündelik konuşma dilini benimsemekle birlikte, kolay anlaşılan bir şiir yazmıyorlardı. Konuşma dili onlar için sadece çağdaş yaşantının ritmini elde etmek için yararlanılan anlatım yollarından biriydi. Zengin kültür birikimleri şiirlerinde anlaşılması güç göndermelere ve çağrışımlara yol açıyordu. Sanatlarını toplumun yararına kullanmak isteyen 1930'ların şairleri ise güç anlaşılır şiir yazmanın bu amaçlarıyla çelişeceğini öne sürerek inandıkları doğruları, ilgiledikleri güncel sorunları geleneksel kalıplar içinde vermeyi yeğlediler. Geleneksel biçimleri büyük bir ustalıkla kullanan Auden, 30'ların en başarılı şairi olarak çağdaşları arasında sıvrıldı. Ancak Auden sözcüğünü ettiği kesimin insanlarıyla yeterince özdeşleşemediği için hem kendisinin, hem de etkisi altında kalan çağdaşlarının siyasal sorunları işlemeleri küçük burjuva aydınlarının sosyalizmle kısa süren bir serüveni olmaktan öteye gidemedi. Bu kuşak içinde Louis MacNiece'i bu yargının dışında tutmak gerekir. MacNiece hiçbir zaman Auden kadar çarpıcı olmadığı gibi, siyasal görüşlere yer verdiği şiirlerinde de çağdaşlarından çok daha içten davranan bir şairdi. Bir de, John Cornford, Christopher Caudwell gibi olgunluk dönemlerine varamadan gönüllü olarak katıldıkları İspanya İç Savaşı'nda ölen şairlerin siyasal içtenlikleri konusunda hiçbir kuşkuya yer olmadığını belirtmeliyiz.

1940'larda Auden kuşağının şiirlerindeki düşünsel içeriğe Dylan Thomas ve George Barker gibi şairlerin duyusal bir tepkiyle karşı çıktıklarını görüyoruz. 1939'da başlayan İkinci Dünya Savaşı da böyle bir duygusallığı kamçılayan bir etken olarak düşünülebilir. Dylan Thomas, Eliot ve 1930'lardaki şairlerin İngiliz şiirinden uzaklaştırdığı romantik, kişisel ses tonunu yeniden büyük bir coşkunlukla gündeme getiren şairdir. Bu arada Freud'un ve alkolün etkisiyle, B.B.C.'de hazırladığı programların, Amerika'daki konferans ve şiir matinelelerinin yardımıyla Thomas geride altın sesli bir şair efsanesi bırakarak 1953'te New York'ta bir otel odasında ölüp gitti.

1950'lerdeki şairler biraz da bu yüzden 40'ların Dylan Thomas'da aşırı boyutlara ulaştığına inandıkları savrukluğuna ölçülü biçili bir kalem efendiliğiyle karşı çıktılar. Robert Conquest'in *New Lines* adlı antolojisinde bir araya gelen Philip Larkin, Kingsley Amis, John Wain, D. J. Enright, Donald Davie ve Thom Gunn gibi bazı genç şairlerle adı bu şairlerle birlikte anılmaya başlanan Ted Hughes yeni bir akımın sözcüleri olarak değerlendirildiler. Bu şairler kümesinin "The Movement" adı altında bir araya getirilmesi belki de bir gazetecilik cilvesiydi. 1920'lerin yenilikçi şairlerini kuşkuyla karşılayan bu yeni kuşak Hard, Robert Graves ve otuzlarda şiirlerinden çok eleştirel kitaplarıyla ün yapan William Empson'u usta olarak görüyorlardı.

Adlarını 50'lerde duyuran bu yeni şairler yazarlık hayatlarını hâlâ sürdürdüklerine göre, onlar için kesin bir yargıya varmak güçtür. Ama Philip Larkin, Thom Gunn ve Ted Hughes'a herhangi bir değerlendirmede ayrı bir yer vermek gerektiğini şimdiden söyleyebiliriz. Larkin gösterişsiz taşra yaşantılarını gerçekleştirmiş aşkları, çıkmamış yolculukları, yarım kalmış mutlulukları büyük bir incelikle, şöyle bir değinip geçercesine dile getiriyor şiirlerinde. Thom Gunn çağdaş hayatın şiddetini meşin ceketli, motosikletli delikanlıların çatışmalarında metafiziksel şairlere özgü bir oyuna dönüştürerek yansıtıyor. Ted Hughes ise aynı şiddeti daha kanlı canlı bir dünyanın yaratıklarını karşı karşıya getirerek duyuruyor okura. Bu şairler arasında özellikle Ted Hughes, yeni yaşantılara, yeni gelişmelere açık bir sanatçı olarak çağdaş İngiliz şiirinin umutsuz bir durumda olmadığını kanıtlıyor.

Önce şiir vardı, demiştik. Sonra burjuva düzenin kurulmasıyla şiirin toplumsal hayattan sürüldüğünü gördük. Buna karşı şiir başka kılıklara girerek romana ve sinemaya sızdı. Öbür geleneksel sanatlarla ilişkisini sürdürdü. Sonra İngiltere’de teknolojik uygarlığa karşı eleştirel bir tepkiyle kendini yenileyerek yeniden ortaya çıktı. Düşman bir ortamda yaşamak zorunda. Bu yüzden, işlevinin bilincine vararak etkinliğini artırmaya savaşıyor. Robert Graves’in dediği gibi,

“Gene de yaşıyor aşk, pencere pervazına kazılı bir kelime, Celladın baltasının o garip ürküntüsü içinde.”

Şiir de öyle.

Thomas Hardy

1840 – 1928

Yaşadığı yıllarda daha çok büyük bir romancı olarak ün yapan Hardy, ölümünden sonra, özellikle 1950’lerde yetişen şairler kuşağınca, İngiliz şiir geleneğinin en büyük ustalarından biri sayılmıştır. 1840’ta Dorset’te doğan Hardy mimarlık öğrenimi gördükten sonra gençlik yıllarında bu alanda çalışmıştı. Şiire çok genç yaşta başlamasına karşın, ekonomik nedenlerle kısa bir süre sonra roman türünü denemiş ve bu alanda başarılı örnekler vermiştir. Okur yığınlarının kendisini *Tess of the d’Urbervilles* romanının yazarı olarak tanımaları, buna karşılık *Jude the Obscure*’un 1895’te yayımlandığı zaman gerçek değerinin anlaşılmaması, Hardy’nin yeniden şiire dönmesine yol açmıştır. Hardy’nin babası köylü bir duvarcıydı. Ailesinin kırsal kökeniyle bağlarını hiçbir zaman koparmayan Hardy, İngiltere’deki sanayi devrimiyle tarihe karışmak üzere olan köy yaşamış düzeniyle özdeşlik kurmuş, bu değişimin trajik boyutlarını romanlarında işlemiştir. Şiirleri çoğunlukla geleneksel biçimlerde, ölçülü ve uyaklı olarak yazılmış olmakla birlikte, her zaman belli bir olaydan ve kişisel bir yaşantıdan kaynaklanırlar. Hardy en güzel şiirlerini 1912’de ölen ilk karısı Emily için yazmıştır. Bunların dışında Birinci Dünya Savaşı sırasında ve bu savaşla ilgili şiirleri de o dönemin en başarılı örnekleri sayılır.

Gözümde tüten kadın, nasıl da çağırıyor, çağırıyorsun beni,
Ben artık o eski ben değilim, diyerek,
Benim için her şey olan o insanın değiştiğini,
Hani ilk kez gibi, günlerimiz aydınlıkken.

Sen olabilir misin bu duyduğum? Göreyim seni, gel
Ben şehre yaklaşırken durduğun gibi
Beni beklerken evet, seni o zamanlar bildiğim yüzünle,
Üstündeki o uçuk mavi giysiye dek aynı!

Yoksa yalnız o meltem mi aldırıışsızca esen
Islak çimenler üzerinden bana doğru
Sense büsbütün eriyip gitmişsin soluk boşlukta
Bir daha duyulmayacak gibi yakından ve uzaktan?

Ve ben böyle yürüyorum işte sendeleyerek
Yapraklar dört yanımda dökülürken,
Rüzgâr kuzeyden esiyor yaprakları delerek
O kadın seslenirken.

RÜZGÂRDA VE YAĞMURDA

En sevdikleri şarkıları söylüyorlar –
Kadını, erkeği, hepsi,
Tiz perdeden, pes perdeden,
Biri de piyanoya oturmuş;
Mumlar aydınlatırken yüzlerini...
Ah, yıllar, geçen yıllar!

Nasıl da döne döne dökülüyor yapraklar!

Yosun tutan yolları temizliyorlar –
Yaşlısı, genci, hepsi,
Yollar tertemiz artık,
Bahçe pırıl pırıl;
Bir sıra yerleştiriyorlar gölgeye...
Ah, yıllar, geçen yıllar;

Bak, nasıl kanat çırpıyor fırtınada kuşlar

Hepsi neşe içinde kahvaltı ediyorlar –
Erkekler, kızlar –
Yaz ağacının altında
Uzakta ucu görünüyor körfezin,
Ayak altında eşinirken tavuklar...
Ah, yıllar, geçen yıllar!

Ve duvardaki solmuş gülü koparıyorlar.

Yeni, yüksek bir eve taşınıyorlar,
Kadını, erkeği, hepsi,
Saatleri, halıları, sandalyeleri
Bütün gün bahçede duran,
Ve neleri varsa göz kamaştıran...
Ah, yıllar, geçen yıllar;
Kazıdıkları adlar yağmur altında şimdi.

VAROŞLARDA KAR

Her dal onunla irileşmiş,
Onunla eğilmiş dallar;
Her çatal beyaz bir örümcek ağı;
Her sokak ve kaldırım sessiz :
Yolunu şaşırmış kar tanecikleri havada
uçuşurken
Yağan karla buluşup toprağa iniyorlar
yeniden.
Çitler birbirine yapışıp bir duvar oluşturmuş,
Yönü anlaşılmıyor rüzgârın yağan yapağılardan.

Bir serçe konuyor ağaca
Ve birden küçücük gövdesinin
Üç kat büyüklüğünde bir kar topağı
Dökülerek başına ve gözlerine
Tepetaklak ediyor serçeyi
Ve nerdeyse kara gömüyor onu,
Sonra da alttaki bir başka dala konuyor
Ve art başka topaklar dökülüyor bu konuşan.

Dışarda bembeyaz bir yamaca dönüşen
Basamaklarda sıska, kara bir kedi belirliyor,
Umutsuzluk içinde kocaman gözleri;
Biz de kapıyı açıp içeri alıyoruz kediyi.

Gerard Manley Hopkins

1844 – 1889

Hopkins on dokuzuncu yüzyılda yaşamış bir şair olmasına karşın, şiirleri ancak 1918’de yayımlandığı ve bu tarihten sonraki İngiliz şiirini etkileyen önemli bir usta sayıldığı için böyle bir antolojide yer alıyor. Londralı bir sigortacının oğlu olan Hopkins, Highgate Okulu’ndan sonra öğrenimini Oxford Üniversitesi’nde Baliol Koleji’nde sürdürdü. Burada Klasik Filoloji, Tarih ve Felsefe okurken Kardinal Newman’ın etkisiyle 1866’da Katolik inancını benimsedi. Bir süre Birmingham’da, Oratory Okulu’nda öğretmenlik yaptıktan sonra, 1868’de Cizvit Derneği’ne girdi. 1884’e kadar papaz ve öğretmen olarak görev yaptıktan sonra aynı yıl içinde Dublin Katolik Üniversitesi’nde Klasik Filoloji profesörlüğüne atandı. Cizvit olduktan sonra yazdığı bütün şiirlerini yakan Hopkins 1875’te Almanya’dan sürgüne gönderilen rahibelerin Deutschland gemisinin batması sırasında boğulmaları üzerine Kilisenin izniyle bu olaydan duyduğu üzüntüyü dile getiren en ünlü şiiri “The Wreck of the Deutschland”ı yazdı. Daha sonraki şiirlerinde de doğa ve Tanrı sevgisini yoğun bir duyarlıkla işleyen Hopkins bir yandan ortaçağ İngiliz şiirinin vurgulu özgür ritimlerinden yararlanırken bir yandan da on yedinci yüzyıldaki Donne ve Herbert gibi dinsel şiirin en önemli ustalarından esinlendi. Hopkins’in yoğun yaşantıyı yansıtmak için kullandığı “gerilimli ritim” daha sonra Dylan Thomas ve George Barker gibi şairlerin benimsedikleri bir özellik olarak yaygınlık kazandı.

TANRI'NIN GÖRKEMİ

Yeryüzü Tanrı'nın görkemiyle yopyoğun.

Tutuşacakmış gibi, yaldızlı kâğıdın parıltısıyla;

Gitgide büyüyor ezilen yağın sızıntısıyla.

Öyleyse neden aldırıyor artık insanlar onun gücüne?

Kuşaklar yürüyüp yürüyüp yürüyüp geçti;

Ve her şey pazarlıkla köreldi, bin bir çabayla bitkin;

Ve her şeye sinmiş insanın soluğu ve kokusu toprak

Çıplak artık, ama hissetmiyor kundura giymiş ayak.

Gene de tükenmek bilmiyor doğa;

Yaşıyor her şeyin özünde en tatlı tazelik;

Karanlık Batıda son ışıklar da sönmüş olsa bile

Ah, işte sabah, belirliyor doğudaki şu boz çizgide –

Çünkü Kutsal Ruh tepenin üzerinden, eğilmiş

Gözlüyor dünyayı sıcak yüreği ve parlak kanatlarıyla.

BAHAR

Hiçbir şey güzel değildir bahar kadar –
Otlar gür, yeşil fişkıırken topraktan;
Alçalan gökkubbeyi andırır ardıkuşunun
Yumurtaları ve sesi öyle cınlatır ve arıtır ki
Kulakları, şimşek çakar gibidir şakıması;
Parlak armut yaprakları ve çiçekleri okşarlar
Alçalan maviliği, o mavilik koşar gibidir
Zenginliği içinde; koşuşan kuzular da yaşarlar
Bu sevinci.

Nedir bütün bu taşan coşku, bütün bu sevinç –
Taa başlangıçtan, cennet bahçesinin ilk günlerinden
Kalma bir mutluluk – Gel, al Sen de, bozulmadan,
Bulutlanmadan, Ey İsa, efendimiz, günaha bulaşmadan
Tertemiz düşünceler ve kızlarla oğlanlardaki Mayıs,
En çok senin hakkın, Ey Meryem'in oğlu, en çok
sana yaraşan.

YILDIZLI GECE

Şu yıldızlara bak! bak, bak gökyüzüne!

Havada duran şu ateş tayfasına bak!

O ıslıl ıslıl kentlere, kaleler çemberine!

Karanlık korulardaki elmas madenleri! cinlerin
gözleri!

Altın, ışılan altın döşeli soğuk, külrengi
çayırlar!

Rüzgârda savrulan akağaç, alev almış akçakavak!

Uçuşan pırıl pırıl güvercin çiftliğin avlusunda!

Ah, bir bedeli olmalı evrenin bütün bu güzelliğinin.

Al öyleyse! değer biç ! – Nasıl? – Duayla, sabırla,
tövbeyle.

Bak, bak : bir Mayıs ayını sanki, meyve ağaçlarının
dallarında!

Bak! Mart'ın çiçeklenişi, sarı benekli söğütler
gibi!

Bunlar gerçekten samanlık işte; içinde

Başak demetleri. Samanlığı çevreleyen yıldızlar da

İsa'nın evini örtüyor, İsa'yla anasının ve bütün
ermişlerinin.

William Butler Yeats

1865 – 1939

İrlandalı şair ve oyun yazarı Yeats Dublin yakınlarında, Sandymount'ta doğdu. Ünlü bir portre ressamı olan babası John B. Yeats'in işleri yüzünden ailesiyle birlikte bir süre Londra'da oturdu. Fakat çocukluk döneminin en unutulmaz anıları tatillerini geçirdiği İrlanda'nın batısındaki Sligo bölgesiyle ilgilidir. Ailesi 1880'de İrlanda'ya döndükten sonra, Leats öğrenimini Erasmus Okulu'nda sürdürdü. Daha sonra da babası gibi ressam olmak amacıyla Metropolitan Güzel Sanatlar Okulu'na girdi. Çok geçmeden gerçek tutkusunun şiir olduğunu anlayan Yeats resmi bıraktı ve ilk şiir kitabı *The Wanderings of Oisin*'i 1899'da yayımladı. Bu yıllarda aralarında Oscar Wilde, William Morris, Bernard Shaw gibi yazarların bulunduğu Londra edebiyat çevresine girdi. Gene aynı dönemde tanıştığı Maud Gonne adlı İrlandalı bir kadın Yeats'in yaratıcılık hayatının en güçlü esin kaynağı oldu. Maud Gonne'un İrlanda Bağımsızlık Hareketi'nin ateşli önderlerinden biri olması Yeats'in de bu davayı benimsemesine ve İrlanda'da ulusal bir sanat ve edebiyatın yaratılması için çalışmasına yol açtı.

Yeats'in 1896'da tanıştığı Lady Gregory ise onun Ulusal İrlanda Tiyatrosu'nun kurulmasındaki önemli katkılarına elverişli bir ortam hazırladı. Yeats bir yandan yeni kurulan Abbey Tiyatrosu'nun yönetim sorumluluğunu paylaşıp bu tiyatro için oyunlar yazarken, bir yandan da şiir yazmayı sürdürüyordu. Yeats'in elli yılı kapsayan şairlik hayatında sürekli bir gelişme ve olgunlaşma görülür. Özellikle gençlik yıllarının romantizmini geride bırakıp İrlanda efsaneleri ve halk edebiyatından yararlanmaya başlayınca, daha inandırıcı bir sanat anlayışıyla okurun karşısına çıkar. Yeats'i asıl olgunlaştıran olaylar ise kendisinin de doğru sözlü bir

tanığı olduğu İrlanda Bağımsızlık Savaşı'dır. İngilizler'in acımasızca bastırdıkları 1916 Paskalya Ayaklanması Yeats'in siyasal gelişmeleri algılaması bakımından onun şiirinde de bir dönüm noktasıdır.

Yeats şiirlerinde, oyunlarında ve denemelerinde olgunlaştıkça artan bir bilgelikle evrenin gizlerini çözmeye çalışmış, doğaüstü güçleri, boş inançları eski efsaneleri bir bilim adamının titizliğiyle incelemiş, bu tutku onun şiirine bir duygu ve düşünce dengesi ve bütünlüğü kazandırmıştır.

GALWAY AT YARIŞLARINDA

Orada, atların yarıştığı çayırd,
Aramızda birlik yaratıyor duyduğumuz sevinç.
Atlılar dörtnala atlarının sırtında,
Yüreği ağızlarında arkadan bakanların
Bizim de seyircilerimiz vardı eskiden,
Dinleyen, işimizde bizi yüreklendiren;
Yoldaşlık ederdik binicilerle
Yeryüzü tüccarın, kalem efendisinin
Kesik soluklarıyla buğulanmadan.
Sürdürün türkünüzü : bir yerde doğarken yeni bir ay,
Göreceğiz uyumanın ölmek olmadığını,
Duyarak yeryüzünün yeni bir hava tutturduğunu –
Yeryüzü hep delikanlı çünkü –
Sonra bağırانlar çıkacak yarışlardaki gibi,
Ve insanlar olacak bizi yüreklendiren,
Atını sürüp gidenlerden?

HER ŞEY AYARTABİLİR BENİ

Her Şey ayartabiir beni Şu Şiir uğraşından :
Gün olur bir kadının yüzü, ya da daha kötüsü
Çektiğı çile alıklarca yönetilen yurdumun;
Şimdi daha kolayı yok
Elimin alıştığı bu işten. Gençken
Metelik vermezdim türkölere,
Sazını çalmaz mıydı ozan
Kılıç kında beklercesine;
Razıyım, dileğim yerine gelsin de tek,
Balıktan daha soğuk, daha dilsiz, daha sağır olmaya.

COOLE'UN YABAN KUĞULARI

Ağaçlar güz güzelliğinde,
Korunun yolları kuru,
Ekim'in alacakaranlığında
Duru bir göğü yansıtıyor sular;
Taşların üzerinden akan sularda
Elli dokuz kuğu.

Bu geçirdiğim on dokuzuncu güz
Hesabını tuttuğumdan bu yana;
Daha saymayı bitirmeden, baktım,
Birden havalanıyorlar
Ve döne döne dağılıyorlar
Gürültülü kanatlarıyla.

Öyle baktım da o parlak yaratıklara
Şimdi yüreğim yaralı.
Her şey değişmiş, alacakaranlıkta
Duyduğumdan beri, ilk kez bu kıyıda,
Kösnüyle çırparken kanatlarını başımın üstünde,
Daha yumuşaktı uçuşları.

Hâlâ bıkmadan sevgililer birer birer
Ya soğuk dost derelerde yüzüyor.
Ya da havalanıyorlar;
Gönülleri yaşlanmamış;
Tutku ya da elde etme isteği,
Nereye giderlerse gitsinler, hâlâ yüreklerinde.

Hâlâ yüzüyorlar işte durgun sularda,
Gizem içinde, güzel;
Kim bilir hangi sazlıkta
Yapacaklar yuvalarını, hangi gölün
Kıyısında ya da havuzda güzellik sunacaklar
Uyanıp onların gittiğini anladığımda?

Gün batarken karşılaştım
Diri yüzlerle geliyorlardı
Ya tezgâhlarından, ya masalarından,
On sekizinci yüzyıldan kalma
Kül rengi evlerin arasından.
Ya başımla selam verip
Kibar anlamsız sözlerle geçtim,
Ya da ayaküstü durup
Kibar anlamsız sözler söyledim,
Önce alaycı bir fıkra
Ya da kahvede ocak başında
Bir dostun hoşuna gidecek
İnce bir nükte geldi aklıma,
Biliyordum ki onlarla ben
Hep soytarılık edilen
Bir yerde yaşıyorduk ancak
Her şey değişti, değişti kökten
Korkunç bir güzellik doğdu.
Şu kadın günlerini
Bilinçsiz bir iyilikle geçirdi,
Ya da çekişerek geceleri
Sesini soluğunu yitirdi.
Gençken, güzelken eskiden
Sesinden tatlı ses var mıydı,
Atını avda sürerken?
Bir okul yönetirdi bu adam,
Bizim kanatlı ata binerdi;
Bu da yardımcısı, dostu,
Gücüne güç katardı;
Öyle inceydi ki yaradılışı,
Düşüncesi öyle korkusuzdu ki,
Sonunda belki de üne ererdi.

Şunu da kendini beğenmişin,
Ayyaşın biri diye bilirdim.
Kimi sevdiklerime
Nice haksızlık ettiydi ya,
Gene de anıyorum türkümde;
O da vazgeçti sonunda
Bu rasgele oyundan;
Sırasında o da değişti,
Değişti kökten
Korkunç bir güzellik doğdu.
Yürekler tek amaçla
Yaz boyunca, kış boyunca
Büyük taş olmuş sanki
Sarsmak için bu gidişi.
Yoldan gelen atla atlı,
Bulutlardan bulutlara
Uzanıp giden kuşlar
Değişiyor her dakika;
Derede bir bulut gölgesi
Değişiyor her dakika;
Sekiyor bir atın toynağı,
Suları sıçratıyor bir at;
Dalıyor orman tavukları,
Orman horozlarını çağırıp;
Yaşıyorlar her dakika
O taş hepsinin içinde.

Durmadan özünden vermek
Taşa çevirebilir yüreği.
Ah bu ne zaman yetecek?
Göklere ve bize düşen
Art arda adlarını anmak,
Bir ana nasıl anarsa adını
Çırpınan gövdesine sonunda
Uyku inen yavrusunun.
Gelen geceden başka nedir bu?
Yok yok, gece değil, ölüm;
Boşuna bir ölüm mü yoksa?
Çünkü yapılan söylenen bir yana
İngiliz durabilir sözünde.
Biliyoruz düşlerini. Bilmek
Yeter düş kurup öldüklerini;
Ya aşırı sevgiden
Çıldırıp öldülerse?
Yazıyorum şiirimde –
MacDonagh ile MacBride
Sonra Connolly ile Pearse
Hem bugün, hem gelecek günlerde,
Yeşil giyilen her yerde,
Değişti, her şey değişti kökten :
Korkunç bir güzellik doğdu.

İKİNCİ GELİŞ

Döne döne büyüyen anaforda
Şahin duyamıyor şahincisini;
Her şey yıkılıyor, bel vermiş ortadirek;
Kargaşalık salınmış yeryüzüne,
Yükseliyor kana bulanmış sular, ve her yerde
Sulara gömülüyor suçsuzluğun töreni;
İyiler her türü inançtan yoksun,
Oysa yoğun bir tutkuyla esrik kötüler.

Belli ki bir giz açıklanmak üzere;
Belli ki İkinci Geliş kapımızı çalıyor.
İkinci Geliş! Bu sözler çıkar çıkmaz ağzımdan,
Koca bir görüntü tırmalıyor gözümü
Evrensel Ruh içinden : bir çölün kumları üzerinde
Gövdesi aslan, başı insan bir yaratık,
Güneş gibi boş, amansız bir bakışla
Atıyor ağır ağır adımlarını, bir yandan
Sararken çevresini öfkeli çöl kuşlarının gölgeleri.
Karanlık bastırıyor yeniden; ama biliyorum ki artık,
Yirmi yüzyıl süren ölümsü uyku
Sallanan bir beşikte karabasana dönmüş,
Şimdi hangi yırtıcı hayvan, saati geldi diye,
Aldırışsız yürüyor Beytullahm'da doğmaya?

BİZANS'A YOLCULUK

I

Yaşlılara göre değil bu ülke. Gençler
Birbirlerinin kollarında, ağaçlardaki kuşlar
– O ölen kuşaklar – türkülerinde,
Sombalıği dolu dereler, uskumru taşan denizler,
Balık, et, kuş yaz boyunca
Edinilmiş, doğmuş ve ölen ne varsa, övmekte.
Hepsi o duyusal ezgiye kapılmış
Yaşlanmak bilmeyen aklın anıtlarına kayıtsız.

II

Değersiz bir şeydir kocamış insan,
Sırığa geçirilmiş bir paçavra, ola ki
Ruh el çırpıp türkü söylesin, daha gür söylesin
O ölümlü giysideki her yırtık için,
Ama türkü söylemeyi öğreten okullar yok
Kendi görkeminin anıtlarını incelemekten öte;
Ben de bu yüzden denizleri aşıp geldim
Bu kutsal Bizans şehrine.

III

Ey Tanrı'nın kutsal ateşinde, bir duvarın
Altın mozayığındaymış gibi duran bilgiler,
Çıkın o ateşten, dönün halka olup çevremde,
Türküler öğretin ruhuma, yakıp
Kül edin kalbimi, istekleriyle hasta,
Ölen bir hayvanın gövdesinde
Ne olduğunu bilmeyen; alın götürün beni
Sonsuzluğun ustalığına.

IV

Bir kez doğadan sıyrılısam, bir daha
Doğal bir biçim almayacak bedenim,
Yunan kuyumcularının uyuklayan İmparatoru
Uyanık tutmak için dövme altın
Ve altın varaktan yaptıkları biçimlerden başka;
Ya da altın bir dala kondurdukları o kuştan,
Bizans'ın hanımlarıyla beylerine
Dünün, bugünün ve yarının öyküsünü şakıyan.

LEDA İLE KUĞU

Birdenbire bir vuruş : çarpışı o koca kanatların
Çırpınan kızcağızın üstünde, perdeli parmakların
Okşadığı bacaklar, gagası ensesinde,
Kollarında umarsız, öyle göğüs göğüse.

Nasıl itebilir ki o ürkek parmaklarıyla
O tüylü kahramanı gevşeyen bacaklarından?
Nasıl duymaz uzanıp o beyaz çırpınışın üstüne
Yüreğin o garip atışını yattığı yerde?

Belinin ürperişi orada belirliyor
Yıkılmış duvarları, yakılmış kuleleri
Ve ölü Agamemnon'u.
Kaptırıp kendini böyle
Boyun eğdiğine göre havanın gem vurulmaz kanına,
Acaba mal etti mi kendine bilgisiyle gücünü
Aldırışsız gagası onu salıvermeden yere?

Bir kırlangıcın uçuşunu düşünüyorum
Yaşlı bir kadını ve onun evini;
Batıdaki bulutlar ısıya da gecede,
Gözden kaybolmuş ıhlamur ağacıyla firavuninciri;
Bizden sonra gelecek bilginlerle şairler için
Büyük yapıtlar yaratıldı orada doğaya karşın,
Nicedir tek bir ülküye dönüştü düşler,
O duvarların yarattığı dans benzeri bir zafer
Orada Hyde, esin perilerinin o soylu çeliğini
Dövüp düzyazıya dönüştürmeden önce,
Orada, bütün o çekingenliğine karşın,
Dağınık saçlarıyla erkekçe duran o sakın,
Düşüncelere dalmış John Synge ve taşkın
İnsanlar, Shawe-Taylor ile Hugh Lane,
Gururu alçakgönüllülükte bulup
Kurdukları sahnede eşsiz bir dostluk yarattılar.

Kırlangıçlar gibi gelip kırlangıçlar gibi gittiler,
Ama bir kadının güçlü kişiliği
Bir kırlangıcın yolundan şaşmamasını sağlayabildi;
Ve orada yetişen beş altı kişi
Bir pusula iğnesinin çevresinde dönerek
Zamanla kesişen ya da ters yönden gelen
Çizgilerin düşünsel çekiciliğinde
Bulmayı başardılar en kesin yolu.

Bilginler, şairler durun burada,
Bütün bu odalar ve kapılar yok olduğunda,
Bu toprak yığınının otlar bürüyüp
Fidanlar bu kırık taşlarda kök saldığında,
Eğin başınızı yere, dönüp sırtınızı
Güneşin parıltısına, gölgenin hazlarına,
Önünde saygıyla eğilin bir an.
Bu defnelerle taçlandırılmış başın.

COOLE PARK VE BALLYLEE, 1931

Penceremin altında hızla akıyor sular,
Susamurları altta, ormantavukları üstte,
Bir mil akıyor sular göğün altında hiç kararmadan
Sonra 'kör' Raftery'nin mağarasında karanlığa karışıp
Yeraltından akıyor ve Coole toprakları içinde,
Kayalık bir yerde yeniden ortaya çıkıyor
Ve bir göle dökülüyor.
Zaten su yaratılmış ruhtan başka nedir ki?

O gölün çevresinde şimdi kış güneşi altında
Kuru dallarla dolu bir koru var.
Ve ben kayınların arasında durmuş bakıyorum.
Çünkü doğa ayağına oyuncu çizmelerini çekmiş
Ve içimden geçenlerin bir aynası bütün o tumturaklı sözler.
Birden kanat çırpıp havalanışıyla kuğunun
Dönüyor ve gölün parıltılı sularıyla
Dalların nasıl kesiştiklerini seyrediyorum.

Orada da bir simge! Göğün yoğunlaşmasından
Başka bir şey değil o fırtınalı beyazlık :
Ve ruh gibi o da belirliyor gözler önünde,
Sonra, kim bilir neden, sabahla kayboluyor :
Ve o kadar güzel ki, daha önce bilginin
Ya da bilgisizliğin çarpıttığı ne varsa düzeltiyor.
O kadar da temiz ki, düşüncesiz bir çocuk
Bir damla mürekkeple onu yok etmeye kalkışabilir.

Yerde bir bastonun sesi, sandalyeden
Sandalyeye zorla yürüyen birinin sesi;
Ünlü ustaların ciltlediği o sevgili kitaplar,
Her yerde mermer başlar ve asılı resimler;
Gezmiş görmüş insanlarla çocuklarının
Mutluluğu tattıkları geniş odalar;
Her biri adı sanı bilinen
Ve çılgınlıktan çılgınlığa koşmayan
O soylu kişilerin son mirasçısı.

Burayı yapanların yaşayıp öldükleri
Ve kendi canlarından daha çok sevdikleri,
Atadan kalma ağaçlar, kutsal anılarla dolu bahçeler,
Evlilikler, dostluklar, akrabalıklar
Ve gelinlerin özlemlerine kavuştukları yuva.
Bir yoksul bedevinin çadırındaymışız gibi,
Bir zamanlar en olmadık düşlerin yaşanarak
Artık tarihe karıştığı bir yerde dolaşıyoruz şimdi.

Son romantiklerdik biz – konu diye
Geleneksel kutsallığı ve güzelliği seçtik;
Hangi şair adına ne yazılmışsa
Halkın kitabına; en çok ne kutsayabilirse
İnsan aklını ve yüceltebilirse bir şiiri;
Ama değişti her şey, binicisiz şimdi o soylu at,
Bir zamanlar Homeros'u taşıdıysa da eyerinde
Kuğunun sürüklendiği o karanlık sularda.

Günün bulanık görüntüleri uzaklaşıyor.
İmparatorun sarhoş, askerleri yatmış :
Uzaklaşıyor gecenin titreşimi.
Koca katedral çanının ardından
Gece dolaşanların şarkıları
Yıldız ve ay aydınlığında bir kubbe küçümsüyor
Karmaşadan başka bir şey olmayan
Tüm insan varlığını,
İnsan damarlarındaki öfkeyi ve balçığı.
Bir görüntü salınıyor önümde, insan mı, gölge mi.
İnsandan çok gölge, gölgeden çok görüntü :
Çünkü bakarsın çözer dolanan yolunu
Hades'in kukasına sarılı mumya kefeni :
Kurumuş, soluksuz bir ağız
Soluksuz ağızları çağırır;
Selamlıyorum üstüninsanı,
Hayatta ölüm diyorum buna, ölümde hayat.

Tansık mı, kuş mu, altın eliş mi
Kuş ya da elişinden çok tansık,
Yıldızla ışıyan o altı dala konmuş,
Hades'in horozları gibi ötebilir,
Ya da ayın küskünlüğüyle, bağırarak
Ölümsüz özüyle küçümser
Sıradan kuşu, taçyaprağını
Tüm karmaşasını balçığın ve kanın.

Gece yarısı İmparatorun kaldırımlarında
Alevler dalgalanır, alevler ki
Ne çarayla beslenir, ne çelik tutuşturur,
Ne fırtına söndürür, alevden doğan alevler.
Kanla döllelenmiş ruhlar toplanır
Ve akıp gider öfkenin tüm karmaşası
Ölgünleşerek bir raksta,
Esrikliğin çırpınışında.
Kolun kumaşını dağlayamayan alevin acısıyla.

Yunusun balçığının ve kanının sırtında
Art arda ruhlar! Durdurur bu seli kuyumcular.
Altın işleyen kuyumcuları İmparatorun!
Üzerinde raks edilen mermerler
Yatıştırır karmaşanın o yoğun öfkesini.
Ve o imgeler yeniden
Yepyeni imgeler yaratırlar,
Yunuslarla yırtılan, çan sesiyle inleyen o deniz.

Walter de la Mare

1873 – 1956

Kent ilinin Charlton kasabasında doğdu. Londra'daki St. Paul Katedral Okulu'nda öğrenim gördükten sonra 1908 yılına kadar bir Amerikan petrol şirketinde çalıştı. Aynı yıl devletin kendisine aylık bağlaması üzerine bütün zamanını edebiyata adadı. Önceleri Walter Ramal takma adıyla kitaplar yayımlayan De la Mare 1908'den sonra yalnız gerçek adını kullandı. Şiirlerinde, öykülerinde ve romanlarında çocuklukla yaşlılık, gerçek dünya ile büyülü bir masal dünyası arasında şaşırtıcı bağlar kurdu, bunu yaparken de çocuk oyunlarından, tekerlemelerden ustalıkla yararlandı. Cambridge, St. Andrews, Bristol ve Londra üniversiteleri kendisine "Fahrî Doktor" unvanı verdiler. Ölümünden bir yıl önce de Amerikan Sanat ve Edebiyat Akademisi üyeliğine seçildi. Şiir ve düzyazı kitaplarının yanı sıra birçok antoloji de derleyen De la Mare'in en büyük başarısı yetişkinlerin çoğu zaman kendi yaş ve başlarına yakıştıramadıkları çocuksu duygulara ve yaşantılara her zaman gereken önemi vermesi ve ölünceye kadar dünyaya içinde yaşattığı çocuğun gözleriyle bakmayı bilmesidir.

BANA PAN ÖLDÜ DEDİLER

Bana Pan öldü dediler,
Öyleyse kimdi şakıyan sessizce
Kül rengi mürverlerle kaplı
O yeşil vadinin dibinde?

Bazan ruhumun büyüyle
Canlanan bir kuştı sanki öten;
Bazan denizin iniltisiydi
Karada yüreğime seslenen.

Soluk güzelliğiyle çuhaçiçeklerinin
Donanmış kırlarda bile,
Eskir bir acının gözyaşlarına
Rastladım menekşelerde.

GEÇMİŞTE KALAN

Çok yaşlıdır korular;
 Ve funda dallarında
Baş veren tomurcuklar,
 Eserken mart rüzgârları,
Öyle eskidir ki güzellikleri –
 İnsan hiç bilebilir mi,
Kaç çılgın yüzyıl geriye
 Uzanır gülün tarihi!

Çak yaşlıdır dereler;
 Ve altında mavi bir göğün
Karların serin serin uyuduğu
 Yerde kaynayan sular
Gelip geçenle ilgili
 Bir öykü anlatırlar
Bilgedir her damlası
 Hazreti Süleyman kadar.

Çok yaşlıyız biz insanlar;
 Düşlerimiz masal olmuş
Havva'nın bülbülleri anlatır
 Cennetin kararan bahçelerinde;

Uyanır fısıldaşınız bir süre,
 Ama bitmiştir artık gün,
Ve horozibikleriyle dolu bir tarla gibi
 Uzanır sessizlik ve uyku.

Burada güzel bir kadın gömülü,
Ceylan yürüyüşlü, iyi yürekli;
Şu Batı ilinde benim gördüğüm
Kadınların belki de en güzeli.

Ama güzellik kaybolur, güzellik geçer;
İsterse olmasın eşi benzeri;
Ben de ölünce kimler hatırlar
Batı ilinden gelen eşsiz güzeli?

Edward Thomas

1878 – 1917

Galler Bölgesi'nden gelme bir ailenin çocuğu olan Edward Thomas Londra'da Lambeth'de doğdu. Yükseköğreniminden önce bir süre Ticaret Odası'nda çalıştı. 1898'de Oxford Üniversitesi'ndeki Lincoln Koleji'nin verdiği bursla o üniversitede tarih okudu. Genç yaşta evlenen Thomas aile sorumluluğu yüzünden Oxford'u bitirdikten sonraki ilk yıllarında gazetelere kitap eleştirileri ve çeşitli konularda yazılar yazmak zorunda kaldı. Büyük bir titizlikle yazdığı bu yazılar ondaki eleştirel duyarlığın gelişmesini sağladıysa da, yaratıcı yanını büyük ölçüde sınırlamış oluyordu. Thomas ancak 1914 yılında, arkadaşı Amerikalı şair Robert Frost'un önerisi üzerine şiir yazmaya başladı. İlk şiirlerinde Frost gibi hayatın gösterişsiz ayrıntıları üzerinde duran Thomas daha önce şiir için esin kaynağı olmayan kırsal yaşantıları dile getirdi. 1915'te gönüllü olarak askere gittikten sonra şiirle ilgilenecek daha çok vakit bulduysa da, 1917'de savaşa katılmak üzere gitmiş olduğu Fransa'da, Arras'ta vurularak öldü. Fransa'ya gitmeden önce baskıya hazırladığı ve arkadaşı Robert Frost'a adadığı 64 şiiri ölümünden birkaç ay sonra yayımlandı. 1918'de de bunların dışındaki 71 şiirini bir araya getiren ikinci şiir kitabı çıktı.

Edward Thomas çoğu zaman "Georgian" dönemi şairleri ile birlikte anılırsa da, kendisi yazdıklarındaki anlatım incelikleri ve işlediği konularda ortaya çıkan gerçek çağdaş duyarlılığı ile onlardan daha özgün bir şair olduğunu kanıtlamıştır.

YENİ EV

İlk önce, kapayınca kapıyı,
Yapayalnız kaldım
O yeni evde, derken uğultusu
Başladı rüzgârın.

Birden eskiyiverdi ve,
Birden ben de yaşlandım;
Önceden söylenenlerle
Ürperdi kulaklarım,

Fırtınalı geceler, sonu hiç gelmeyen
Sisli gündüzler; güneşle ısınmayan
Kasvetli günler : eski tasalar
Ve daha başlamamış yeni acılar.

Böyledir demişlerdi de,
İnanmamıştım önceden;
Şimdi anladım görünce,
Rüzgâr nasıl uğuldarmış eserken.

IŞIKLAR KARARINCA

Uygunun sınırlarına geldim,
O derinliğine varılmayan ormana –
Herkesin doğru eğri, er ya da geç,
Yolunu şaşırdığı,
Ya da gideceği yolu
Bir türlü bulamadığı.

Tan ağardığından beri
Taa ormanın ucunda
Yolcuları yanıltan
Nice yol ve patika
Birden kararıyor şimdi
Ve gömülüyor yolcular
Ormanın karanlığına.

Burada bitiyor aşk,
Üzüntü, hırs bitiyor;
Ne varsa tatlı acı
Zevk diye, tasa diye,
Bitiyor en soylu uğraştan bile
Tatlı olan uykuda.

Ne bir yüz, ne bir kitap
Yok artık vazgeçemeyeceğim
Bırakıp bir kenara
Girmek için bilinmeyen
Ve nasıl gireceğimi
Bir türlü bilemediğim
O büyük karanlığa.

Yüksek kuleleri ormanın
Eğiyor kat kat üstüme
Bulutlu dallarını;
Duyarak sessizliğini
Uyuyorum isteğine
Yitireyim diye yolumu,
Sonra da kendi kendimi.

SABAH

Geceleyin büyüyen düşünce ormanında
Işığın baltasıyla ağaçlar devrilmeden –
İki horoz öttü birden gecenin derinlerinde,
Bölerek karanlığı bir darbeyle gümüşten
Parlıyor gözlerimin önünde bu ikiz borazancı,
Birer habarci gibi gelen görkemli günden,
Yüz yüze iki horoz hanedan armalarındaki gibi
Sütçüler mandıralarda dolaklarını dolarken.

T. E. Hulme

1883 – 1917

Thomas Earnest Hulme yazdığı beş-altı şiirle İngiliz edebiyatında üne kavuşmuş ilginç bir şairdir. İngiltere’de 1912-1917 arasında gelişen “İmgecilik” akımının kuramsal temelini oluşturan görüşleriyle aralarında Ezra Pound’un da bulunduğu bir yazarlar çevresinde önem kazanan Hulme 1883’te Staffordshire’da, Endon’da doğdu, 1901’de Cambridge’de matematik okumaya başladıysa da 1904’te bu üniversiteden ayrılmak zorunda kaldı. Bir süre Londra Üniversitesi’nde biyoloji ve fizik derslerini izledi. 1906’da Kanada’ya gitti. 1907’de önce İngiltere’ye döndü, sonra Brüksel’de Henri Bergson’un felsefe derslerini izledi. 1908’de Londra’da “Şairler Kulübü” adlı bir dernek kurdu ve burada F.S. Flint, Edward Storer ve Ezra Pound gibi arkadaşlarıyla “İmgecilik” konusundaki görüşlerini geliştirdi. Hulme bu arada New Age ve bazı başka dergilerde yayımladığı yazılarında romantik bir hayat ve sanat anlayışına karşı savaş açmıştı. Romantizm’in savruk ve soyut diline karşı klasikçi anlayışın disiplinini ve açık seçikliği-ni savunan Hulme, şiiri hayatın özünü kavrayan ve etkili eğretilmelerle o özü belirgin bir biçimde yansıtan bir duyarlık ürünü sayıyordu. Şiir dilinde açık seçikliğin yanı sıra özgür koşuk ritimleri kullanarak organik bütünlük sağlamaya önem veren İmgecilik akımının sözcüleri şiirde her konunun işlenebileceğini de ileri sürüyorlardı. Hulme yedi şiirden oluşan toplu şiirlerini 1912’de yayımladı. Daha sonra yazdığı eleştirel ve kuramsal denemeleri *Speculations* ise onun 1917’de savaşta ölmesinden çok sonra 1936’da yayımlandı.

GÜZ

Hafif bir ayaz güz gecesinde –
Dolaştım dışarda
Ve bir çite yaslanan kırmızı ayı gördüm
Yanakları kızarmış bir çiftçiye andıran.
Durup konuşmadan başımla selamladım,
İstekli yıldızlar sarmıştı dört bir yanı
Bembeyaz yüzleriyle şehir çocuklarının.

DEĞİŞİM

Yürüdüm vadideki koruya yüreğim sevinç içinde
Sümbüller mevsiminde,
Güzellik kokulu bir örtü gibi
Sarıp boğuncaya kadar beni.
Öylece kalakaldım, kısıkvrak, kolları bağlı
Kendi kendinin hadımı olan o güzellikle.

Şimdi karışıyorum o son ırmağa
İlençli, bir çuvalda, çıt çıkarmadan,
Boğazı seyre dalan herhangi bir Türk gibi.

Bir zamanlar, kemanların inceliğinde tatmıştım coşkuyu,
Altın ökçelerle sert kaldırımların birden çakışmasında.
Şimdi anlıyorum ki,
Sıcaklıkmiş şiiri şiir eden.
Ey Tanrım, küçült
Göğün şu yıldız yemiş battaniyesini de,
Sarınp yatayım erinç içinde.

RIHTIMDA

Sessiz rıhtımın üstünde gece yarısı,
Geminin direğinin iplerine takılmış
Asılı duruyor ay. O kadar uzakmış gibi
görünen
Bir çocuğun balonu yalnız, oyundan sonra
unutulmuş.

David Herbert Lawrence

1885 – 1930

Yirminci yüzyılın en önemli romancılarından biri olan Lawrence, Nottingham'ın Eastwood kasabasında doğdu, yükseköğrenimini Nottingham Üniversitesi'nde tamamladıktan sonra kısa bir süre Londra'da öğretmenlik yaptı. 1912'de öğretmenliği bırakarak hayatının sonuna kadar kalemıyla geçinmeyi başardı. Lawrence'ın hayatının en önemli olaylarından biri Nottingham Üniversitesi profesörlerinden biriyle evli olan ve soylu bir Alman ailesinden gelen Frieda von Richthofen ile karşılaşmasıdır. Kadının kocasını bırakıp onunla kaçması ve 1914'te evlenmeleri Lawrence için hem sürekli bir mutluluk, hem de yazarlığı için vazgeçilmez bir beslenme kaynağı olan bir gerilimi sağlamıştır. Lawrence bir madencinin oğlu olduğu ve çocukluğunu işçi sınıfı duyarlığının egemen olduğu bir çevrede geçirdiği için orta tabaka İngiliz yazarlarının burjuva ahlakı adına içine düştükleri kısırdöngüye hiç kapılmadı. Kadın-erkek ilişkilerini, sanayileşmenin insanı makineleştiren etkilerini, uygarlık adına bireyin en köklü duygularının sonsuzlaştırılmasını topraktan ve doğadan bağlarını koparmamış bir sanatçının sezgisiyle eleştirdi. Düşünceleri kurulu düzenin ahlak anlayışına karşı çıktığı için kitapları kovuşturmaya uğradı, bazıları yasaklandı. Bu yüzden üne kavuşması ise gerçek değerinin anlaşılmasını uzunca bir süre geciktirdi. Bugün *Oğullar ve Sevgililer*, *Gökkuşağı* ve *Seven Kadınlar* gibi yirminci yüzyılın klasikleri arasında yerini alan romanlar yayımlandıkları yıllarda ya soruşturma konusu oldular, ya da saygın edebiyat çevrelerinde ilkel bir hayat felsefesinin tehlikeli propaganda aracı olarak saldırıya uğradılar.

Lawrence'ın yazarlık hayatında roman türünün çok daha önemli bir yer tutması ve zamanla bu alanda elde ettiği başarı, onun şiir sanatından da hiçbir zaman vazgeçmediğini çoğu zaman unutturmuştur. Oysa şiirlerinde de Lawrence'm kendine özgü kişiliğini ve hayata bağlılığının çarpıcı ritmini duymak güç değildir. Özellikle özgür koşuk tekniğini kullanarak yazdığı kuşlar, hayvanlar ve çiçeklerle ilgili şiirleri ile insanın ölümlülüğünü ele aldığı düşünsel son şiirlerinde Lawrence karşımıza İngiliz şiirinin yirminci yüzyıldaki en özgün temsilcilerinden biri olarak çıkar.

MIRIAM'A SON SÖZLER

Seninki huysuz bir acı,
Oysa benim de yüzüm kara;
Sevgin köklüydü, eksiksizdi senin,
Benimki güneşe doğru büyüyen
Tutkusuydu çiçeğin.

Beni araştırıp tanıyacak güçteydin,
Tomurcuklarımı bir bir açacak;
Çektin uykulardan aldın ruhumu,
Acıyı duyar ettin –
O zaman tökezledim?

Koyun koyuna seni sevemedim,
Sevmeyi istediysen de.
Öpüştük, belki de öpüşmemeliydik.
Boyun eğdin, kendimizi son bir denedik,
Beceremedik.

Sen yalnız dayandın, böylece
Çökerttin usta direncimi.
Okşamamla titremedi hiç tenin;
Bu yüzden gereken son ince acıyı da
Sana çektiremedim.

Güzelsin, alımlısın

Ama donuk ve tutuksun etinde;

İçine işleyebilseydim eğer

O dikenli acının olanca şiddetiyle,

İşıyan bir ağ çıkardı belki

Renkli bir pencere gibi; tenini

Yakıp geçti en güzel ateş,

Kurtardı çürümekten, arıtıp

Kutsadı onu yeni bir duyarlıkla.

Ama kim alır şimdi seni yeniden?

Kim yakıp kurtarabilir seni

Etinin ölümünden, çürümesinden?

Artık söndüğüne göre benim de içimin ateşi,

Hangi erkek eğilir sürüp çıkarmak için

Etinde haykıran çarmıhı şimdi?

Sessiz, nerdeyse güzel bir şey yüzün,

Baktıkça utanıyorum,

Seni bütün yalımların içinden

Kurtarıp çıkaracak kadar

Amansız olmalıydım.

İNSAN YAPISI

Ne yaratmışsa insan uyanık elleriyle, hayatın
soluğuyla yumuşatarak,
eskimez o eşyalar yılların geçişiyle içlerinde o soluk,
ve daha nice nice yıllar
parıldayıp dururlar.
Bu yüzden hep güzeldir bazı eski eşyalar,
onlara biçim veren unutulmuş ellerin emeğiyle sıcacık.

PIYANO

Akşamın alacakaranlığında, yavaşça bir kadın
şarkı söylüyor bana;
Ve geçmiş yılların ötesinde, piyanonun altında
oturmuş
Tınlayan tellerin gürültüsü içinde gülümseyerek
şarkı söyleyen bir annenin
Pedallara yerleşmiş küçücük ayaklarını okşayan
bir çocuğu canlandırıyor gözümde.

Şarkının esrikliğiyle, elimde olmadan,
Kapılıp gidiyorum geçmişe, içim ezilerek özlüyorum
Evdeki o pazar akşamlarına dönmeyi, dışarda kış
Ve sıcak salonda söylediğimiz ilahiler, piyano
eşliğinde.

Artık boşuna şarkıcının kendini kapıp koyvermesi
Ve koca siyah piyanonun coşması. Çocukluk günlerimin
Büyüsüne kapıldım yeniden, koskoca bir adam olduğumu
unutup
Anıların selinde, bir çocuk gibi ağlıyorum geçmişin
özlemiyle.

Siegfried Sassoon

1886 – 1967

Birinci Dünya Savaşı'na katılan şairlerden biri olan Sassoon Marlborough Koleji ile Cambridge'de öğrenim gördü. Yüzbaşı olarak katıldığı savaşta gösterdiği yararlıktan ötürü kahramanlık maddyası kazandı. Savaş sırasında bir süre Wilfred Owen'la aynı hastanede kalarak genç şairle yakın bir dostluk kurdu. Gerek şiirleriyle, gerekse *The Complete Memoirs of George Sherston*, *The Memoirs of a Fox-hunting Man* ve *Siegfried's Journey* gibi anılarını içeren kitaplarıyla savaşın korkunçluğunu ve acılarını dile getirdi. Teknik bakımdan Eliot öncesi dönemin şairlerinden sayılan Sassoon savaşla ilgili şiirlerinde Rosenberg'le Owen'ın trajik yoğunluğuna varamamış bile olsa onlarla paylaştığı savaş yaşantısını tam bir içtenlikle ve tutkuyla aktarması bakımından yirminci yüzyıl şiirinde kendine saygın bir yer sağlamıştır.

DÜŞÇÜLER

Külrengi ölüm ülkesinin yurttaşları askerler
Pay almazlar zamanın yarınlardan.
Dururlar çanları çalınırken kaderin
Birer kaya gibi kavgadan, kıskançlık ve acıdan.
Yeminlidirler savaşa; hayatlarıyla ateşli
Ve ölümcül bir zafer kazanmak zorundadırlar,
Askerler düşçüdürler; başlayınca topların ateşi,
Sıcak evlerini, temiz yataklarını ve karılarını düşlerler.
Çamurlu sığınaklarda, yıkılmış siperlerde görüyorum onları
Kemirgen sıçanlarla, yağmurdan sırılsıklam,
Gülleler ve yarasalarla kuruyorlar bu düşleri,
'Umut bu ya,' diyerek gene de özlüyorlar
Bayram tatillerini, film gösterilerini, kavgaya etmeyi
Ve trene binip her sabah işlerine gitmeyi.

HERKES BİR TÜRKÜYE BAŞLADI

Herkes bir türküye başladı birden;
Öyle sevinçle doldu ki içim
Kafesten kurtulmuş kuşlar gibi –
Beyaz bahçeler, yeşil tarlalar üstünden
Delice kanat çırparak uçan
Ve uçarak kaybolan.

Herkesin sesi yükseldi birden
Ve güzellik indi üstümüze batan gün gibi.
Gözyaşlarıyla sarsıldı kalbim ve bizden
Uzaklaşıp gitti nefret... Ah, bir kuştı
Sanki herkes; ve sözsüz bir türküydü bu;
bir daha söylenemeyen.

NE ÖNEMİ VAR?

Ne önemi var? Gittiyse bacakların?...
Nasılsa herkes hep iyi davranacak sana,
Hem daha iyi hiç aldırmamak
Herkes avdan dönüp de atıştıtırırken
Ekmeğiyle katı yumurtasını.

Ne önemi var? Görmüyorsa gözlerin?....
Yapacak ne güzel işler var şimdi körlere;
Hem artık herkes hep iyi davranacak sana,
Oturup geçmiş günleri hatırlarken terasta
Yüzünü bir yandan da çevirerek ışığa.

Ne önemi var – bütün o eski düşlerin?...
İçer, unutursun, belki de sevinirsin bile,
Kimse ayıplayamaz seni delisin diye;
Bilirler yurdun için savaşıp döndüğünü,
Ve hiç kimse aldırılmaz bile içinden geçenlere.

Edwin Muir

1887 – 1959

Orkney Adaları'nda, Deerness'de doğan Muir on dört yaşına kadar Kirkwall Burgh Okulu'na gitmiş, daha sonra ekonomik nedelerle ailesiyle birlikte Glasgow'a giderek orada çeşitli şirketlerde sekreterlik yapmıştır. Kendi kendini eğiten bir aydın olan Muir 1919'da Kafka'nın İngilizce çevirmeni olarak daha sonra ün yapacak Willa Anderson'la evlenmiş ve Londra'ya yerleşmiştir. Burada bir süre gazetecilik yaptıktan sonra Avrupa'nın birçok ülkesini dolaşmış ve öğretmenlik yaparak hayatını kazanmıştır. 1940'ta ilk basımı yayımlanan özyaşamöyküsü *The Story and the Fable* 1954'te genişletilmiş olarak *Autobiography* başlığıyla yeniden yayımlanmıştır.

Orkney'deki sanayileşme öncesi yaşama düzeninden kopup sanayileşmenin yarattığı sorunları yoğun bir biçimde yaşadığı Glasgow'a gitmesi Muir'i büyük ölçüde etkilemiş, yakından tanıdığı İskoç kültür hayatının sınırlılığını Nietzsche, Heine, Hölderlin ve karısının çevirdiği Kafka'yı okuyarak aşmayı başarmıştır. Muir en başarılı şiirlerinde insanlığı tehdit eden makineleşme ve atom tehlikesini ve bunlara karşı insanla doğal çevresi arasındaki uyumu ele alır.

ÖLEN ÇOCUK

Hem dost, hem düşman evren,
Doldurdum yıldızlarını keseme,
Veda, veda ediyorum sana.
Bırakıp bırakıp seni böyle
Gitmek bir mucize kuşkusuz,
Babamın söylediğine göre.

Sen öyle büyük, ben öyle küçüğüm ki :
Ben bir hiçim, sense her şey
Ben hiç olduğum için böyle,
Gidebilirim yoluma. Yükselmeden,
Düşmeden, çünkü hiç kımıldamazsam eğer,
İzim kalmaz gününde.

Bazı anılar kalır, diyorlar
Öteki yerde, yağmurda çimen
Toprakta ılık, denizde güneş,
Geçici bir iyilik, hayalet gibi bir yüz,
Ama kararıyor dünya. Bir yer yok
Ne kendisine, ne de hayaletine.

Baba, baba, korkuyorum bu havadan
O uzak yanından umarsızlığın,
O soğuk, soğuk yerden esen.
Hangi ev, hangi destek, hangi el?
Bakıyorum sonsuzluk hiçlikle dolu,
Ve şu koca yer yuvarlağı zayıflıyor, eskiyor.

Tut elimden, sıkı tut – ben değişiyorum!
Tut ki, elinde elim artık hiç değişmesin
Seninki değişse bile. Sen burada, ben orda,
El ele umarsız iki yaprak –
Bilmiyordum ölümün bu kadar garip olduğunu.

BİR AYAĞIM CENNETTE

Bir ayağım cennette, durup
Bakıyorum karşı kıyıya.
Dünyada koca gün sona ermek üzere,
Ama ne garip ektiğimiz şu tarlalar
Sevginin ve nefretin tohumlarıyla.
Zamanın emeğine rahat vermiyor zaman,
Hiçbir şey ayıramıyor artık
Buğdayla burçağı yan yana biten.
Saplara sessizce dolanan
O süs otları; bunlar bizim işte.
Kötülükle iyilik yan yana
Hasadını toplayacağımız
Hayır ve günah tarlalarında.

Gene de cennetten sürüyor kök
Başlayan gün gibi tertemiz.
Zaman`toplayıp yemişlerini
Yakıyor o ilk yaprağı
Korkunun, acının biçiminde
Kış yollarında uçuşan.
Ama aç tarlayla kararmış ağaç
Çiçek açıyor bilinmeyen cennette.
Acının, iyiliğin tomurcukları
Yalnız bu karanlık tarlalarda açıyor.
Cennet nasıl bilebilir
Umudu ve inancı, acıma ve sevgiyi
Gömülü kalmışsa hep
Bellek buluncaya dek kendi definesini?
Cennette hiç bu garip mutluluklar
Yağmaz şu bulutlu göklerden.

SORGU

Yolun ötesine geçebilirdik, ama duraksadık,
Derken devriyeler geldi
Komutanları sorumlu ve kararlı,
Asık yüzlü ve kayıtsız öbürleri.
Beklerken sorgulama başladı. Her şeyin
Hemen açıklanması gerekiyormuş,
Kimmişiz, neciymişiz, nereden geliyormuşuz,
Amacımız neymiş, kimin adına,
Kime karşı çalışıyormuşuz.
Sorular, sorular.
Durup yanıtladık bütün gün;
Yolun öbür yanında, çitin ötesindeki
Aldırışsız âşıkları seyrettik
Bir başka yıldızda el ele dolaşan çiftleri,
Seslensek, bizi duyacak kadar bize yakın.
Yanıtlarımızı, davranışlarımızı
Seçecek durumda değiliz burada,
Az ötede aldırışsız âşıklar dolaşsa,
Kaygısız tarla çok yakınımızda da olsa.
Tam sınırdayız,
Nerdeyse tükendi dayanma gücümüz
Ve hâlâ sürüyor sorgulanmamız.

Thomas Stearns Eliot

1888 – 1965

Ezra Pound'la birlikte yirminci yüzyıl İngiliz ve Amerikan şiirinde bir beğeni devrimini gerçekleştiren Eliot Amerika'nın St. Louis şehrinde doğdu. Hem babasının, hem de annesinin aileleri on yedinci yüzyılın ortalarında Amerika'ya İngiltere'den göç etmişlerdi. Eliot yükseköğrenimini Harvard Üniversitesi'ni bitirdikten sonra Sorbonne ve Oxford üniversitelerinde sürdürdü ve 1915 yılında İngiltere'ye yerleşti. Öğretmenlik ve banka memurluğu gibi işlerden sora uzun yıllar Londra'daki Faber and Faber Yayınevi'nin yönetmenlerinden biri olarak çalıştı. 1922'de kurduğu *Criterion* adlı edebiyat dergisi o yılların en etkili yazarlarını bir araya getirdi. 1917'de yayımlanan ilk şiir kitabı sert tepkilerle karşılandı. 1920'de *Gerontion* adı altında topladığı şiirleri de bu olumsuz tepkiyi unutturamadı. Ancak 1922'de *The Waste Land* şiirinin yayımlanmasıyla Eliot İngiliz dilinin en önemli şairlerinden biri olarak kendini kabul ettirdi. 1927 yılında İngiliz uyruğuna geçen şair şiirlerinin yanı sıra eleştirel yazıları ve koşuk oyunları ile da büyük bir ün yaptı ve 1948'de Nobel Edebiyat ödülü'nü kazandı. Birçok İngiliz ve Amerikan üniversitelerince kendisine fahri doktorluk unvanı verilen Eliot 1926'da Cambridge Üniversitesi'nde Clark Lectures adlı dizi konferansları, 1932-33 ders yılında da Harvard Üniversitesi'nde Charles Eliot Norton Profesörü olarak gene bir dizi konferans verdi. Dinsel inançlarında Anglikan, politikada kralcı, sanatta klasik anlayıştan yana olduğunu açıklayan Eliot günümüzde de önemini koruyan büyük bir usta sayılmakla birlikte tutucu görüşleri yüzünden her çevrede aynı ilgiyi görmemektedir. Gelenekten yararlanma konusunda örnek alınacak bir tutumu olan Eliot'u aynı yöntemi kullanan Yunan

şairi Seferis şöyle değerlendiliyor : “Eliot geleneğini Avrupa’da, Fransız simgeçilerinde ve kendisine çok şey borçlu olduğu Jules Laforgue’da, İngiliz Elizabeth ve James Çağı oyun yazarlarında, metafiziksel şairlerde ve John Donne’da, Akdeniz’de ve Dante’de bulur. Dinsel sezgisi, kendisinin ötesinde ve üstünde bir şeye bağlanma konusundaki bilinçli kararı ve duyarlılığının şaşırtıcı yoğunluğu ile düzeni eksiksiz bir eser yaratmaya yönelir. Duyan, düşünen, kendisiyle savaşıyor ve sanatına büyük bir disiplinle, nerdeyse gizemli bir yoğunlukla bağlanan eşsiz bir şair örneğidir.”

‘Nam Sibyllam quidem Cumis ego ipse oculis meis vidi in ampulla pendere, et cum illi pueri dicerent *Sibulla ti thelis*; respondebat illa : *apothanein thelo*.’¹

Ezra Pound’a
il miglior fabbro.²

I. Ölülerin Gömülmesi

Ayların en zalimidir nisan, leylaklar
Açtırır ölü topraktan, yoğurup
Bellekle isteği, diriltir
Ölgün kökleri bahar yağmurlarıyla.
Kış sıcak tuttu bizi, örterek
Toprağı unutkan karla, bir parça
Can katıp kuru köklerle.
Yaz şaşırttı bizi, bir sağanakla gelerek
Starnberger Gölüne, sığındık sütunların altına.
Sonra güneşe çıktık, uzandık Hofgarten’e,
Kahve içip konuştuk bir saat kadar.
Bin gar keine Russin, stamm’ aus Litauen, echt deutsch.³
Ve çocukluğumuzda, kuzenim arşidüklerde kalırken,
Çıkarır kızakla gezdirirdi beni,
Ben de korkardım. Oysa, Marie, derdi,
Sıkı tutun, Marie. Ve kayardık yamaçtan aşağı,
Dağlarda, özgür hissedersin orada kendini.
Çoğu zaman okuyorum geceleri, kışın da güneye gidiyorum.

Hangi kökler kavrar, hangi dallar büyür
Bu taş yığnında? Ey insanoğlu,
Bilemez, kestiremezsin, çünkü bildiğin ancak
Bir kırık suretler yığnıdır güneşin kavurduğu,
Ne ölü ağacın gölge, ne cırcırböceğinin huzur
Ne de kuru taşın su sesi verdiği. Yalnız
Bu kızıl kayanın altı gölgelik,
(Gel, sığın gölgesine bu kızıl kayanın),
Ve ben sana öyle bir şey göstereceğim ki,
Ne seni sabahları izleyen gölgendir bu,
Ne de seni karşılamaya kalkan akşamki gölgen;
Sana korkuyu göstereceğim bir avuç tozda.

Frisch weht der Wind

Der Heimat zu

Mein Irisch Kind,

*Wo weilest du?*⁴

‘Bana ilk bir yıl önce sümbüller vermiştin;
Sümbül kız demişlerdi bana.’
– Oysa geç vakit döndüğümüzde Sümbül bahçesinden,
Kollarım dolu, saçlarım ıslak, konuşamamıştım,
Gözlerim iyi göremiyordu, sanki ne diriydim,
Ne ölü, ne de bildiğim bir şey vardı,
Bakarken ışığın yüreğine, sessizliğe.
*Oed’ und leer das Meer.*⁵

Madam Sasostris, ünlü falcı,
Fena halde üşütmüş, gene de
En akıllı kadın diye bilinir Avrupa'da,
Elinde bir deste uğursuz iskambil. İşte, diyor,
Bu senin kâğıdın, boğulan Fenikeli Denizci,
(Bunlar inciler eskiden gözleri olan. Bak!)

Bu Belladonna, Kayaların Ecesi,
Durunları bildiren,
Bu üç asalı adam, bu da Çarkıfelek,
Bu tek gözlü tüccar, bu boş kâğıt da
Sırtında taşıdığı bir şey,.
Ona bakmama izin yok. Asılan Adamı
Göremiyorum. Denizde ölmekten sakın.
Büyük bir kalabalık görüyorum, halka olmuş dönüyorlar.
Teşekkürler. Sevgili Mrs. Equitone'u görürseniz,
Zayıçeyi benim getireceğimi söyleyin :
İnsan dikkatli olmalı böyle günlerde.

Düşsel şehir,
Bir kış şafağının kahverengi sisi altında,
Bir kalabalık akıyordu Londra Köprüsünden, sayısız insan,
Bilmezdim hiç ölümün bunca insanı perişan ettiğini,
Kısa, kesik kesik iç çekişler duyuluyordu,
Herkes ayaklarının uçlarına dikmişti gözlerini.
Yürüyüp yokuş yukarı, sonra King William Caddesinden aşağı,
Saint Mary Woolnoth Kilisesinin önüne geldiler
Çan kulesinin ölü bir sesle saat dokuzu vurduğu.
Bir tanıdığa rastladım orda, ‘Stetson!’ diye seslenerek
durdurdum,
‘Hani beraberdik seninle, Mylai’de gemilerde!
‘Geçen yıl bahçene diktiğin o ceset
‘Filiz verdi mi? Çiçek açar mı bu yıl?
‘Yoksa o beklenmedik don bozdu mu yatağını?
‘Aman uzak tut, insana dost olan köpeği,
‘Yoksa tırnaklarıyla eşeleyip çıkarır gene cesedi!
‘Sen! hypocrite lecteur! – mon semblable, – mon frère!’”

II. Bir Satranç Partisi

Oturduğu Koltuk, yaldızlı bir taht gibi,
Yansıyor mermere, ayakları salkımlı asmalar
Ve biri yapraklar arasından gözetler gibi bakan,
(Biri de gözlerini kanadıyla gizlemiş)
Altın küpidonlarla süslü ayna
Bir kat daha çoğaltıyordu yedi kollu şamdanın alevlerini
Masanın üstüne yansıtarak,
Atlas kaplı kutulardan saçılan
Mücevherlerin parıltısı alevlerin ışığına karışıyordu;
Ağızları açık fildişi ve renkli camdan şişelere sinmiş
Macun, toz ve sıvı halindeki o garip,
Sentetik esansları bunaltıp şaşırtıyor
Ve boğuyordu duyuları kokularıyla; pencereden
Esen serin havayla yükselen bu kokular
Şamdanların alevlerini besleyip büyütüyor,
Dumanlarını tahta kaplama tavana savurarak
Oyma süslemeleri dalgalandırıyor.
Bakır kakmalı geniş kızılağaç kaplama
Yeşil ve turuncu renklerle yanıyor
Ve renkli taş çerçevenin hüznünlü ışığında
Oyulmuş bir yunus yüzüyordu.

Antik şöminenin üstündeki resim,
Ormana açılan bir pencere gibi,
O barbar kralın acımasızca zor kullanıp
Philomel'i değiştirişini anlatıyordu,
Gene de bülbül kirletilmez sesiyle orda
 nletiyordu tüm   l , ve o hâlâ ağlıyor,
Ve dünya hâlâ peşinde
'Cik cik' rezil kulaklara.
Ve zamanın daha başka soluk artıkları
Anlatılıyordu duvarlarda; bakıp duran biçimler
Dışarı sarkmış, sarkarak sessizleştiriyordu kapalı odayı.
Ayak sesleri duyuldu merdivende.
Ocağın ışığında, fırçanın altında, saçları
Ateşli oklar gibi dağılıp
Konuşmasını ışıtırken dehşetle susacaktı.

'Sinirlerim bozuk bu gece. Evet, bozuk. Yanımda kal.
Bir şey söyle. Neden konuşmuyorsun hiç. Konuş.
'Ne düşünüyorsun? Nedir düşündüğün? ne?
Hiç bilmem ki ne düşündüğünü. Düşün.'

Sanırım dönekler ge idindeyiz biz
  l lerin kemiklerini yitirdiği.

‘Nedir bu gürültü?’

Kapının altından esen rüzgâr.

‘Peki, bu gürültü? Rüzgârın yaptığı ne?’

Hiç işte, hiç.

Hiçbir

Şey bilmez misin sen? Hiçbir şey görmez misin? Hiçbir

Şey hatırlamaz mısın?

Hatırlarım

Bu inciler o adamın gözleriydi eskiden.

‘Diri misin, ölü mü? Hiçbir şey yok mu kafanda?’

Ama

Ahhhh o Shakespeare’ce caz –

Pek de ince

Pek de zeki

‘Ben ne yapayım şimdi? Acaba ne yapayım?’

‘Böyle dışarı fırlayıp sokakta dolaşayım

Saçım başım darmadağın. Peki yarın ne yapalım?

Ne yapalım bundan böyle?’

Sıcak su saat onda.

Yağmur yağacak olursa, kapalı bir araba saat dörtte.

Bir parti satranç oynarız,

Kapaksız gözlerimiz kısık, kulağımız kapıda.

Kocası terhis edildiğinde, dedim ki Lil'e,
Sözümü esirgemedim hiç, yüzüne söyledim,
ACELE EDELİM LÜTFEN VAKİT TAMAM
Bak Albert dönüyor, biraz çekidüzen ver kendine.
Dışlerini yaptır diye sana verdiği parayı
Ne yaptın, bilmek ister. Verdiydi ya, yanımda hem de.
Çektir hepsini, bir güzel takım yaptır altlı üstlü,
Dedi, inan olsun, bakamıyorum yüzüne.
Ben de bakamıyorum, dedim, zavallı Albert'i düşün,
Adam dört yıldır askerde, canı eğlenmek ister,
Sen eğlendiremezsen, dedim, eğlendirecekler çıkar.
Yaa, öyle mi, dedi. Öyle ya, ne sandın, dedim
Bunu kime borçlu olacağımı bileceğim öyleyse dedi, dik dik bak
yüzüme
ACELE EDELİM LÜTFEN VAKİT TAMAM
O işten hoşlanmasan bile, katlanmasını bil, dedim.
Yoksa yemeyenin malını yerler.
Ama Albert çekip giderse, söylemediler deme.
Ayıp ayıp, dedim, utan böyle yaşlı görünmekten.
(Üstelik daha otuz birinde.)
Elimde değil, dedi, suratını asıp,
Çocuk düşürmek için aldığım haplardan, dedi.
(Zaten beş çocuğu var, nerdeyse ölecekti George'u doğururken.

Eczacı bir şey olmaz dedi, ama bir türlü düzelmedim.

Kız sen bayağı kaçıksın, dedim.

Eh, Albert rahat bırakmazsa seni, o zaman yapacak bir şey yok, dedim,

Madem çocuk istemiyordun, öyleyse niye evlendin?

ACELE EDELİM LÜTFEN VAKİT TAMAM

Neyse, o pazar Albert döndü, sıcak bir domuz budu yediler,

Beni de çağırdılar, sıcak sıcak tadını çıkarayım diye –

ACELE EDELİM LÜTFEN VAKİT TAMAM

ACELE EDELİM LÜTFEN VAKİT TAMAM

İy' geceler Bill. İy' geceler Lou. İy' gecelere May. İy' geceler.

Güle güle. İy' geceler. İy' geceler.

İyi geceler, hanımlar, iyi geceler, güzel hanımlar, iyi geceler, iyi geceler.

III. Ateş Vaazı

Nehrin tentesi çökmüş : son yapraklar da parmak parmak
Kavrayıp gömülüyorlar ıslak kıyıda. Rüzgâr, duyulmadan,
Esiyor kahverengi toprağın üzerinden. Su perileri gitmişler,
Tatlı Thames, yavaş ak, şarkımı bitireyim.

Nehirde ne boş şişelerle sandviç kâğıtları,
Ne ipek mendiller, mukavva kutular, sigara izmaritleri,
Ne de başka tanıkları yaz gecelerinin. Su perileri gitmişler.
Arkadaşları, şehir bankerlerinin aylak mirasçıları da;
Gitmişler, adres bile bırakmadan.

Lemal Gölünün kıyısında oturup ağladım...

Tatlı Thames, yavaş ak, şarkımı bitireyim,
Tatlı Thames, yavaş ak, çünkü bağırmadan, uzatmadan
konuşacağım.

Ama duyuyorum arkamda birden çıkan rüzgârda
Takırdayan kemiklerle kulaktan kulağa yayılan kikirdemeleri

Bir sıçan süzöldü, otların arasından
Yapışkan karnını sürterek kıyıya
Durgun kanalda avlanıyordum
Bir kış akşamı gazhane arkasında
Aklımda kral kardeşimin denizde uğradığı kaza
Ve kral babamın ondan önceki ölümü.
Beyaz çıplak gövdeler aşağıda toprağa uzanmış
Ve basık, kuru bir tavan arasına atılmış kemikler,
Yıldan yıla yalnız sıçanların ayaklarıyla ses veren.
Ama zaman zaman duyuyorum arkamda
Korna ve motor seslerini, Sweeney'yi
Baharda Mrs. Porter'a getirecek.
Ah ay nasıl da pırıl pırıl vurmuş
Mr. Porter'la kızına
Sodali suyla yıkarlar onlar ayaklarını
Et O ces voix d'enfants, chantant dans la coupole!⁷

Tüt tüt tüt
Cik cik cik cik cik cik
Nasıl da zor kullanmış.
Tereu
Düşsel şehir
Bir kış öğlesinin kahverengi sisi altında
İzmirli tüccar Mösyö Eugenidis
Tıraşı uzamış, bir cebi kuşüzümü dolu
Sif Londra : belgeler ödeme yapılırca,
Canon Street Otelinde öğle yemeğine çağırdı beni
Bozuk bir Fransızcayla
Sonra da hafta sonunu geçirmeye Metropole'de.

Günün moraran saatinde, gözlerle sırtın
Masadan doğrulduğu ve insan makinesinin
Motoru çalışan bir taksi gibi beklediği,
Ben Tiresias, kör, ama iki hayat arasında çırpınan,
Pörsük kadın memeli ihtiyar, görüyorum
Günün moraran saatinde, akşamın yuvaya yönelen
Ve gemiciyi denizden limana getiren saatinde,
Daktilo kız çay vakti evine dönmüş, masasını topluyor,
Sobasını yakıyor, yemeğini çıkarıyor konservelerden.
Pencerenin dışında korkusuzca asılmış,
Güneşin son ışınlarının vurduğu kuruyan iç çamaşırları,
(Geceleri yatak olan) divanın üstüne yığılmış
Çoraplar, terlikler, kombinezonlar, korseler.

Ben Tiresias, pörsük memeli ihtiyar,
Gördüm bu sahneyi ve olacakları söyledim –
Gelecek konuğu ben de bekledim.
Adam, suratı sivilceli bir genç, gelir
Küçük bir emlakçının kâtibi, arsız bakışlı,
Aşağılık bir herif, kendine güveni sırtır
Bradford’lu bir milyonerin ipek şapkası gibi.
Düşündüğü gibi, zaman en uygun zamandır,
Yemek yenmiş, kadın bıkkın ve yorgun,
Okşayışlarla onunla oynaşmaya kalkışır,
İstemese bile, karşı koymaz kadın.
Adam heyecanlı ve kararlı, hemen saldırıya geçer;
Hiçbir direnişle karşılaşmaz yoklayan eller;
Bir karşılık da beklemez ondaki boş gurur,
Kayıtsızlığı da hoşgörür.
(Ve ben Tiresias, bütün bunları daha önce yaşadım
Bu oyunu aynı yatak ya da divanda oynadım;
Ben ki Thebai surlarının dibinde oturmuş
En aşağılık ölümler arasında dolaşmışım.) –
Adam son bir öpücük lütfeder kadına
Ve el yordamıyla ışksız merdivenden iner...

Kadın dönüp şöyle bir aynaya bakar,
Âşğının gittiğini bile fark etmemiştir;
Belirsiz bir düşünce geçer aklından :
'Eh, bu iş de bitti : iyi ki bitti.'
Güzel kadın çılgınlığı göze alır da,
Yeniden yapayalnız odasında dolaştığında,
Saçlarını eliyle şöyle bir düzeltir
Ve bir plak koyar gramofona.

'Bu müziğı duyar gibi olmuştum sularda'
Ve Queen Victoria Caddesinde Strand boyunca.
Ey şehir şehir, zaman zaman duyuyorum
Lower Thames Caddesindeki meyhaneden
Tatlı sızlanışını bir mandolinin
Ve içerden gelen gürültülerle öğle saatleri
Aylak aylak oturan balıkçıların gevezeliklerini
Magnus Martyr Kilisesinin duvarlarında
İyon beyazı ve altın renginin yarattığı o anlatılmaz
görkemi.

Yağ ve katran
Terliyor nehir
Gelgitin alçalan sularında
Sürükleniyor mavnalar
Kırmızı yelkenler
Rüzgârla
Şişmiş, çarpıyor koca serene,
Yüzen kütükleri
Yalıyor mavnalar
Köpekler adasını geçip
Greenwich'in ağzını dönünce.
Weialale leia
Wallala leialala

Elizabeth'le Laicester
Suya vuran kürekler
Yaldızlı bir deniz kabuğundan
Teknenin kıcı
Kıpkızıl ve altın
Art arda dalgacıklar
Kıyıları yaladı.
Lodos, akıntıyla birlikte,
Aşağı sürükledi
Beyaz kulelerin
Çan seslerini
Weialala leia
Wallala leialala

‘Tramvaylarla tozlu ağaçlar.
Highbury bana destek oldu. Richmond’la Kew
Mahvetti. Richmond’dan geçerken daracık bir sandalda
Sırtüstü yatıp dizlerimi kaldırdım.’

‘Ayaklarım Moorgate’te, kalbim
Ayaklarımın altında. Olanlardan sonra
A ladı. Söz verdi “yeniden ba lamaya”
Bir şey demedim. Ne diye g ceneyim?”

‘Margate Kumsalında.
Ba  kuramıyorum bir türlü
Hiçbir şey arasında.
Kırık tırnakları kirli ellerin.
Sıradan kişiler bizimkiler hiçbir şey
Beklemeyen.’

la la

Sonra Kartaca’ya geldim

Yanarak yanarak yanarak
Tanrım çekip kurtarıyorsun beni
Tanrım çekip kurtarıyorsun

yanarken

IV. Suda Ölüm

Fenikeli Phlebas, on beş gün önce ölen,
Unuttu martıların sesini, denizin dipten yükselişini,
Kârını, zararını.

Derinden bir akıntı fısıll fısıll
Sıyırdı etini kemiklerinden. Yükselip alçaldıkça
Yaşadı yaşlılık ve gençlik çağlarını
Kapılmadan burgaca.

İster putperest ol, ister Yahudi,
Sen ey dümende durup rüzgârı kollayan kişi
Unutma ki Phlebas da eskiden senin gibi yakışıklı, boylu biriydi.

V. Gök Gürültüsünün Söyledikleri

Terli yüzlere vuran meşale kızıllığından sonra
Bahçelerdeki buzlu sessizlikten sonra
Taşlı topraktaki can çekişmeden sonra
Bağırmalar ve ağlamalar
Zindan ve saray ve yankılanması
Gök gürültüsünün baharda uzak dağlarda
Yaşayan o adam artık öldü
Yaşayan bizler artık ölmekteyiz
Nerdeyse tükenmekte sabrımız

Burada su yok kaya var yalnız
Kaya. Susuzluk ve kumlu yol
Döne döne dağlara ulaşan yol
Kayalık, susuz dağlara
Durup su içerdik su olsa
İnsan duramaz, düşünemez kayalar arasında
Ter kurumuş, ayaklar kuma gömülü
Hiç değilse bu olsaydı kayalar arasında
Bu ölü dağın tüküremeyen çürük dişli ağzında
İnsan ayakta duramaz burda, yatamaz, oturamaz
Sessizlik bile yok bu dağlarda
Kuru, kısır gök gürültüsü var yalnız, yağmursuz
Yalnızlık bile yok bu dağlarda

Kırmızı asık yüzler sırtan ve hırlayan
Sıvaları çatlamış evlerin kapılarından
Su olsaydı da

Kaya olmasaydı
Kaya olsaydı
Ama su da olsaydı
Su da
Bir pınar
Bir havuz kayalar arasında
Hiç değilse su sesi olsaydı
Ağustosböceği değil
Ne de türkü söyleyen kuru otlar
Yalnız su sesi bir kayadan
Çamlarında ardıçkuşunun öttüğü
Şıp şıp şıp şıp şıp şıp şıp şıp
Ama su yok

Kimdir o hep yanında yürüyen üçüncü kişi?
Saydığımda, bir sen varsın, bir de ben,
Ama uzayıp giden beyaz yola baktığımda,
Hep biri daha var yanında yürüyen
Kahverengi peleriniyle kayar gibi, kukuletalı
Bilmiyorum kadın mı erkek mi
– Ama kimdir o öbür yanında yürüyen?

Nedir bu havaya yükselen ses
Ağlayan anaların iniltisi
Nedir şu kaynaşan kukuletalı kalabalık
Uzayıp giden ovada, çatlak toprakta tökezleyen
Basık ufuk çizgisiyle çevrili
Hangi şehirdir o dağların üzerindeki
Çatlayıp düzelen ve patlayan moraran gökte
Yıkılan kuleler
Kudüs Atina İskenderiye
Viyana Londra
Düşsel
Bir kadın gererek uzun siyah saçlarını
O tellerle fısıldayan bir ezgiye ses verdi
Ve bebek yüzlü yarasalar moraran ışıktaki
Islık çalıp kanat çırpıyorlar
Ve kararmış bir duvardan başaşağı sürünerek indiler
Ve havada başaşağı dönmüştü kuleler
Bildik çan sesleriyle saatleri bildiren
Ve boş sarnıçlarla kör kuyulardan türkülerini duyulan sesler.

Dağlar arasındaki bir köhne çukurda
Soluk ay ışığında, türkü söylüyor otlar
Çökmüş mezarlar üstünde, kilise çevresinde,
O boş kilise, yalnızca rüzgârın barınağı.
Ne cam ne çerçeve, kapısı çarpıp duran
Kimseye zarar gelmez kuru kemiklerden
Yalnızca bir horoz tünemiş çatının direğine
Ö örö ööö, ö örö ööö
Bir şimşek çakışında. Sonra çisentili bir bora
Yağmur getiren

Ganj'ın suları azalmıştı, pörsük yapraklar
Yağmur bekliyordu. Kara bulutlar yığılırken
Uzakta, çok uzakta, Himalayalar'da.
Cengel eğilmiş, kamburlaşmıştı sessizce.
Derken gök gürültüsü konuştu
DA

Datta : * nedir verdiğimiz?

Dostum, yüreğimi titretiyor kan
Bir anlık boyun eğişin korkunç cüreti
Bir sakınma çağının kurtaramayacağı
Bununla, yalnız bununla var olduk biz
Ki izine rastlanmaz arkamızdan yazılanlarda
Ne iyi yürekli örümceğin ördüğü anılarda
Ne de kupkuru noter kâtibinin boş odalarımızda

Açtığı o mühürlü zarflarda

DA

Dayadhvam Duydum anahtarın

Bir kez, yalnız bir kez döndüğünü kapıda

Düşünürüz anahtarı, her birimiz kendi zindanında

Düşünerek anahtarı herkes onaylar bir zindanı

Ancak akşam saatlerinde, o boş söylediler

Bir an için kırgın bir Coriolanus canlandırır

DA

Damyata : tekne sevinçle

Karşılık verdi, yelken ve kürekte usta ellere

Deniz durgundu, kalbin de sevinçle

Karşılık verecekti, çağrıldığında, atışları uyararak

Denetleyen ellere

Oturmuş avlanıyordum

Kıyıda, o çorak ova arkamda

Topraklarımı düzene sokabilecek miyim hiç olmazsa?

Londra Köprüsü çöküyor çöküyor çöküyor

*Poi s'ascose nel foco che gli affina*⁹

*Quando fiam uti chelidon*¹⁰ – Ey kırlangıç kırlangıç

*Le Prince d'Aquitaine à la tour abolite*¹¹

Bu parçaları payanda yaptım yıkıntılara

Öyleyse ben de uyarım isteğinize. Hieronymo çıldırdı gene.

Datta. Dayadhvam. Damyata.

Şantih şantih şantih¹²

1. “Çünkü bir kez kendi gözlerimle Sibyl’i Cumae’de bir kafesin içinde gördüm, çocuklar kendisine, ‘Sibyl, ne istiyorsun?’ diye sorduklarında, ‘Ölmek istiyorum’ dedi.” Petronius, *Satyricon*, 48.
2. “Daha iyi usta.”
3. “Ben kesinlikle Rus değilim; Litvanyalıyım, özbeöz Almanım.”
4. “Serin esiyor rüzgâr
Doğduğun yere
İrlandalı yavrum
Nerede kaldı?”
Wagner, *Tristan ile Isolde*
5. “İssız ve bomboş deniz.”
Tristan ile Isolde
6. “İkiyüzlü okur! – benim benzerim, – kardeşim!”
Baudelaire
7. “Ve Ey o çocuk sesleri, katedralde şakıyan!”
Verlaine, *Parsifal*
8. “Datta, dayadhvam, damyata” : “Ver, anla, denetle”
9. “Şimdi yalvarıyorum sana, seni bu merdivenin başına getiren iyilik adına, acılı günlerimde beni unutma.”
Dante, *Purgatorio*, XXVI
10. “Ben ne zaman kırlangıç gibi olacağım.”
Pervigilum Veneris
11. “Yıkık kuledeki Aquitaine Prensi”
Gerard de Nerval, “El Desdichado”
12. “Anlamayı aşan erinç”

AĞLAYAN KIZ (La Figlia Che Piange)

Dur en üst basamağında merdivenin –
Bir saksıya dayanıp
Ör, ör saçlarına ışığını güneşin –
Bastır çiçekleri göğsüne acıyla, şaşkınlıkla –
Sonra fırlat da yere, dön
Gözlerinde ürkekçe bir kırgınlık :
Ama ör, ör saçlarına ışığını güneşin.

Böyle bırakıp giderdi bana kalsa,
Kız da böyle durup kalırdı acısıyla,
Erkek böyle bırakıp giderdi
Can nasıl terk ederse bedeni, hırpalanmış ve ezik,
Nasıl kullandığı bedeni terk ederse bilinç.
Bir yolu bulunmalı bunun
Kolay, uygun, benzersiz,
Bizim de anlayabileceğimiz,
Gülümseyip tokalaşmak gibi basit ve güvençsiz.

Kız öteye çevirdi başını, ama bilmem güz havasından mı,
Günlerce aklımdan çıkmadı,
Günlerce, saatlerce
Saçları kollarına dökülmüş, kolları çiçek dolu.
Düşündüm de, kim bilir birlikte nasıl olurlardı!
Belki de gözümden kaçardı bir duruş, bir davranışları.
Bazen bu düşünce hâlâ bırakmaz yakamı
Tedirgin gece yarılarında, öğle uykularında.

KATEDRALDE CİNAYET'TEN KORO BÖLÜMÜ

Mutlu olamadık, Tanrım, pek mutlu olamadık
Biz cahil kadınlar değiliz, ne beklenir, ne beklenmez biliriz.
Baskıyı ve işkenceyi biliriz,
Zorbalığı, şiddeti,
Yoksulluğu ve hastalığı biliriz,
Kışın yakacak odunu olmayan ihtiyarı,
Yazın sütsüz kalan bebeyi biliriz,
İşimiz gücümüz alındı elimizden,
Daha da arttı günahlarımızın yükü,
Sakatlanan genci gördük gözümüzle,
Titreyen kızı gördük değirmen suyu başında hırpalanmış.
Ve yaşamaya devam ettik bunlar olurken,
Buna yaşamak denirse eğer,
Bir araya getirip dağılan parçaları
Çalı çırpı topladık,
Yarım yamalak bir barınak yaptık kendimize
Uyumak, yiyip içmek, gülüp söyleşmek için.
Tanrı hiç akıl ve umuttan yoksun komamıştı bizi; oysa şimdi
kimsenin kovamayacağı, önleyemeyeceği bir korku sardı
içimizi, ayaklarımızın altından akan, tepemizde uçuşan,
Kapıların altından, bacalardan sızan, kulaklara, ağızlara ve
gözlere bulaşan bir korku.
Tanrı bırakıyor bizi, Tanrı bırakıyor, doğumdan da, ölümden de
daha yoğun bu acı.
Karanlık havanın içinden yapış yapış tatlı
Yağıyor üstümüze umarsızlığın boğucu kokusu;
Birtakım biçimlere giriyor karanlık havada :
Leoparın mırıltısı, ayak sesi koca ayının,
Baş sallayan maymunun tokadı ve sırtlan bekliyorlar
Gülmeyi, gülmeyi, gülmeyi. Geldi işte Cehennem Zebanileri.
Dolanıyorlar çevrende, ayaklarına yatıyorlar, sallanıp kanat
çırpıyorlar karanlık havada.

Isaac Rosenberg

1890 – 1918

Bristol’da doğan Rosenberg yedi yaşındayken ailesiyle birlikte Londra’ya yerleşti. On dört yaşına kadar okula gittikten sonra bir gravürcünün yanına çırak girdi. Londra’daki Bircheck Koleji’nde akşamları resim derslerini izledi. Ressam olmayı tasarlayan Rosenberg bir yandan da şiirler yazmaya başlamıştı. Resim eğitimini daha sonra Slade Sanat Akademisi’nde sürdüren genç şair ilk şiir derlemelerini özel olarak bastırdı. Fakat ne şiirleri, ne de resimleri geçimini sağlayacak bir gelir getirmemişti. 1914’te ciğerlerinden hastalandığı için hava değişimi için Güney Afrika’ya gitti. Ertesi yıl İngiltere’ye dönerek askere gitti. 1916’da Fransa’ya cepheye gönderildi ve iki yıl sonra savaş sırasında öldü. Toplu şiirleri 1922’de yayımlandı.

Rosenberg’in şiirini Sigfried Sassoon ve Wilfred Owen gibi öbür savaş şairlerinin şiirlerinden ayıran özellik, onun savaşı karşı çıkılacak ya da öfkeyle yerilecek bir yaşantı değil de, şiir için elverişli bir esin kaynağı olarak görmesidir. “Siper Şiirleri”nde Rosenberg duygularını en yalın, en dolaysız bir biçimde açıklama kaygısını güder. Bu yüzden konuşma dilinin ritminden elden geldiğince uzaklaşmamaya çalışır; erkeksi, sert bir anlatıma ulaşır.

GÜN AĞARIRKEN SİPERLERDE

Karanlık eriyip gidiyor –
Zaman hep o tekinsiz zaman.
Sadece bir canlı varlık sığıyor elimden –
Garip alaycı bir fare –
Kulağıma takmak için
Bir gelincik koparıırken siperden.
Hey gidi garip farecik – vururlardı seni de
Bilseler dünya vatandaşlığına böyle meraklı olduğunu.
Şimdi dokundun ya şu İngiliz eline,
Aynı şeyi bir Alman'a da yaparsın kuşkusuz –
Çok geçmeden canın çeker de geçersen
Aramızda uyuyan çayırları.
İçinden gülüyorsundur geçerken
Baktıkça o delikanlılara :
Sırım gibi, korkusuz bakışlı,
Senden daha az yaşama şansı olan
Ve ölümün keyfine bırakılmış,
Uzanıp sere serpe toprağın bağrına
Fransa'nın delik deşik edilmiş ovalarında.
Nedir gözlerimizde gördüğün
Çelikle alevin gürlemesinde
Şu dingin havanın içinde?
Nasıl bir çırpınış – hangi korkulu yürek?
Gelincikler ki – kökleri insan damarlarında –
Soluyorlar, durmadan solup düşüyorlar;
Oysa güvenlik içinde benim gelincik
Kulağımın ardında,
Yalnız tozlanmış biraz.

TARLAKUŞLARINI DUYUYORUZ DÖNERKEN

Gece sıkıntılı :

Yaşıyor olsak bile, biliyoruz hangi
Sinsi tehlike pusuda bekliyor bizi.

Sürükleyerek bu sızlayan kollarla bacakları,
Biliyoruz, bu zehirli yolun bizim çadırlara
çıktığını –
Korkmadan biraz uyuyacağımız.

Ama kulak ver! Sevinç bu – garip bir sevinç.
Bak! Görünmeyen tarlakuşlarıyla çınlıyor
gecenin dorukları :
Müzik yağıyor göğe çevrilmiş yüzlerimize.

Ölüm de inebilirdi, türkü kadar kolayca
Karanlığın içinden –
Ama yalnız türküydü inen,
Tehlikeli gelgitin kumsalına
Bir körün düşleri gibi;
Bir kızın siyah saçları gibi, orada bir yıkımı
düşlemediğinden,
Ya da öpücükleri gibi bir yılanın gizlendiği.

TAPINAĞIN YAKILMASI

Süleyman'ın yatışmayan öfkesi,
Nerede uykuya daldın? Bak,
Kazandığın bunca çul
Toprağın ve denizin bağışı –
Şu kızıl göklere bak.

Yoksa güneş mi battı?
Nedir bu eriyen altın –
Bu kükreyen alevler,
Bu duman göklerde tüten?
Yeniden ölüyor o yüce kral.

Düşleri duman olmuş tütüyor.
Geçmesin diye yonttuğu
Günlerin heykelleri kırılmış,
Yanık otlar gibi kapkara,
Son soluğu gibi tükenmiş.

Hugh MacDiarmid

1892- 1978

Yirminci yüzyıldaki İskoç Rönesans'ının önderlerinden biri olan MacDiarmid İskoçya'nın İngiltere sınırı yakınlarında Langholm'da doğdu. Asıl adı Christopher Murray Grieve'dir. İskoçya'nın sanat hayatındaki bağınazlık birçok yazar gibi Mac Diarmid'i de takma ad kullanmak zorunda bırakmıştır. Robert Burns'den bu yana İskoçya'nın yetiştirdiği en büyük şair sayılan MacDiarmid ilk şiirlerini İskoç lehçesiyle yazmış, bu şiirlerle kendine özgü lirik bir yoğunluğa erişmiştir. Lirikmin yanı sıra acımasız yergiciliği, ince alaycılığı ve düşünür yanıyla da özgün bir sanatçı olan MacDiarmid halkının sorunlarını büyük bir coşkuyla dile getirmekle kalmamış, dünyanın bütün ezilen toplumlarıyla özdeşlik kurarak gerçek bir demokrat olmayı başarmıştır. İkinci döneminde günümüzün İngilizcesiyle yazdığı şiirlerinde çok zengin bir şiir dili yaratmak için teknik sözlüklerden ve çeşitli kaynaklardan yararlanmış bu şiirlerinde destansı bir boyuta ulaşmıştır. Özellikle Lenin için yazdığı uzun şiirlerde İskoç milliyetçiliği ile enternasyonalist görüşlerinin ilginç bir karışımı ortaya çıkar. MacDiarmid şiir sözlüğü için o kadar değişik kaynaklardan yararlanmış ki, 1962'de yayımlanan *Toplu Şiirler*'inde (*Collected Poems*) Türkçe "ortaoyunu" sözcüğüne bile rastlayabilirsiniz. Yaşamöyküsünü *Lucky Poet* adıyla 1934'te yayımlamıştır.

BAKIN! BİR ÇOCUK DOĞDU

Taşları sanki birdenbire değişen ve umutla,
Kendileri gibi somut bir umutla, içgüdüye dönüşen
Bir evi ve o evin güzel bir sıcaklıkla ısınan havasını düşündüm;
Sevgi ve özlem dolu canların sıcaklığını,
Bir çocuğun doğumunu bekleyen o eve egemen gülümseyen
kaygıyı.

Duvarlar kulak kesilmiş, fısıltıyla konuşuyordu herkes.
Yalnız ananın hakkıydı inlemek ve yakınmak.
Sonra da bütün dünyayı düşündüm. Kimin umurunda onun
çabası,

Kim kucaklamak ister onu böyle bir sıcaklıkla?
O soylu amaca hiçbir katkısı olmayan kısır kalabalığın
Korkunç şamatası duyuluyor ve gelecek belirsiz.
Sakat bir doğum bu, o sıcacık evde, anasının karnında dönen
Ve daha şimdiden yaşamaya başlamak ve bir balık gibi
Tarihin akışına sıçramak için en uygun koşulları arayan,
Zamanı gelince de olgun bir meyve gibi dünyaya düşecek
O çocuğunkine hiç benzemeyen.

Ama nerede o Geçmiş, dönüp de Zamana gülümseyerek
Gözyaşları içinde yeni doğan oğluna seslenir gibi “Seni
seviyorum,” diyecek?

NE OLUR KURTAR RUHUMU

Ne olur, kurtar ruhumu gittikçe ağırlaşan yükünden
Kişisel eksiklerimin ve insanlar arasındaki
O çılgın çekişmelerin, sönmeyen bir ışıkla
Her çabanın temelindeki benzerliği aydınlat.

Ve öyle duyarlı kıl ki beni, o görkemli ve korkunç
Kaynaşmasına maddeyle ruhun, duyayım içimde
Şu koca yuvarlak dünyayı kolayca okşayabileceğimi
Sevgilimin başına dokunup kendime çekermiş gibi.

ELEKTRİKLİ SANDALYEYE GİDERKEN

Burada, her şeyin insanın aklında ve kalbinde
Sevginin, hayatın ve bunların dışındakilerin
Eşsiz bir güzelliikle dipdiri boy attığı
Bu parlak güneş ışınları altında,
Kendim kadar günahsız insanları düşünüyorum gene
Parmaklıklar arasında soğuk ve haksız bir dehlize tıkılmış,
Pantolonları elektrotlar için yırtılmış
Ve saçları başlarına geçirilecek o külah için kesik,
Bunu hiç umursamayan kadınlar ve erkekler yüzünden,
Saygılı, saygıdeğer ve kendilerine göre Hıristiyan insanlar,
Burada, güneşin oynaşan ışınları altında
Bahçelerindeki çiçeklerle aylakça oyalanan,
Ve birden aklımın hiç ermediğini anlıyorum
Yaratılmış her şeyin o büyük arkadaşlığına
Ve hayatın yalnızca sevgiyle yaratılan bütünlüğüne.

Wilfred Owen

1893- 1918

Galler bölgesi yakınlarında, Oswestry’de doğdu. Birkenhead Enstitüsü ve Shrewsbury Teknik Okulu’ndan sonra Londra Üniversitesi’ne girdiyse de para sıkıntısı yüzünden öğrenimini burada sürdüremedi. Bir ara rahip olmayı tasarladıysa da, Hristiyanlığa duyduğu inancı yitirerek kiliseden uzaklaştı. 1913’te Bordeaux’daki Berlitz Dil Okulu’nda öğretmenliğe başladı. Bordeaux’da tanıştığı Fransız şairi Laurent Tailhade’in önerisiyle 1910’dan beri sürdürdüğü şairlik uğraşına daha çok zaman ayırmaya karar verdi. 1915’te İngiltere’ye dönerek İngiliz ordusuna er olarak katıldı ve Manchester Alayı’nda görevlendirildi. 1917’de cephede yaralanarak Craiglockhart Askeri Hastanesi’nde bir süre tedavi gördü. Bu hastanedeyken savaşa karşı şiirleriyle ün yapmış Siegfried Sassoon’la tanıştı ve onunla yakın bir dostluk kurdu. Sassoon’un özendirici düşüncelerine ve eleştirilerine büyük değer veren Owen iyileştikten sonra cepheye döndü ve 1918’de savaş sırasında öldü. Owen yayımlamayı tasarladığı kitabının önsözünde şiirle ilgili düşüncelerini şöyle açıklıyordu

“Kahramanlarla ilgili bir kitap değil bu. İngiliz şiiri şimdilik kahramanlar konusunda söz sahibi olacak durumda değil.

Bu kitap savaş dışında herhangi bir eylem, ülke, şan, şeref, güç, yücelik ve üstünlükle de ilgili değil.

Her şeyden önce beni ilgilendiren şeyin şiir olmadığını açıklamak isterim.

Benim konum Savaş ve Savaşın acımasızlığı ve boşunallığı. Şiir işte bu boşunallığı duyuruyor.”

Savaşta yitirilen hayatların boşunallığını, ölüme giden genç insanların yazgıları karşısındaki dokunaklı aldirışsızlığım duysallığa düşmeden, dramatik bir gerilimle yansıtan Owen bazı eleştirmenlere göre Birinci Dünya Savaşı’nın en başarılı İngiliz şairidir.

UĞURLAMA

O kararan daracık patikalardan şarkılarla gittiler
İstasyon kulübesine
Ve gaddarca sevinçli yüzlerle doldular trenlere.

Göğüsleri dallarla, çelenklerle bembeyaz
Hani insanların olur ya, öldüklerinde.

Yorgun hamallar baktı arkalarından, rasgele bir serseri
Durup seyretti gidişlerini,
Onları kaçırdığına üzgün dağdaki kamp yerlerinde.
Sonra, duygusuz, işaretler verildi ve bir lamba
Göz kırptı hareket memuruna.

İşte böyle gittiler gizlice, örtbas eder gibi bir suçu.
Bizim oralı değillerdi :
Hiç öğrenemedik hangi cepheye gönderildiklerini.

Ne de onlara çiçekler veren kadınlarla hâlâ
Eğlenip eğlenemediklerini.

Acaba dönerler mi çalınan çanlarla gene
Trenler dolusu, çevinçten çılgın?
Birkaçı, ancak birkaçı, trampet sesleri
Ve çığlıklara göre pek azı
Sürünüp sessizce dönerler belki suskun köy kuyularına
Tırmanarak o yarı bildik yolları.

YARGILI GENÇLİĞE AĞIT

Nedir bu çan sesleri şu sığır gibi ölenlere?

Yalnız o korkunç öfkesi yeter topların.

Yalnız kekeleyen namluların tarakaları

Bastırabilir onların telaşlı yakarışlarını.

Bitsin artık bu oyun; ne çan sesi, ne dua,

Ne bir ağıt duyulsun vınlayan mermilerin

Çılgın korosu ile yaşlı kasabalarında

Onlar için çalınan boru seslerinden başka.

Hangi mumları yakıp onları uğurlayalım?

Tutulan mumlarda değil, gözlerinde yanacak

O kutsal parıltısı vedalaşmalarının.

Kızların yüzlerindeki solgunluk tabutlarının örtüsü,

Yakınlarının sabrı bağlılık çiçekleri olacak

Ve güneşin her batışı perdenin ağır ağır inişi.

SİLAHLAR VE ÇOCUK

Çocuk bir de şu süngüyü denesin,
Çelik ne denli soğuk, kana susamışlığıyla
nasıl da keskin;
Delinin bakışları gibi kinle morarmış,
Ete duyduğu açlıkla nasıl incelmış.

Bırak okşasın, gencecik yüreklere
Saplanmayı özleyen şu kör kurşunları,
Ya da şu sırttan dişler gibi kovanları ver,
Acının ve ölümün keskinliğiyle keskin.

Çünkü onun dişleri bir elmayı ısırırken gülmeli.
Yumuşak parmaklarında pençeler gizli değil;
Tanrı demir ökçeler eklemeyecek topuklarına,
Ne de ağdan tuzaklar kıvırcık saçlarına.

Robert Graves

1895

Yenilikçi akımın etkilemediği bir şair olan Graves Londra'da doğdu, Charterhouse ve Oxford Üniversitesi'nde, St. John's Koleji'nde öğrenim gördü. Birinci Dünya Savaşı'nda Fransa'da öldüğü bildirildiyse de, bunun doğru olmadığı anlaşıldı. Fakat savaştan ağır yaralı olarak kurtulan Graves, uzun süre bu irkiltici duygunun etkisi altında kaldı. Bir yıl Kahire Üniversitesi'nde İngiliz Edebiyatı profesörlüğü yaptıktan sonra savaş yaşantısını anlattığı *Goodbye to All That* adlı otobiyografik eseriyle büyük başarı kazandı. Bu kitabın sağladığı gelirle bağımsız bir yazar olarak Majorca adasına yerleşen Graves zamanını "Beyaz Tanrıça" dediği esin perisine adadı ve günün edebiyat modalarına kayıtsız kaldı. Şiirlerinde John Skelton, Robert Herrick, Andrew Marvell ve Thomas Hardy'den uzayıp gelen daha eski bir İngiliz geleneğini sürdürdü. Halk şiirinden ve Kelt ozanlarından yararlanmayı denedi. Romantik duyarlılıkla klasik geleneği bağdaştırmayı başaran Graves kendine özgü yaratıcı kişiliğiyle en yoğun duyguları ince bir alaycılıkla dile getiren unutulmaz şiirler yazdı. 1950'lerde ortaya çıkan şairler kuşağının büyük değer verdiği bir şairdir. 1954-55 ders yılında Cambridge Üniversitesi'nde Clark Konferanslarını verdi, 1961-66 yılları arasında ise Oxford Üniversitesi Şiir Kürsüsü Profesörlüğü yaptı. Geçimini daha çok *I, Claudius*; *Claudius the God* gibi tarihsel romanlar yazarak kazandı. Ayrıca *The White Goddess* ve *Yunan Efsaneleri* adlı mitolojiyle ilgili kitaplar yazdı.

SEVDALILARIN KIŞI

Ağacın duruşu

Esen yeli gösterir;

Bizimki, uzun acıyı

Nicedir iyi davranmamışsan.

Ama bak, ileri uzanıyoruz biz –

Kuşkuyla geriye değil –

Aşıyoruz kötü havayı

Dallarla yeniden yeşil.

SÖYLÜYOR SEVDİĞİNE YARI UYURKEN

Söylüyor sevdiğine yarı uyurken,

Karanlık saatlerde,

Yavaşça fısıldanan yarım sözlerle :

Bir yandan Yer kımıldayıp kış uykusundan

İterken gün ışığına otları, çiçekleri

Kara karşın,

Yağan kara karşın.

SAĞ KALAN

Umutsuz bir umutla ölmek, ama düşersen ellerine
Savaş çapulcularının, kurtulmak için pençelerinden
Boy göstermek yeniden bir tören alanında,
Yaralı ve göğsü madalyalarla dolu, kaldırıp kılıcını
Kahraman bir bölüğe yeniden kumanda etmek

Mutluluk bu mu acep? kesenkes canlı olmak yeniden
Başkaları ölmüşken? Hoş gelir mi burnuna
Her zaman ilk kezmiş gibi koklayacağın konca?
Kulağın büyülenir mi dinlerken ardıçkuşunu
Kendi bestelemişcesine şakırken türküsünü?

Ve bu mudur mutluluk? Çifte intihardan sonra
(Yürek yüreğe karşı) yeniden hayata dönmek,
Düzeltemek saçlarını, silmek dökülen kanı,
Gencecik bir kız bulup kulağına gecede
'Sonsuza kadar,' diye yeminler fısıldamak?

ANA

Dizlerine sarılıyorlar,
Güçlü oğulları yatağının,
Diz çöküp edindiğin; doğurduğun diz çöküp;
Öldüklerinde, diz çöküp yaslarını tuttuğun.

ÇİTLERİ KAR ÖRTERKEN

Ne tartışma, ne öfke, ne pişmanlık,
Ne de suçu paylaşma.
Ağu vardı kadehte – getiren kim
Bize ne!

Ne ölen aşkımıza yas, ne uluyan fırtına
Karanlıklarda esen,
Hüznün gülüşü yalnız, bir soluk kış manzarası,
Çitleri kar örterken.

ÇARPIK UÇUŞ

Lahana beyazlığındaki şu ak kelebek,
(Nasıl da çırpınıyor uçacağım diye)
Ne yazık artık hiç öğrenemeyecek
Nasıl düz uçulur havada bile,
Ama nasıl uçulamayacağı konusundaysa,
Üstüne yoktur, derim, bana sorulursa :
Bir oraya bir buraya konuyor,
Tanrı'yı mı, umutsuzca
Bir umut mu arıyor!
Havada taklalar atan usta pilotlar bile
Erişemez bu çarpık uçuşun inceliklerine.

Basil Bunting

1900 – 1985

Basil Bunting Paris'te 1923'te yayımlanmaya başlanan, James Joyce, Ezra Pound, Hemingway ve Tristan Tzara'nın yazılarıyla, Ray Man, George Braque gibi sanatçıların ise grafikleriyle katkıda bulundukları *The Transatlantic Review* adlı dergide editör yardımcısı olarak çalıştı. Daha sonra Londra'da gazetecilik yaptı. Paris'ten tanıdığı Ezra Pound'a katılmak üzere İtalya'ya gitti ve 1933'e kadar orada kaldı. İkinci Dünya Savaşı sırasında İran'da Britanya Kraliyet Hava Kuvvetleri için çevirmenlik yaptı, ardından 1953 yılına kadar İsfahan'da konsolos yardımcısı olarak görev yaptı. Fars edebiyatına ilgi duydu. *Şehname*'den etkilendi. Firdevsi'den, Hafız'dan, Sadi'den ve Horatius'tan çeviriler yaptı. 1930'larda Pound ve Zukofsky gibi şairlerce önemli modernist şairlerden sayıldı. Ne var ki, İngiltere'de değeri ancak otuz yıl sonra, *Briggflatts* adlı uzun şiirinin 1966'da yayımlanmasından sonra anlaşıldı. Günümüzde kimi İngiliz eleştirmenlerce T. S. Eliot'tan sonra yirminci yüzyılın en önemli şairi olarak nitelendirilmektedir.

FUL DALINDA BİR ARDIÇKUŞU ÖTER.

“Açlık kanatlarımı örseler, korku,
kösnü, bildik şeyler.

Acımasız saldırır ölüm. Oğullarım benim
taşla, gagasıyla şahinlerin,
zayıf kanada güven, kediler,
sansarlar yüzünden, ölür.

Gök gürültüsü göğü söndürür.
Sarsılan bir çalıda dökülür
ağzımdan bildik şeyler,
korku, açlık, kösnü.”

Ey neşeli ardıçkuşu!

1964

Dertlidir ağlayan meşeler, yaslı mumlar
diker kestaneler. Yinelenme yüzünden
hüzünlüdür ilkbahar,
hüzünlüdür değişmeyen ölümsüzlüğün izini sürmekten.

Kara görünecek diye
denizde gözlemekten bıkkın
gelen dalga ötesine bakınca yine
aynı dalgayı görürüz;

sürükleniriz acımasızca yinelenişinde yılların;
ufukta görülmez ölüm; ama ilkbahar
sonsuz kadar
diriliştir yeniden.

1924

Çorak bellekte kurulan uçsuz bucaksız ıssız günler sanki hapishanesi usta bayatlayan düşüncelerin, doğumu gecikmiş, kokuşmuş, katı Aşk ve bıktırıcı övünç, yerinmenin gücü bile, tüm duygular zamanın yatıştırdığı sızlanma ve utanç değiştirir dile getirilmeyen geçmiş.

On ya da on bin, çok mu anlam katar, Helen, düşsel olayları nasıl zamana bağladığımıza, Londra ya da Troya? Bırak Polymnia güçlü ses perdesiyle çoğalan türküler, müzikle sarmalanmış seslerle yanıtlasın geri getirerek hüznümüzün ya da sevincimizin tadını.

1927

Ara ardında her perdenin
soluk gözlerini, soluk dudaklarını göresin
hastalıklı bir çocuğun,
aralığında her kapının ilişsin gözüne
kolları ve bacakları ki titrer gönülsüzce
açtır sevgiye
okşanma ve öpülme
daha bir yıkım getirir her gece,
hiçbir sevecen el değmez ki
eline, karşı koyar gözleri
sevgiye. De ki: Bitti. Yararı
yok. Yitiktir yazgısı.
De ki: Biliyoruz yasları tutulan
ölülerden, döktükleri kandan,
sakatlardan ki artık özgürler.
Bizler istedik, bizler.
De ki: Benim gibisi kuşku mu duyar?
Haykırıyorken her damar.

1947

Şimdi dönme umudumuz yok geriye,
kotra, iki kez demir attığımız
ve iki kez denizin katılan kahkahası
mırıltıya dönüşüp sular kem küm ederek
çatık kaşlı patlamalı seslerle kekeleyerek
yükseldiğinde boşalan palamarı çözüp isteksizce
engine açıldığımız o gri iskeleye,

delta ağızları nasıl da dımdızlak,
kotra, harita ise lekelenmiş,
kırışık, kaskatı, silik, eski
ve sanki kılavuzla çelişkili.
Çıplak kıyı boylarında çaka satarak
yürüyen birkaç kuş izliyor suyun daralan kanaldan geri dönüşünü,
dere gibi yüksek perdeden çağıldayarak.

Az sonra, sıkınca bulutunun suyunu kuzeybatıdan patlaan hava,
kotra, vira eder
kumsaldan açığa alırız ve yarımaya bırakırız
ne hali varsa görsün, demir atmış ışık gibi iskele çarmihına
salınsın dursun. Yok tutturacak rotamız,
artık epey sürükleniriz, epey asık bir suratla izleriz ve bekleriz,
bekleriz.

1980

Uskumruya ağ atıldı
kararlamasına, ürperen parıltıya,
usta deilsen seçemezsin;
zor iş,

mevsimlik, tehlikeli :
Birçok sürü birden bire;
Havarileri bile zorlar yakalamak tümünü;
sonra pinekle dur aylarca,

ağlar çakıla serili,
bardak tapa altında.
Birden bire görünür tirsi de,
sıçratır yarın üstündeki adamı.

Bizi an kahvehanedeki kızlara.
De ki onlarınkinden güzel bacak görmedik,
görüp göreceğimiz deniz,
hayınlığı, bereketi, usancı.

1932

Dur sevgilim! Yavaşça uzuyor zamanın bizi harekete geçirmesi.
Bizim için olgunlaşıp düşüyor parlak küresel bereketli geceler.
Morartılır çok geçmez o sabırsız uyluklar.

Çek burnuna birleşmiş tenlerin damıttığı o tatlı
uyuşturucuyu; ıslak bedenler sakın, rahat, yumuşak.
Nekes alıklar aceleci arzularıyla berbat ederler aşkı.

Eğleş! Eğlen! Harca! Salın dur! Ta ki yeğlenen tembelliğin
gücü yitsin, ağzı kocaman açılmış soluklarla kasıklar
uzun süre biriktirilen zevk tufanında ürpertiyle titreyip boşalsın.

Serin uykuyla yunmuş gün yenileyecektir
yaz şimşeklerini. Sen bana bırak. Ancak bir vahşinin
ilk dokunuşta bomba gibi patlayıp söner kösnül arzusu.

1929

Çeviren : Nezih Onur

Stevie Smith

1902 – 1972

Yirminci yüzyıl İngiliz şiirinin bu kendine özgü kişiliğini herhangi bir akım ya da grup içinde ele almak kolay değil. İlk bakışta çocuk şarkılarının, peri masallarının tekerleme izlenimi veren malzemesi Stevie Smith için sadece bir çıkış noktasıdır. Çoğu zaman bu aldatıcı güldürü anlayışının gerisinde hayatın büyük sarıntıları karşısında dayanıklı olmasını bilen çilekeş bir insanın filozofça görüşleri dile getirilir. Kalıplaşmış, inançların, yaşama biçimlerinin, özellikle de orta tabaka törelerinin sorgulandığı alaycı bir şiir dünyası yaratır Stevie Smith. İnce bir duyarlılığı, bencilliğin, ikiyüzlülüğün, vurdumduymazlığın yol açtığı acıları ve çelişkileri de gündeme getiren bir alaycılıktır bu.

Stevie Smith 1902'de Hull'da doğmuş. Asıl adı Florence Margaret Smith. Ufak tefekliği yüzünden o yılların ünlü bir jokeyinin adından esinlenerek "Stevie" adını takmış arkadaşları. Üç yaşındayken ailesiyle Londra'ya yerleşmiş ve 1972'de ölünceye kadar orada, hep aynı evde oturmuş. 1936'da yayımladığı ilk kitabı bir roman. İlk şiir kitabını bir yıl sonra yayımlamış. 1953 yılına kadar bir yayınevinde çalışmış. Daha sonra bütün zamanını yazmaya adanmış. Sık sık da radyo programlarına katılmış. 1966'da Chomondely Ödülü'nü, 1969'da da Kraliçe'nin Şiir Madalyasını kazanmıştır.

Burada sunduğumuz şiirlerden "Evlenmiş miydi?" Stevie Smith'in hayatı boyunca Hristiyanlıkla sürdürdüğü çekişmeyi, İsa'nın insan yaşantısıyla ilgili tutumunu dile getiriyor. "Öyle Hoş Mektuplar Yazıyor ki Emily" ise güzel bahçeli büyük evlerde oturan "kibar kesim"nin dil özelliklerini sergiliyor.

EL SALLAMIYORDUM, BOĞULUYORDUM

Kimse duymadı onu, ölen adamı,
Gene de inliyordu o yattığı yerde
Sandığınızdan çok daha uzaktaydım ben,
Hem de el sallamıyordum, boğuluyordum.

Zavallı, her zaman hoşlanırdı şakadan
Şimdiyse öldü gitti
Herhalde su çok soğuktu, kalbi dayanamadı,
Dediler.

Yoo yoo, su her zaman soğuktu
(Ölen adam gene de inledi durdu)
Bütün hayatımca çok uzaktaydım ben,
Hem de el sallamıyordum, boğuluyordum.

ÖYLE HOŞ MEKTUPLAR YAZIYOR Kİ EMİLY

Mabel geçen hafta evlendi
Kala kala bir Tom kaldı şimdi

Doktor pek beğenmedi Arthur'un öksürüklerini
Paskalyadan beri yataktan kalkmadım ben de

Gene o eski hastalık işte

Bugün alt kata indim
Sana bunları yazarken
Arthur'un dolaştığını duyuyorum yukarda

Kendisi bayılıyor dolaşmaya
Allahtan dolaşacak bol bol yerimiz var

Yedi yatak odası
Bir de müstemilat

Şoförle karısına da bir daire düşüyor böylece

Tanrı'ya ne kadar şükretsek az

Yeni papaz uğradı dün
Değişik bir hava estiriyormuş söylediklerine göre

Ben pek ısınamadım kendisine
Yeterince kibar bir adam değil bence

Tabii, nasıl hatırlamam Maurice'i
Doğrusu şaştım bu yaşta evlenmesine
Kadın aklını kaçırmış olmalı

May'in taşındığını biliyorsun, değil mi?
Çok yalnız kalmıştı Edward öldükten sonra
Biliyorsun, kanserdi

Yok yok, hiçbir şey bilmiyorum Maud'la ilgili
Adını bile duymak istemiyorum onun bir daha
Kötü kalpli bir kadın o
Bana sorarsan

Bizim hizmetçi de bizi bırakıp gitti
Cehenneme kadar yolu var
Ücretler de pek yüksek Tonbridge'de

Bana yaz, nasıl olduğunu anlat, şekerim,
Sonra kızlar,
Phoebe'yle Rose, onlar nasıllar?
Büyük destek olmalılar sana
Phoebe'yle Rose.

EVLENMİŞ MİYDİ?

Evlenmiş miydi, giderek
Daha az hoşlandığı karısını ve ailesini
Geçindirmek için zorlanmış mıydı?

Hayır,
Hayattan hiçbir zaman böyle bir darbe yemedi.

Kendisini gereksiz, güçsüz, şaşkın, istenmeyen,
Herkesin yoluna dikilen biri olarak hissetmiş miydi?

Daha beşikten kararlı,
Yetenekli, akıllı başında biriydi.

İnsanları çok sevdiği halde
Bir gün öleceklerini görebilmiş miydi?

İnsanların sevdiği gibi seven biri değildi.

Hiç sormuş muydu bunun ne kadar süreceğini,
Ölümün bir son olduğuna güvenilip güvenilemeyeceğini
Hiç merak etmiş miydi?

Böyle şeyler hissetmemişti.
Geleceği cennetti.

Haksızlık ettiği için
Derin bir acı çekmiş miydi hiç?

Haksız değildi, haklıydı,
Kendisinin değil, başkalarının acısını çekerti.

Ama aşığı bir varlık olmanın sonucu
Yapılan yanlış kadar büyük bir acı olamaz ki.

Aşığılık değil,
Üstün bir varlıktı o.

Yetki yozlaştırsa bile, birinin hükmetmesi gerektiğini
Biliyordu öyleyse?

Başka türlüydü onun aklının işleyişı.

Eşı dostu yok muydu? Daha da kötüsü,
Başkalarında değil de, kendinde mi buluyordu bunun suçunu?

Dostsuz değildi,
Havarileri vardı istediğı gibi biçimlendirdiğı.

Zaman zaman kendini fazla engellenmiş hissedip
Bunun acısını başkalarından çıkarmak ister miydi?

Böyle bir şey nasıl hissetsin? O Göklerin Sultanı değil miydi?

...bir gün her şeyde beklenmedik bir parıltı görmesi
Bir durumun ya da bir günahın üstesinden geldiğı için?

Dedim ya, o günah işlemezdi.

Sözünü ettiğim tedirginlik
Yalnız insanlara mı vergi? Unutma ki,
Gülünç olmak hafifletmez çaresizliği.

Yalnız insanlar hissederler bunu,
O da bu kadar karışık olduklarından.

Bütün insanların birer madalyası olmalı,
Bir Tanrı madalya takamaz, başaramaz bu işi.

Bir Tanrı oyuncak bebeğidir İnsan'ın, sersem,
Bile bile öyle yapmıştır onu.

İstese, daha da kötüsünü yapabilirdi.

Üstelik, yapmıştır da, eskiden.

Geçmişte ve şimdi yaptığı gibi bir sevgi Tanrı'sı seçmek
Az da olsa, bir ilerleme mi öyleyse?

Evet, öyle.

İnsanlar sevgiyi sevip nefretten nefret ettiklerinde,
Daha büyük bir ilerleme olacak demek?

Daha büyük bir ilerleme olacak, evet.

Cecil Day Lewis

1904 – 1972

Auden, MacNeice ve Spender'le birlikte Oxford Üniversitesi'ndeki öğrencilik yıllarında oluşturdukları grupla 1930'ların önde gelen şairlerinden biridir. Day Lewis bu grup içinde Marksizmle en yakın bağları kuran ve İspanya İç Savaşı'nda, Hopkins'in etkisi altında oldukça duygusal propaganda şiirleri yazan bir şairdi. Bu grup İkinci Dünya Savaşı sırasında dağılmış, siyasal görüşlerinde daha ılımlı bir tutumu benimseyen Day Lewis birbirinden değişik nitelikte konuları işleyerek çok yanlı bir şair olduğunu kanıtlamıştır. Oxford Üniversitesi'nde yüksek öğrenimini tamamladıktan sonra öğretmenlik, radyo programcılığı ve editörlük yapan Day Lewis 1951'de Oxford Üniversitesi Şiir Profesörlüğüne 1968'de de "saray şairliği"ne getirilmiştir. Şiir dışında eleştiri alanında da yapıtlar veren Day Lewis'in 1947'de yayımladığı *The Poetic Image* adlı kitabı onun Cambridge Üniversitesi'nde verdiği Clark Konferanslarından oluşur. Ayrıca Nicholas Blake takma adıyla polis romanları da yazan Day Lewis'in Vergilius'tan çevirdiği *Eneas Destanı* onun çok yanlı kişiliğinin bir başka ürünüdür.

EY DÜŞLER, YOLCULUKLAR

Yol almak bir kuş gibi, süzülerek bakmak
Taş tanrıların kumlara gömüldüğü çöllere
Ve okyanusa bembeyaz bir uykuda karayla kucaklaşan;
Kaçmak zamandan, hep yeniden başlamak.
Bir kuş gibi konmak sürekli bir bağlılıkla
Sarsılan yıldızların ve güzlerin
Çiçekli dallarına; bir körfezde
Yılgın dalgaların ötesine sürüklenmiş olmak.
Her biri bizim isteğimiz bunların. Yazık ki kuş
Kör gibi uçuyor, karanlık bir yön duygusuyla
gözleri bağlı :
Ağırılığı cam dinginliğinde iz bırakmıyor
Ve yurdu çok geçmeden bir sepet dolusu rüzgâr.
Biz yolcular, dokusuyuz gittiğimiz yolların,
Konarız kuşlar gibi akışına zamanın.

DERİN DERİN DÜŞÜNÜRKEN

Derin derin düşünürken,
Diyelim, hayranlık içinde beyaz leylağa,
Ya da mutlu kum saatinde, bir yaz ikindisi,
Kum tanecikleri gibi dökülen türküsüne tarlakuşunun,
Ya da bana bunlardan daha çekici gelen güzelliğine –
Kulağa fısıldanan belli belirsiz bir söz,
Pencerenin önünden geçen birinin bakışı hatırlatıyor bana
Tarlakuşunun, leylağın ve senin birden yabancılaştığınızı.

Telaşsız bir zamanın dolgun ve kırsal
Koyağında, suların durgunluğunda uyumuş
Deniz kuşları gibi ağaçlar arasında,
Bir gölge kımıldıyor – unutulmuş bir sözün
Kurnaz hatırlatıcısı.
Bütün o pırıl pırıl hazlar, tertemiz tasarlanan,
Kararıyor bir kaçağın suçluluk duygusuyla :
Sönüyor günün kabaran gücü, meşeler sarsılıyor,
Yüzüne düşen gölge aramıza giriyor.

Yalnız karar anında,
Sevişmeye soyunan kararlı âşıkların
Yalın yüreklerinde, bu gölge kayboluyor, yalnız orada işte
Beslenecek bir şey kalmıyor ikimizin hayatı arasında
Sen ve ben, leylakla, tarlakuşuyla ve meşe yapraklı
Koyakla bütünleşiyoruz
Ölümden önceki şaşırtıcı ışıktı.
Hiçbir şey masum değil artık yaşamak için
Eyleme geçmekten başka.

HER ŞEY YİTMIŐ

Deniz kurumuş, ağığa çıkmış yoksulluğım –
Kum, kum, bir paslı çapa, kırık camlar,
Parlak günlerin ölgün tortusu
Bir ot cennetinde sevincim çırpınırken.

Bir perde gibi kaçtı deniz, ah acımasız ışık
Kuruyup büzölen ne varsa ağığa çıkaran! Kuru otlar
Saatlerim, gerçeğim hayvanların yaladığı bir kayatuzu.
İsteksizce soyunmuő tenden uzaklaşıyor aşk.

Karaya vurmuş bir zaman, gelgit azalmış,
Ruh bitkin. Utanç veren kayada soluk soluğa
Denizin yükselmesi için yakarıyorum, dinginliği
Aldatıcı, erdemi boş bir düş bile olsa.

İster eğlenmek, ister diriltmek ya da boğmak için
Kurtarıcı bir el uzat kuruyan kumsalıma.

William Empson

1906 – 1985

Şiirlerinden çok eleştiri kitaplarıyla ün yapan Empson, Robert Graves gibi 1950’lerde ün yapan şairlerin usta olarak etkilendikleri bir yazardır. Yorkshire’da doğdu, Winchester ve Cambridge Üniversitesi’nin Magdalene Koleji’nde okudu. Yeni Eleştiri anlayışının ilk kuramcılarından I. A. Richards’ın öğrencisi olarak yazdığı *Seven Types of Ambiguity* (1930) o yılların en ilginç ve etkili kitaplarından biri oldu. Anlam çözümlemesine dayanan eleştiri yöntemini *Some Versions of Pastoral* (1935) ve *The Structure of Complex Words* (1951) gibi kitaplarıyla sürdürdü. Daha önce ayrı ayrı yayımladığı iki şiir kitabını *Collected Poems* adı altında toplu olarak 1955’te bir araya getirdi. 1931-34 yılları arasında Tokyo, 1937-39 yılları arasında da Pekin Üniversitesi’nde İngiliz Edebiyatı profesörlüğü yapan Empson 1941-46 yılları arasında B.B.C.’nin Çince bölümünde çalıştıktan sonra 1953 yılında Sheffield Üniversitesi’nde İngiliz Edebiyatı profesörlüğüne atandı. Empson 30’ların şairlerinden olmakla birlikte Auden ve arkadaşlarının görüşlerini her zaman kuşkuyla karşılamış ve “Just a Smack at Auden” şiiriyle Auden’in gösterişçi yanını alaya almıştı. Üniversite öğrenimine matematik bölümünde başlayan Empson bilimsel konulara büyük bir ilgi duymuş, bu yüzden şiirlerinin düşünsel içeriği çoğu zaman okuru şaşırtan bir incelikle ortaya çıkmıştır. Empson’ın şiirleri genellikle başka dillere çevrilemeyecek kadar güç anlaşılır şiirlerdir. Buraya aldığımız “Kaçırılan Fırsatlar” şiirinin çevirisini tam bir çeviri değil de, bir uyarılama olarak değerlendirmek daha doğru olur.

VILLANELLE

Çekilen acılardır, acılar bir ömür boyu.
Kaslarımı kavurdu simyacı güzelliğin.
Ellerini hatırlattı bana ellerimin duruşu.

O hangi panzehir ki, bu güçlü zehiri de kuruttu?
O hangi iyilik ki, o eski merhemi yaraya sürsün?
Çekilen acılardır, acılar bir ömür boyu.

Bulaşan o hastalık gizli bir alışkanlık oldu
Ve ikinci evresi başlayınca sancının,
Ellerini hatırlattı bana ellerimin duruşu.

Nasıl da kaygısızdım belleğimin güvenliğiyle mutlu,
Sendeki incelikleri ezbere bildiğim için.
Çekilen acılardır, acılar bir ömür boyu.

Güzelliğin gözlerimin içtiği o derin büyülü kuyu.
Yüreğimde dolaşan gene de senin zehrin.
Ellerini hatırlattı bana ellerimin duruşu.

İyisin bugün bile o eski biçiminle kayıtlı.
İyi ve ayrılış ötesinde. Sözümüzü şaşırttın.
Çekilen acılardır, acılar bir ömür boyu.
Ellerini hatırlattı bana ellerimin duruşu.

KAÇIRILAN FIRSATLAR

Yavaş yavaş o zehir bütün kana yayılır.
Ne çaba, ne de başarısızlıktır insanı yoran.
Tortu kalır, tortu kalır ve insanı öldürür.

Ne açık görüşlü olman, ne de sindirimindir
Yaşamanın gereği sonuçları öğüten.
Yavaş yavaş o zehir bütün kana yayılır.

Kocamış bir köpeğin kanını akıttılar,
Gene de bir ay sürdü şehveti yeni kanın;
Tortu kalır, tortu kalır ve insanı öldürür.

O Çin mezarlarıyla moloz yığınlarıdır,
Toprağın kendi değil toprağı yozlaştıran.
Yavaş yavaş o zehir bütün kana yayılır.

İçinde ateş yoksa, deri büzülür kalır.
Tam ateş ölüm demek, yarım – ateş yanandan
Tortu kalır, tortu kalır ve insanı öldürür.

Kaçırılan fırsatlar, kaybolan şiirlerdir
Yüreğin atışını aksatan ve durduran.
Yavaş yavaş o zehir bütün kana yayılır.
Tortu kalır, tortu kalır ve insanı öldürür.

BIRAK GİTSİN

Bu yoğun boşluk işte gerçek ve garip olan.

Ne kadar çok şey gelirse başına, o kadar güçtür

Söylemek ya da hatırlamak onların ne olduğunu.

O kadar çeşitlidir ki çelişkiler.

Konuş konuş, sözler alır başını gider.

Bana ne bu tımarhaneden, dersin, bütün bunlardan.

Wystan Hugh Auden

1907 – 1973

1930'ların en önemli şairi sayılan Auden, York'ta doğdu, Oxford Üniversitesi'nde, Christ Church Koleji'nde okuduktan sonra Berlin'e gitti ve ilk şiirlerini etkileyen Freud'çu ve Marx'çı öğretiyi benimsedi. Bu alanda Layard adlı ruhbilimci ile Brecht'in etkisi büyük oldu. Fakat bu dış kaynakların yanı sıra Auden'in sanatına asıl biçim veren güç yerli İngiliz şiir geleneğiydi. Berlin'den döndükten sonra bir süre öğretmenlik yapan Auden 1937'de arkadaşı MacNiece ile birlikte yaptığı bir geziyi *İzlanda'dan Mektuplar* kitabında anlattı. Bu arada başka bir arkadaşıyla, Christopher Isherwood'la birlikte Brecht etkisi gösteren koşuk oyunlar yazdı : *The Dog Beneath the Skin* (1935), *The Ascent of F6* (1936), *On the Frontier* (1938). İspanya İç Savaşı sırasında Auden Cumhuriyetçiler için cankurtaran şoförlüğü yaptı. 1939'da Amerika'ya göç eden şair, zamanla daha önce işlediği toplumsal ve siyasal sorunlardan uzaklaşarak daha kişisel ve dinsel sorunları ele aldı. Bu yüzden Auden'in şiirleri eleştirmenlerce çoğu zaman 1939 öncesi ve sonrası diye iki dönemde değerlendirilir. Bu eleştirmenlere göre, birinci dönem şiirlerinin çarpıcı güncelliği, düşünsel derinliği ve biçimsel özgünlüğü ikinci döneminde gücünü yitirerek gevşek dokulu bir söz cambazlığına dönüşür. Auden çok genç yaşta büyük bir üne kavuştuğu ve 1930'larda başlayan karanlık dönemdeki toplumsal dayanışma duygusu onun bu ününü pekiştirdiği için daha sonraki yıllarda daha içe dönük bir şair olmasına karşı belki de gereğinden çok tepki gösterilmiştir. 1956'da Oxford Üniversitesi Şiir Kürsüsü profesörlüğüne atanan Auden son yıllarını da Avusturya'da geçirmiştir. Şiir ve eleştiri kitaplarının dışında, Stravinski'nin *The Rake's Progress* operasının livresini yazmış, çok sevdiği Mozart operalarından *Sihirli Flüt*'ün livresini yeniden İngilizceye çevirmiştir.

Daya uykulu başımı, sevdiğim,
İnsanca vefasız koluma;
Zaman ve hastalıklar yok eder
Düşünceli çocukların
Kişisel güzelliğini ve mezar
Çocuğun geçiciliğini kanıtlar
Ama kollarımda tan ağarınca kadar
Bırak uyusun bu canlı yaratık
Ölümlü, suçlu, ama benim gözümde
Tepeden tırnağa güzel.

Sınırı yok ruhla beden :
Hoş gören, büyülü yamacında aşkın
Yatarken sevgililer
Kendilerinden geçmiş,
Venüs hüzünlü gözleriyle onlara
Doğüstü anlayış, umut
Ve evrensel sevgisini yöneltir;
Bir yanda buzullarla kayalar arasında
Soyut bir sezgi, kimsesiz dervişin
Kösnül coşkusu diriltir.

Kesinlik ve bağılılık
Gece yarısı vuran
Çanın titreşimleri gibi geçer
Ve o bildiğimiz deliler
Bilgiççe homurdanırlar :
Falının açıkladığı
Ücretin her meteliği
Eksiksiz ödenecek!
Ama yitmesin bu geceden
Ne bir fısıltı, ne bir düşünce,
Ne bir öpücük, ne de bir bakış.
Güzellik, gece yarısı, düş ölür :
Hülyalı başında esen
O tatlı seher yelleri
Sevgiyle karşılasın günü,
Kutsasın gözye atan yüreği
Ve yetersiz bulmasın ölümlü dünyamızı;
Kuru öğle saatlerinde aç bırakmasın seni
İsteksiz yetkililerin elinde,
Aş o seni aşığılayan geceleri
İnsanca sevginin gözetiminde.

W. B. YEATS'İN ANISINA

(ö. Ocak 1939)

I

Tam ortasında göçtü kışın
Dereler donmuş, nerdeyse bomboştu havaalanları,
Yağan kar bir başka biçime sokmuştu anıtları;
Cıva düşmüştü ölen günün ağzında.
Elimizdeki bütün göstergeler birleşiyor
Öldüğü günün soğuk, karanlık bir gün olduğunda.

Hastalığından uzakta
Kurtlar koşuyordu yeşili bitmeyen ormanlarda,
Şehirli rıhtımlara özenmiyordu köylü ırmak;
Yaslı diller
Gizliyordu ozanın ölümünü şiirlerinden.

Ama onun için son ikindisiydi bu kendisi olarak,
Hastabakıcılar ve fiskoslarla dolu bir ikindi;
Başkaldırıyordu gövdesinin her ili,
Bomboştu usunun alanları,
Sessizlik ele geçiriyordu varoşlarını,
Duygusunun akımı kesiliyor, o hayranları oluyordu.

Şimdi o yüzlerce kente savrulmuş,
Tümüyle bilmedik sevgilerle karşı karşıya;
Mutluluğa ermek için bir başka koruda
Yabancı bir töreyle yargılanmakta.
Değişiyor bir ölünün sözleri
Yaşayanların ağzında.

Ama yarının öneminde, gürültüsünde
Borsacılar hayvanca kükrerken borsalarında,
Yoksullar çekerken nasılsa alıştıkları çileyi,
Her biri inanmışken özgürlüğüne derisinin altında,
Birkaç bin kişi anacak bu günü
Olmadık bir şey yapışını nasıl anarsa kişi.
Elimizdeki bütün göstergeler birleşiyor
Öldüğü günün soğuk, karanlık bir gün olduğunda.

II

Sen de şaşkındın bizler gibi; sanatın aştı her şeyi;
Sürüyle varlıklı kadını, yaşlanıp çürümeyi, kendini.
Çılgın İrlanda'ydı inciten seni şiire.
Şimdi İrlanda gene çılgın, havası gene öyle,
Şiir hiçbir şey oldurmuyor çünkü : yaşıyor
Görevlilerin uğramadığı kendi koyaklarında;
Akıyor güneye
İssiz çiftliklerden, telaşlı acılardan,
İnanıp öldüğümüz ilkel kasabalardan.
Yaşıyor şiir, bir olay, bir ağızda sürüp gidiyor.

III

Toprak bu saygın konuğu ağırla :
William Yeats geldi kalmaya.
Boşaltmış şiirini
Yatsın bu İrlandalı gemi.

Bu suçsuz, şu kahraman
Diye bakmıyor zaman,
Hafta bile geçmeden
Bkıyor bir güzelden,

Yalnız dile tapıyor;
Dili yaşatan kişi
Korksa da, övünse de,
Bağışlıyor, sayıyor.

Bu bilinmez nedenle
Kipling'i hoş gören zaman,
İyi yazıyor diye
Bağışlar Claudel'i de.

Karabasanlar içinde
Uluyor Avrupa'nın itleri,
Bekliyor yaşayan uluslar,
Kinine tutsak her biri;

Kızarıyor her surat
O aydınca utançla,
Uzaniyor acımak
Gözlerde denizlerce.

Ozan, doğrudan şaşma,
Üstüne çökse de gece,
Susturulmaz seninle
Yönelt bizi sevince.

Şiirinle işleyip
Bağa çevir sövgüyü,
Acıyla coşup şakı
İnsan yenilgisini;

Yüreğin çöllerinde
Can veren suyu çağlat,
Günlerin zindanında
İnsana övmeyi öğret.

Geceler, demiryolu kemerleri, kötü gök,
Korkunç arkadaşları bunu bilmiyorlardı;
Ama bu çocuktaki söz cambazının yalanı
Pipo gibi fırlıyordu ağzından soğuk,
bir şair yaratmıştı.

Bitik ve lirik dostunun ısmarladığı içkiler
Hiç şaşmadan aklını karıştırıyor,
Alıştığı saçmalıklara son veriyordu;
Lirden de, bitiklikten de bıkcaya dek.

Kulağa özgü bir hastalığı şiir;
Tutarlılık yetmezdi; çocukluğun
Cehennemi gibi bir şeydi : yeniden denemesi gerekti.

Şimdi, Afrika'da dörtlüde, düşünde
Yeni bir kimlik, oğul ya da mühendis,
Yalancıların benimseyebilecekleri gerçeği.

Louis MacNiece

1907 – 1963

1930'ların Auden'dan sora en önemli şairidir. İrlanda asıllı bir ailenin çocuğu olan MacNiece Belfast'ta doğdu, Marlborough ve Oxford Üniversitesi'nin Merton Koleji'nde okudu. 1930'da Birmingham Üniversitesi'nde Klasik Filoloji okuttuktan sonra 1936'da Londra Üniversitesi'ne geçerek Yunan edebiyatı dersleri verdi. 1940'ta Amerika'da Cornell Üniversitesi'nde şiir konusunda konferanslar verdi. 1941'de B.B.C.'ye girdi ve bu kurumun radyo tiyatrosu bölümünde yazar ve yönetici olarak çalıştı. 1950'de Atina'daki İngiliz Enstitüsü'nün başına getirilen MacNiece aynı yıl Türkiye'ye de gelerek burada konferanslar verdi. Siyasal bakımdan 30'ların öbür şairleri kadar bağımlı olmadıysa bile, aynı temaları onların çoğundan daha büyük bir içtenlikle ve anlayışla işledi. Bu yüzden Spender ve Day Lewis gibi şairlerin ünleri daha sonraki yıllarda unutulurken MacNiece'in gerçek değeri daha iyi anlaşıldı. Halk türkülerinin ritimlerini Auden gibi ustalıklı kullanmakla birlikte, daha çok içinde yaşadığı dünyanın çarpıklıklarını ince bir hüznün ve alaycılık karışımı içinde dile getirdi.

Oda zenginleşti birden ve koca cumbalı pencereye
Kar yağmaya başladı pembe g llerle
Sessizce yan yana ve birbirine uymayan :
Dünya çok daha birdenbiredir d şlediğimizden.

Dünya çok daha  ılgındır, çılgınlar da daha çok
D ş nd ğ m zden, yola gelmezcesine  oğul. Soyup
Dilimliyorum bir mandalinayı, çekirdeklerini t k r yorum
Ve her şeyin çeşit çeşit oluşunun esrikliğini hissediyorum.

Ateş de fokurdayarak alevleniyor, çünkü dünya
Çok daha h nzır ve keyifli bizim sandığımızdan –
Camdan  te bir şey var karlarla iri g ller arasında
Dilimizde, gözlerimizde, kulaklarımızda, avu larımızda.

KONUŞMA

Sıradan insanlar da gariptir :
İzleyin sizinle konuşurken
Gözlerindeki serseriyi, kafatasının
Gerisinde karanlık bir koruya dalan,
Birtakım düşlerin ya da gerçeklerin peşinde,
Bir gölde gölgeler avlayan.

Ama bazan, gözlerindeki o serseri
Çıkıp sizin gözlerinize dalar
Yanılıp sizi belki dün, belki de
Yarın akşam, çam pürleri
Ve kozalaklar arasında yitirilmiş cüzdanı,
Düşürülmüş iğneyi bulabilecekleri bir orman sanarak.

Oysa yasaktır serserilik; sıradan insanlar
Hemen kendilerine gelirler, “Bir daha olmaz,”
Dercesine gözlerinizin içine bakarlar,
Her türlü gizdeşliği önlemek için de
Bir duvar örüp sağduyudan, yanılıyla
Güller gibi küfürler katarlar konuşmalarına.

SELAM YARATANLARA

Tanıklardan bir bulut. Kime, neye tanıklar?
Gökyüzünden gitmeyen o küçücük ateşe.
Günlük aşı pişiren o koskoca ateşe.

Ne varsa yeryüzünde bizi hatırlatmasa bile
Bizce anılıp kutsanan. Ne varsa biz öldüğümüzde
Farkına varmayacak olan. Gene de

Anlam ve kanat veren her geçen ana.

Selam öyleyse Yaratanlara : sözlerden, eylemlerden
Kitaplar dizinelere. Ne kadar koşan varsa
O kadar yazanlara, nasıl büyürse bir aile

Yüzlerini güneşe döndüren ayçiçeklerince,
Ve bazan karartmalarda, hava saldırılarında
Nasıl bir ada yaratırsa gecede yapılan şaka,

Bazan da bir iyilik nasıl sararsa odayı,
Evleri ve köyleri, bazan da hiç olmadık
Bir vida sıkıştırmak, bıçakları bilemek

Bir anlam kazanırsa, tıpkı gece yarısı
Çan seslerini duymak paylaşmaksa onları,
Ya da ahir ömründe adamcağızın biri

Ihlamurlar diker de bütün bir cadde boyu
Koklarsa çiçeklerini daha açmadan, yürürse
Gölgeli kemerleri altında ağaçlar büyümeden,

Yeşermeye başlarsa otlar, doğanlarla birlikte
Yanında yürüyenlerden, nasıl nohut öğütür
Kahve bulamayınca insan ve saldırılara

Karşı durursa asker, analar gecelerce uykuyu düşünmeden
Hayatı yoğururlar, madenciler gündüzün kuyulara inerse,
Bir çocuk yaramaz uçurtmasını aldırıışsız bir göğe

Nasıl salıverirse, balıkçılar sallayıp oltalarını
Balıklarla oynarsa, işçiler çalışıp da nasıl övünürlerse
Dökülen terlerinin ücretlerini almayı düşünmeden,

Atlılar nasıl sürerse atları atların sırtındayken,
Dağcılar nasıl tırmanırılsa bir doruk orda diye
Ve hayat nasıl doğrulanırsa intihar ederken bile :

Yaratmak budur işte. Yaratalım ey dostlar. Arınsın şu pis hava.

Stephen Spender

1909 – 1995

1930'larda Oxford Üniversitesi'nde Auden, Day Lewis ve MacNiece'le birlikte bir şairler grubu oluşturan Spender ünlü bir gazetecinin oğluydu. Londra'daki University College okulunu bitirdikten sonra Oxford'da University College'de yüksek öğrenimini tamamladı. O dönemin toplumsal sorunlarıyla ilgilenen arkadaşları gibi solcu bir görüşle şiirler ve eleştiri yazıları yazdı. İspanya İç Savaşı'nda da Cumhuriyetçiler'den yana bir tutumu benimsedi. 1930'larda "New Verse" ve "New Writing" dergilerine düzenli olarak katkıda bulundu. 1939-1941 arasında "Horizon" dergisini çıkaran Cyril Connolly'ye yardım etti. Çeşitli Amerikan üniversitelerinde ders verdikten sonra 1953'te "Encounter" dergisini çıkarmaya başladı. 1970'te Londra Üniversitesi'nde İngiliz Dili ve Edebiyatı profesörlüğüne atandı. Spender'in şiirleri toplumsal sorunlara önem vermekle birlikte, kendisinin şiirlerinde de, düzyazı yapıtlarında da kesin çözümlerden ve doğrudan doğruya eyleme geçmekten çok, belli bir dayanışmayı sağlamaya çalıştığı görülür. Spender'in en kalıcı yapıtlarından biri, kendi kuşağının eğitimini büyük bir içtenlikle dile getirdiği özyaşamöyküsü *World Within World*'dür. Bunun dışında *The Destructive Element* (1935) ve *The Creative Element* (1953) adlı kitapları çağdaş edebiyat konusundaki görüşlerini dile getirir.

İKAROS

Kayıtsız bir bakışla ya da acıyarak
Bakacak şahine;
Ne de o kadar korktuğu o kartallara
Bir daha kaşlarını çatacak;
İnsanların kullandığı silahları, taşı,
Sapanı ve gergin oku tanımayacak.

Bu soylu kişi, o eşsiz içgüdüleriyle
Ölüme sıkı sıkıya bağlı
O koca bulutu adımlamış, nerdeyse
Bir savaş kazanmıştı güneşe karşı;
Bugüne değin, açık denizde boğulan İkaros gibi,
Yalnızca elleri ve kanatları bulundu.

BİR ŐEHİRİN DÜŞÜŞÜ

Duvarlardaki bütün afiőler
Sokaklardaki bildiriler
Yırtılıp parçalanmış ya da boyları akıyor yağmurdan,
Yazıları silinmiş gözyaşlarıyla,
Gövdesinden soyulan deriler
Yengi kazanmış kasırgada.

Ayakların inlettiği, tunç gırtlakların kükrediği
Salondaki bütün o kahramanların adları,
FOX ile LORCA'nın tarihe dönüőtüđu duvarlarda,
Şimdi öfkeyle bir bir silinmiş
Ya da toza teslim etmişler tozlarını,
Altın övgülerden yoksun bırakılmışlar.

Bütün o niőanlar ve selam duruşlar
Göğüslerden ve ellerden koparılmış
Ya üstlerindeki insan çullarıyla bir yana fırlatılmış
Ya da aklın en derin çukuruna atılmış
Bir gülümsemeyle kıyıya sürüklenmiş
Galipleri getiren dalgaların akıntısında.

Öğrenilen bütün dersler, unutulmuş;
Okumayı öğrenen gençler, şimdi
Kör ediyorlar gözlerini eskimiş bir filmle;
Kendini eşegin anırmasına kaptıran köylü
Yeniden tökezleyen bir türkü tutturmuş;
Artık yalnız unutmayı hatırlıyorlar.

Ama bir yerde bir sözcük direniyor
Bir kafatasının o yüce kapısında, ve köşesinde
Parıltısı karartılmaz bir gözün
Bir ihtiyarın belleği sıçırıyor bir çocuğa
– Bir kıvılcım o güç dolu günlerden,
Ve çocuk acıklı bir oyuncak gibi saklıyor o kıvılcımı.

KORKAK

Zeytin ağaçlarının altında, topraktan
Bitiyor bir yara olan bu çiçek.
Daha akıllıca bir şey bunu bilmemek
Dünyanın kıyısında bayraklarla kükreyen
Yiğitlerin günbatımı ateşinden.
Korkağın adsız utancı dışında
Adı yok bu kan rengi taçyapraklarının.
Burada biri öldü, bir kurşun asker gibi değil,
Korkunun kurşun çemberlerinden.
Her şeyi açıklayan yalın gerçeğin
Doğumuydu soluğu tükendiği an :
Rıhtımda sancak gemisini gördü,
Anasının emeği, sevdiğinin dudağı,
Dalgaların ak köpüğü onu alıp buraya,
Bu kurşunlara getirdi.
Et, kemik, kas ve gözler
Kurup soylu yalanlarının kalesini
Söz verip aldatarak
Onu bu soğuk rüzgâra savurdu.
Bütün o parlak düşler bir anda
Bu donuk süren zamana dönüştü
Kül rengi zeytinlerin altında.

Özüre özür arama burda.
Sevgiden öte hiçbir şey
Süremez bu yaraya çaresiz merhemini.
Şeneltmek için yalnızlığını
Ve salıvermek için hayaletini,
Hiç değilse bir ömür boyu
El ele vermeli acıma ve sevgi.

George Barker

1913 – 1991

Barker 1930'larda adını duyurmaya başlayan bir şair olmakla birlikte daha çok Dylan Thomas'ın açtığı daha duygulu ve coşkun bir dönemin, 1940'ların şairi olarak ün yaptı. Essex'de doğmuş, Chelsea'de ve Regent Street Polytechnic'te okumuştur. On dört yaşında okulu bırakarak çeşitli işlerde çalışmak zorunda kaldı. 1939'da Edwin Muir'in "kişiliği oluşmamış bir dahi" olarak övdüğü Barker İspanya İç Savaşı'nın etkisi altında yazdığı *Calamiter-ror* adlı kitabındaki şiirleriyle bir önceki kuşağın zekâ şiiri anlayışına coşkun bir duygululukla karşı çıktı. Barker'in denetlemekte güçlük çektiği hayal gücü bu yüzden eşsiz güzellikte dizelerle sıradan buluşları yan yana getiriyor, bu dengesizlik son kertede başarısını kısıtlıyordu. Savaş başlamadan önce bir yıl Japonya'da İngiliz Edebiyatı öğretmenliği yaptı. *Lament and Triumph* (1940) ve *Eros in Dogma* (1944) gibi kitaplarındaki şiirlerinden sonra daha dingin, daha yalın bir anlatımla yazdığı şiirlerini *Love Poems* adlı kitabında bir araya getirdi.

KAPA YÜZÜME KAPILARINI

Kapa yüzümüze kapılarını
Beş kıtanın, yedi denizin,
Göm mezarına Kutupyıldızı'nı
Unutulmuş bir zamanın;
Yatır sonsuza değin
Güneşi ve evreni, –
Ne yapsan gelecek o gün
Ölüleri diriltin.

Uykusuz ölü bekleyenler, ağlayıp
Yas tuttuklarında hayatın her yaprağına,
Ve ay onun gözlerini örterken
Bizim yasımızı göreceği yerde;
Düşlerinde yalancılar, aşksızlar
Pişmanken yaşadıklarına, –
Gelecek her fırtınada canlanan o güvercin
Pırıl pırıl ve zeytin dalı ağzında.

Doğrul yattığın yerden, İlkbahar
Kamaştır gözleri var oluşunla;
Yerleştire yerli yerine Güneşi, Ayı, Evreni,
Sonra as gökleri bir bir çevrelerine :
Çavlanlar gibi sark tüm pencerelerden,
Sevgiyle bak bize aşağıdakilere : –
Bak ki, uyanıp derin uykulardan
Yönelsin sana her şey.

Ey Altın Post, bu gece bir yazdönümü gibi
Yatağında çarşafların ağına düşmüş yatan,
Pervane gibi öpücükler dönüyor ısıyan
Dudaklarında ve o başını bir yana döndürdüğünde,
Öteye çekiliyor uzam yer açmak için güzelliğine.

Eli bir kuş gibi konunca kolunun dallarına,
Uyurken kanatları düşüyor döşəğinin yanına,
Orada hiç soğumuyor hava, eli dinlenirken
Sokulmuş yumuşak yuvasına ve hayat
Büyüyen bir şiir gibi parmağının altında.

Dokuz canlı kaplanım benim kösnünün kafesinde
Düşümden kopardığın etimle besliyorum seni,
Şu aykırı duyguyla süslüyorum dokuz ayını
Cana kıyan öpüşlerle öpüşen sevda
Kızıl kuşağın giysileriyle döner hayata.

Düğün türküsünün çavlanına sıçrayan gelin
Döller tüm olanaklarını çoğalan havuzlarında
Bir tren tünele girerken nasıl baştan çıkarırsa,
Şaşırtamaz hiçbir şeyi o görkemli aygır :
Tabiat anam var her işin altında.

Firavunun Şöleninde, aile dolabında,
Gülen ceset, parlayan iskelet, kehribardaki sinek
Oturur alnında boynuz gibi yasalarıyla,
Ağa düşürerek herkesi, süsler çiçekler
Ve gök gürültüleriyle kaderin umursamadığı başını.

“SEVİNCİM, SÜVARİM, CEBRAİL’İM BENİM”

Sevincim, süvarim, CebraİL’im benim
Ben uyurken sessizce başımda duran,
Uyuyor şimdi. Ben de onu bekleyeceğim
Koyaktaki koruda, dağ doruklarında
Dikkat kesilip kıl çadırımda.

Onun omuzlarında benim erincim,
Bulutlarım yüzündeki göklerde;
Onun bereketi benim sevincim :
Kayanın dibindeki bir yılan gibi
Kıvrılıp gölgesine sığınacağım.

Zaman girecek aramıza ve deniz
Üzgün ellerini oğuşturacak her gün;
Güzle değişecek manzara.
Ama o her zaman geceleri
Uyurken yanı başımda olacak.

Lawrence Durrell

1914 – 1990

Daha çok 1950'lerin sonuna doğru yayımladığı *Justine*, *Balthazar*, *Mountolive* ve *Clea*'dan oluşan *İskenderiye Dörtlüsü* romanlarıyla ün yapan Durrell 1914'te Hindistan'da doğdu. Öğrenimine Darjeeling'de başladıktan sonra İngiltere'ye giderek Canterbury'deki St. Edmund's Okulu'nda sürdürdü. Okuldan sonra Londra'da gece kulüplerinde piyanistlik yaptı. Uzun yıllar Korfı, Rodos, İskenderiye, Kıbrıs gibi Akdeniz adalarında ve limanlarında çeşitli görevlerde bulunduktan sonra Fransa'da Nimes yakınlarında bir köy evine yerleşerek şiir ve roman yazımını sürdürdü. İlk ürünlerini şiir türünde veren Durrell bu sanata olan tutkusunu, hiçbir zaman yitirmedi, romanlarında bile şair kimliğinden kaynaklanan bir dil ustalığıyla okurlarını etkiledi. Ege, Akdeniz ve Yakındoğu ülkeleri romanlarında olduğu kadar, şiirlerinde de önemli bir yer tutar. Onun yer duyarlığı yalnızca doğal çevreyi değil, bu yerlerin kültür zenginliğini ve yaşayış özellikleri de işlediği yapıtlarında her zaman ilginç bir bireşimle karşımıza çıkmasını sağlar.

ACI LİMONLAR

Bir acı limonlar adasında
Ayın soğuk odlarının yandığı
Karanlık kürelerinden meyvelerin,

Sonra ayak altındaki kuru otlar
Acı çektirerek belleğe gözden geçirir
Yarı ömür boyu ölmüş alışkanlıkları

Gerisini söylemesek daha iyi,
Güzellik, karanlık, öfke,
Kocamış denizler korusun onların

Uykularının anılarını
Ve kıvrıcık başı Yunan denizinin
Saklasın sessizliğini akmayan yaşlar gibi

Saklasın sessizliğini akmayan yaşlar gibi.

ATİNA'DA SÜRGÜN

Kralı olmak adaların,
Sınırları kartallarla paylaşmak,
Uyruğu olmak yelkenlerin.

Burada, bu ak kayalar üstünde,
Soğuk saraylarda bütün kış,
Tuzdan yorganın altında,

Denenmiş niyeti daha unutma,
Yüzün önündeki soluk elleri : yüzü
Mavi olumsuzluğu önünde denizin,

Yıkanır geceye karşı,
Kapılara doğru itilir,
Karanlık eğretilmeleri yeryüzünün.

Burada taştan bir kentte yapayalnız
Kayaların, sümbüllerin türküsünde,
Yunan ülkesi üstünde o tek şaşmayan yıldız.

Kralı olmak zamanın –
Biliyorum, biliyorum – paylaşmak
Sınırları kuşlarla,

Karıncayla yuvasını :
Aldatırlar, ama aldatırlar.
Sahibi olmak taşların,

Kralı olmak adaların,
Yıldızların yatağını paylaşmak,
Uyruğu olmak yelkenlerin.

RODOSLU BİR KAPTAN

Şu yaşlı kaptan, çıktığı yolculuklarda
Buruşmuş, eğri büğrü on parmağını
Sessizce dizinin üstüne kavuşturmuş.
Hayat bir gözbebeği gibi küçülüp
İnce bir yarığa dönüşmüş zaman ve mekânda
Seyretmek için görüntüleri.

Adaçayıydı, kocayemişti, ne varsa görmüş :
Altın kartalların havadan arabalarının
Çarpıştığı yerlerde çeşitli meyvelere dokunmuş :
Ve Atlantis gibi adalara uğramış...
Biz hayatta yolculuklara çıkmış sanırken onu,
O, gerçekte, burada, kapısının önünde,
Kucağında her zamanki çinko zeytin tabağı,
O ölümsüz asmanın, karısının, gölgesinde barınmış.

Dylan Thomas

1914-1953

Galler bölgesinde, Swansea'da doğdu, aynı yerde okula gitti. Orta öğreniminden sonra bir süre "South Wales Evening Post" gazetesinde çalıştı. 1930'larda yayımladığı şiirleri Eliot-sonrası dönemin zekâya öncelik tanıyan şiir anlayışından sonra yeni bir romantizmin habercisi sayıldı. Çürüğe çıkarıldığı için savaşa katılamayan Thomas B.B.C.'ye oldukça ilginç programlar hazırladı, şiir sanatının radyo yayınları yoluyla geniş dinleyici yığınlarına ulaşmasında büyük emeği geçti. Şiirlerindeki doğal öğelerin şaşırtıcı bir imge zenginliği ve etkileyici bir sesle dışa vurulması daha disiplinli bir şiir anlayışından yana olan eleştirmenleri yadırgattı. Bir Amerikalı yazar Dylan Thomas'ın, şiiri elinin içinde akan kan gibi gördüğünü, görür görmez de haykırmaya başladığını ileri sürerek bu aşırılığa dikkati çekti. Oysa Thomas'ın şiirleri daha titiz bir gözle incelendiğinde, kendisinin en yoğun duygularını bile belli bir mantık süzgecinden geçirerek imge ve ses dengesi sağlam bir şiir yapısı kurduğu görülür. *On Sekiz Şiir* (1934), *Yirmi Beş Şiir* (1938), *Aşk Haritası* (1939) gibi kitaplarıyla gittikçe artan bir ilgi toplayan Thomas olgunlaştıkça ilk şiirlerinin güç anlaşılabilirliğinden sıyrıldı, daha açık seçik, daha ustaca şiirler yazmaya başladı. Erken üne kavuşması, bazı çevrelerde yeni İngiliz şiirinin Rimbaud'su diye alkışlanması, kişisel yaşayışı ile sanatının birbirine karıştırılması Thomas'ın şiirini değerlendirmeyi güçleştirdi. 1953'te New York'ta öldüğü zaman, geride bıraktığı efsane 50'lerde şiir yazmaya başlayan kuşağın Thomas'a olumsuz bir gözle bakmasına yol açtı. Bugün Thomas'ın şiirlerindeki doğaya yakınlık ve iç dünyasını dile getirişindeki etkileyici ses tonu Gerard Manley Hopkins ve W. B. Yeats geleneğini çağrıştıran özellikler olarak tanımlanabiliyor.

BANA GÖZYAŞLARIMI ANIMSATIYOR YİRMİ DÖRT YAŞIM

Bana gözyaşlarımı anımsatıyor yirmi dört yaşıım.
(Gömün ölüleri ki doğum sancılarıyla mezara
yürümesinler.)

O doğal eşiğin kasığında bir terzi gibi çömelip
Yolculuk için bir kefen diktim kendime

Etobur güneşin aydınlığında.

Ölmeye giyinip kuşandığımda, başladı o şehvetli yürüyüş,

Kırmızı damarlarım parayla dolu,

İlerliyorum sonsuzluğun sürdüğü kadar

Yolun başlangıcındaki kentin o son doğrultusunda.

Ben işte öyle gencecik, tasasız bir çocukken seken evin ordaki
Elmaların altında, otlar nasıl yeşilse işte öyle mutluyken,
Vadideki koruyu örten yıldızlı gece,
Zamanın da izniyle bağırıp tırmanırken
Hep öyle pırıl pırıl dipdiri gözlerinde,
Ve sayılan biriyken vagonların orada, prensi o elma köylerinin,
Bir kere zamanın da altında krallar gibi ardımdan sürüklendi
Ağaçlarla dalları, arpalar, papatyalar
Rüzgârın sağnağıyla ırmaklardan aşağı.

Yemyeşil, umursamaz, o mutlu avludaki ambarlar arasında ünlü,
Bir de türkü tutturlup o çiftlik yurdummuş gibi,
Yalnızca bir kerecik genç olan o güneşte,
Zamanın da izniyle oynayıp koşuşurken
Hep öyle pırıl pırıl Tanrı'nın esirgeyişinde,
Yemyeşil, pırıl pırıl, hem avcı, hem çobandım, buzağılar
Ses verirdi öttürdüğüm boynuza, tepelerde tilkiler donuk donuk
havlarken
Pazar çanı ağır ağır çınılardı
O kutsal derelerin çakıllarında.

Gün boyunca hiç bitmeyen bir koşuydu, ne güzel, uzanan
tarlalarda
Ev boyunca tarlalarca ekinler, bacalarda ezgiler, bir havaydı,
Çalıyordu, su gibi, öyle güzel,
Ateş bile otlar kadar yeşildi.
Ve her gece o yalın yıldızların altında
Ben atımla yol alırken uykuya, baykuşlar da çiftliği uzaklara
taşırdı,
Ay geceyi dolandıkça duyardım, ahırlarda kutsanmışım,
Öten kuşlar balyalarla uçardı, atlar birden
Şimşek gibi karanlığa dalardı.

Sonra uyanmak ve çiftliğin beyaz bir gezgin gibi
Geri gelişi, çiğ içinde, omuzunda horozla her şey
Pırıl pırıldı, Âdem ile Meryem'di,
Gökyüzü yeni baştan bir araya geldi
Ve güneş işte o gün yusuvarlak ortaya çıktı.
Demek ki aydınlığın doğum gününden hemen sonraydı
O fırdönen alanda, büyülenen atlar da hızla çıkarken
Soluklarının dumanı tüte tüte kişneyen yeşil ahırdan
Övgünün ovalarına.

Ve sayılan biriyken tilkilerle sülünler arasında, gülen evin yanında
Yepyeni bulutların altında, yürek nasıl uzunsa, işte öyle mutluyken,
Durmadan doğan günün aydınlığında
Koşardım hiç aldırmadan,
İsteklerim yarıştı ev içinde savrulan samanlarla
Hiçbir şey umrumda değildi, gök mavisini uğraşımda, zamanın
O güzel sabah türküleri kulağıma geldikçe
Çocuklar yeşil yeşil, altın gibi sapsarı
İlk duadan çıkmış onu izlerken.

Hiçbir şey umrumda değildi, o süt beyaz günlerde, zaman
Kucaklar kaldırırdı beni kırlangıçlı samanlığa elimin gölgesinde
Durmadan yükselen ayın aydınlığında,
Onun uçtuğunu bile duymazdım
Yükselen tarlalarla at sırtında yol alırken uykuya
Uyanıp o çocuksuz ülkeden sürgit kaçan çiftlikte.
Ah işte öyle gencecik tasasız bir çocukken Tanrı'nın esirgeyişinde
Zamana yakalandım körpecik ve ölürken
Türkümü söylediysem de denizler gibi zincirlerimle.

GEL GİTME USULCA İYİ GECEYE

Gel gitme usulca iyi geceye,
Yaşlılık tutuşup çıldırsın gün kavuşurken;
Bağır, bağır öfkeyle ışığın tükenişine.

Bilgeler gecenin er geç geleceğini bilseler bile,
Şimşek çakmadığı için göklerde onların sözlerinden
Gitmezler usulca iyi geceye.

İyiler vedalaşır ve yeşil bir körfezde
Son direnişlerinin dans edebileceğine ağlarlarken,
Bağırır, bağırırılar öfkeyle ışığın tükenişine.

Güneşi yakalayıp öven azgın kişiler türkülerinde
Onun yasını da tuttuklarını geç öğrediklerinden
Gitmezler usulca iyi geceye.

Ölüm yaklaşıp kör eder gibi onlara gösterince
Kör gözlerin de göktaş gibi ışıyıp coşacağını sevinçten,
Bağır, bağır öfkeyle ışığın tükenişine.

Ve sen, babacığım, o hüznü tepede,
Küfret, kutsa beni taşan gözyaşlarınla içten,
Gel gitme usulca iyi geceye.
Bağır, ağır öfkeyle ışığın tükenişine.

Henry Reed

1914-1986

İngiliz şair, oyun yazarı, eleştirmen ve çevirmen Henry Reed 1914'te Birmingham'de doğdu. Babası bir tuğla fabrikasında işçi, annesi okuma-yazma bilmeyen bir ev kadınıydı. Lise çağındayken okulda Latince, kendi kendine Yunanca öğrendi. Burs kazanarak girdiği Birmingham Üniversitesi'nden mezun olduktan sonra öğretmenlik yapmaya başladı. Serbest yazar olmak istiyordu, çok geçmeden öğretmenliği bıraktı. Bu tarihlerden başlayarak dergilerde şiirleri ve eleştirileri yayımlandı. Savaş öncesinde bir süre İtalya'da kaldı ve İtalyanca öğrendi. Zatürreeye yakalandığı için savaş sırasında askerliğini devlet haber alma okulunda yaptı. Bu görevi sırasında Japonca da öğrendi. 1946'da *A Map of Verona* (Verona Haritası) adlı kitabı çıktı. Daha sonra da sürekli şiir yayımlayan Reed, nedense bunları yeni bir kitapta toplamadı. *A Map of Verona*'yı da içeren tüm şiirleri, manzum radyo oyunları ve şiir çevirileri ölümünden sonra 1991'de *Collected Poems* (Toplu Şiirler) adıyla yayımlandı. Şair, İtalyancadan (Leopardi, Montale. Ugo Betti), Yunanca'dan (Sophocles, Theocritus) ve Fransızcadan (Balzac) çeviriler yaptı. Henry Reed 1986'da Londra'da öldü.

VERONA HARİTİSİ

*Quelle belle huere, quels bons bras me
rendent ces régions d'où viennent mes
sommeils et mes moindres mouvements?*

Verona haritası önümde; şu tuhaf küçük kent,
Irmakla kucaklanmış, çevresinden ve içinden,
Bu kenti düşündüm, uzun bir kış mevsimi
Dolandı durdu düşüncelerim sokaklarında haritanın.

Bükülüyor karşı yakada ırmak, kıyısında bir sayfiyenin,
Çözümlememiş bir gülüş, şimdi tanıdık bir ağızdaki;
Buralarda da, önceki kentlerin büyüleri
Bir zamanlar Napoli çekmişti kendine beni.

Napoli'yi biliyorum artık, sokak, mahalle ve bahçe,
Caddeden bakınca adaların görünümü,
Capri ve Ischia, yaklaşan davul sesleri gibi –
Benim genç Napoli'm, nasıl unuturum seni.

Eski bir sayfaydın sen, alıştırması ıstırabın,
Düşerdi senin gölgelerin, çekilen acıların işaretleri,
Sevecenliğin, kösnünün ve hemen ayrılışların resmi;
Hiç niyetim yok dalmaya seninle bir kez daha dertlere.

Anımsıyorum ama, senin de haritan önümdeydi,
Şimdi Verona'nın haritası gibi, suskun lambanın ışığında.
Düşündüm de, bu sokaklar, sabahları yürümek,
Bu bahçeler, geceleri gezinmek için miydi?

Boşunaydı öğrendiğimi sandığım her şey :
Mekân bildirir haritalar, zaman değil, ne söylerler
Bir binanın şaşırtıcı yüksekliğini, ne rengini,
Ne de, kalabalıkların yolları tuttuğu bir yeri.

Ne tuhaf bunları hatırlamak ve yakalamaya çalışmak,
Yılların derinliğinden fısıltılarını müziğin,
Unutulmuş kavrayışları, bulutlu, unutulmuş görüntüleri,
Yalnızca uçup giden sözlerde beliren.

Dalmak da tuhaftı, biri hakkında konuşmaya,
Ya da Juliet'in mezarını, eşmeleri ve karın
Parlak bir gülüşüyle yağdığını anlatan gezginlere
Merakla sorular sormak, baharın sonunda.

Avuntusu oldu onların anıları bu umut dolu kışın,
Dizginliyor konuşmaları beni, akamıyorum çünkü,
O coşkun ırmak gibi, seni sarıp kucaklamaya;
Oysa sen oradasın ve ben bir gün sana geleceğim.

Koyu bir karanlığa götürecek belki de tren beni
Ve senin, habersiz çiçeklendiğin yere bırakacak,
Ki orada bir yabancı girecek kapılarından ve yeni bir
Adanış hazır olacak, sana katılmak, peşinden koşmak için
her yerde.

Ilıktır flütler : yarının mağarasında müzik
Titrer ve biçimlendirir zihnini içerde müzisyenin,
Işıklar yanar birer birer ve yol boyunca devinir kalabalıklar
Ve geride çağılayan ırmak belirir günbatımında.

Hangi güzel saatte, hangi güzel kollarda*
Kavuşacağım o beldeye, o kente,
Düşlerimin en belirsiz devinimlerimin doğduğu?
Ve hangi güzel silahlar* alıp götürecek onları!

* Sesdeş sözcük çifti : arms/Arms sözcükleri, kollar/Silahlar olarak çevrildi. (Ç.N.)

ORMAN

Kış'ın beyaz labirenti, Poseidon'un gücü.

Kutsal, aysız gece, girdaplanan sis

Yadsıyamazlar, geciktirebilirler o saati,

Karanlığın içinde sarılıp öpüştüğümüz.

Büyük buz kapandı üstüne her hayvanın, her kuşun,

Ve biz yatarken onun ılık kucaklayışıyla suskun,

Yumuşak çalkantılarını duyduğumuzda gecenin,

Gölgeler gördük yalnızca yerlerinde hışırdayan.

Yerlerini buldular, sessizce uzandılar ve sakindiler.

Egemendi gece görkemiyle, ürkütücü

Saatler geçti yollarından, orada,

Gündoğumunun buzul sessizliğinde,

Keskin ve sivri oklarıyla saf saf dizilmiş

Okçular bize görüneneye dek.

DIŞARDA VE İÇERDE

Anladım birden, sen evin hemen dışındasın.
Sustular arasında dolaştığın ağaçlar,
Körpe dal koparak uyardı bahçeyi,
Kuşlar kestiler şakımayı.
Ne için geldin ki? Huzur içinde mi geldin?
Şantaj için mi? Yoksa bilmek için mi, yalnızca.

Bakmak zorunda mıyım gün battıktan sonra,
Çimenlere, yola, pencere kenarına çekilmiş yataktan,
Bahçe duvarının üstünde göz kırpan cam kırığına,
Ay ışığında bir yumuşayıp, bir katılaşılan gölgelere?
Yalnızım, ama bak, açtım kapıları,
Soğuk doluyor eve, rüzgâr doluyor.

Dört duvar içinde isyana hazır
Ve bu denli kırılgan ve bölünmüş bir ev
Kuşatılmaya dayanamaz. Açtım kapıları
Teslimiyet adına. Soğuk doluyor eve.
Kapılar açık. Neden içeri girmiyorsun?

KAPI VE PENCERE

Tam zamanında geldin sevgilim, uzanayım yüreğinin yanma.
Uyanırken karanlıkta bu sabah, o gizemle yüzleştim,
Ki hepimizin başına gelebilir karanlık bir zamanda :
Baktım da, bildiğim gibi değildi oda,
Kapı daha uzak, pencere bir başka yöndeydi.

Evimiz değildi burası ve sen uzaktaydın.
Hasta uyandım, bir başka tutkuyla kuşatılmış,
Ölü, azap veren bir alevin buzlu çemberinde,
Geceyle tüketilmiş bir halde, kapıya ve pencereye baktım
Taştan bir yataktan, günün seni getirmesini bekleyerek.

Pencere güneşle aydınlandı şimdi, pırıl pırıl bir bahar günü ötede,
Açıldı kapı; sonunda sen yanımdasın, artık gündüz;
Kovabilir misin bu donmuş ve acımasız geceyi,
Ne sevecen bir bakışın, ne uzun bir öpüşün
Dindiremeyeceği, görünmez acıların titreştiği?

Çeviren : Coşkun Yerli

John Cornford

1915-1936

Cambridge Üniversitesi Klasik Yunan Felsefesi profesörlerinden F. M. Cornford ile şair Frances Cornford'un oğlu. Öğrenimini Stowe'da ve Cambridge Üniversitesi'nin Trinity Koleji'nde tamamlamış. Christopher Caudwell gibi İspanya İç Savaşı'na katılan ve bu savaşta ölen Cornford çok genç yaşta edebiyat ve politikaya ilgi duymuş, Stowe'dan Cambridge'e gitmeden önce, bir süre Londra'da kalarak bir yandan Londra Ekonomi Okulu'ndaki dersleri izlemiş, bir yandan da militan bir Marksist olarak parti çalışmalarına katılmış. T. S. Eliot ve W. H. Auden gibi şairlerden pek çok şey öğrendiğini kabul etmekle birlikte, Eliot'un tutuculuğuna ve Auden'in liberal görüşlerine karşı olduğu da açıktır. Çok genç yaşta ölen Cornford'un geride bıraktığı sınırlı sayıdaki şiirlerinde kişisel yaşantısı ile toplumsal olaylar arasında bir bağ kurmaya çalıştığı görülür.

İSPANYA MEKTUBU (Margot Heinemann'a)

Kalpsiz dünyanın kalbi,
Sevdiğim, senin kaygın
İçimde taşıdığım acı,
Günümü karartan gölge.

Rüzgâr çıkıyor akşamüstü,
Belli ki güz yaklaşıyor,
İçimde seni yitirme korkusu,
İçimde bu korkunun korkusu.

Huesca'ya bir mil kala,
Onurumuzun son siperinde,
Sevdiğim, bil ki seni
Taşıyorum can evimde.

Kem talih gücümü tüketir de
Yıkarsa beni toprağa,
Beni olanca iyiliğinle an,
Sevdiğim, ne olur unutma.

Edwin Morgan

1920

1920’de Glasgow’da doğan Edwin George Morgan, Ruthgerlen Akademisi’nde ve Glasgow High School’da okuduktan sonra on yedi yaşındayken Glasgow Üniversitesi’ne girdi ve burada Eliot, Rimbaud ve Mayakovski gibi şairlerin yapıtlarını tanıdı. 1940-1946 arasında Krallık Sağlık Birlikleri’nde askerlik görevini yaparken birçok yabancı ülkeyi, bu arada Yakındoğu’yu gördü. 1947’de Glasgow Üniversitesi’ne dönerek İngiliz Edebiyatı Bölümü’nden “yüksek lisans” derecesini aldı. Morgan aynı üniversitede İngiliz Edebiyatı profesörü olarak çalıştı.

Her zaman çeşitli etkilere açık olan Morgan özellikle William Carlos Williams ve Black Mountain Poets diye bilinen Amerikan şairlerinden, Brezilya’daki “Somut Şiir” akımından etkilendi. Çeşitli Avrupa dillerinden şiirler çevirdi. Şiirlerinde gündelik hayattan esinlenen, gazete haberlerinin şiir için çok elverişli bir kaynak olduğunu ileri süren Morgan’ın en başarılı şiirleri İskoçya’daki gündelik yaşantılardan kaynaklanır.

ARNHEIM ÜLKESİNDEN

Ve bunca çağ, bunca yılları
arkamızda bıraktık, roket havalandığında
boşlukta sürüklenen duman bulutu gibi –

Bütün Arnheim ülkesi kar altındaydı, ama biz oradaydık.
Çamların yanındaki kulübelere sarı bir ışığın vurduğunu
gördük

buz tarlalarına ve kilometrelerce uzaktaki beyaz bir çukurdan
kahkahalar duyuldu açık seçik.

Aşağılara doğru yürüdük kol kola.

Biliyorum, sen bir düş sanıyordun bunu,
oysa oradaydık biz. Ve boru sesleriydi duyulan –
kayaların çevresinde gürültüyle çınlayan –
çöpleri ve mamut kemiklerini yakarlarken.

Çırlıçılak şarkı söylüyorlar, dumanlar içinde öpüşüyorlardı.

Bir çocuk ya da hayvanlarından biri ağlıyordu.

Delikanlılar buz parçalarını silkiyorlardı davullarından.

İnerek aralarına karıştık, ama elbette

hiçbir şey göremiyordu onlar.

Gene de sezdiler yaklaştığımızı, durup baktılar – nerdeyse
gözlerimize,

Onlar için havanın yer değiştirmesiydik biz,
beklenmedik bir rüzgar, ama elimizde değildi
korkularını denetlemek. İçlerinden biri ölüyorsa,
hiçbir şey yapamazdık. Ağlama sesi
yeni doğmuş birinden geliyordu : şarkının
nedeni buydu. Artık biliyorduk. Bir sevinçten
başka neydi durdurduğumuz?

Sen de aynı tedirginliği duydun
biliyorum, koluma sarıldın, bizle ilgili
sandıkları bir şeyin geçmesini bekliyordı.
Terli bir borozancı
ateşin içinden yanan bir odun alıp
gövdelerimizin olacağı yere fırlattı –
yalnızca onun korkusuzluğunu hissettik.
Demek ki, var olduğunu sandıkları her güce karşı böyle
davranacaklardı,
görünsün, görünmesin.
Tanrılar yok Arnheim ülkesinde.

Gemiye işaret ettik; geri geldik;
hayatlarımız ve günlerimiz bize geri geldi, kayaların
ve tohumların anılarından çok daha derin izlerle.
Eylemdir zamandan edinilen anılar.

Cesedi dağlardan
Vallegrande'ye
güçlükle indirildiğinde
ve gözleri o anlamsız bakışla
boş bir dünyaya
bakakaldığında bile,
gözler bir anlam kazandı
dişlerini gösteren
yarı aralık dudaklarının
g l mseyişinde – ne öfke,
ne çırpınma, sadece
bilincin o tekinsiz yan –
kısı ve bir ölünün
kaderi kendine
k le edişi – Bolivya
daha ne kölelikler
 rperecek karnış keserken
Çelikte bile ve kıracak
Üzerini ot bürüyen
 niformaları ve bildirileri –
şimdi o yükselip dönüşüyor
ormanların seslerine.

Çünkü ölümler
sular gibi
köklerin diplerinde gezer
ve yeşil toprağı
kahraman olmaya iterler.
Anlayış içinde büyürler,
ağaç ağaç, insan insan,
gölgeler gibi devinirler.
Sessiz fişekliklerin okşadığı
bahar çiçekleri
birden açar
ve dökülürler.
Oysa ormanlar çatırdar,
dağlardan aşağı
kilometrelerce
mermer bir yüz,
kırık bir gövde,
Mermeri kıran
sadece bir gülümseme.

BİR CIGARA

Sensiz duman ttmyor, ateşim benim.
Sen gidince,
cigaran yandı durdu kllğmde
ve öyle sessiz, kül rengi bir halka
yükseldi ki havaya, gülümseyerek düşündüm,
kim inanır bunun böyle bir sevgi belirtisi
olabileceğine diye. Bir cigara,
cigara içmeyen birinin kllğnde.
Son halka da titrerken
beklenmedik bir esintiyle,
yüzümü yaladı o eğri duman.
Kokusundan mı, tadından mı?
Sen yanımdasın gene ve başım dönüyor
dudaklarının ttnnden.
Snsn ışıklar.
Sırtüstü uzansın duman karanlıkta.
Küllerin iniltisini duyuncaya kadar
pirinç çiçekler arasında,
içime çekeceğim son öpücüğünü gece yarısından sonra.

Philip Larkin

1922 – 1985

Coventry’de doğdu. King Henry Okulu’ndan sonra Oxford Üniversitesi’nin St. John’s Koleji’nde okudu. Leicester ve Belfast Queen’s üniversitelerinde kitaplık müdürlüğü yaptıktan sonra Hull Üniversitesi kitaplığının başına getirildi. Larkin yaratıcı gücünü büsbütün şiire adamadan önce romancı olabileceğini düşünmüş ve iki de roman yazmıştı : *Jill* (1946), *A Girl in Winter* (1947). Özellikle ikinci romanı mutsuz bir ilişkiyi başarılı bir yalınlık ve duyarlılıkla ele alan usta işi bir çalışma ürünü olduğu halde, Larkin daha sonra roman yazma eğilimini göstermedi. *The North Ship* (1945), *The Less Deceived* (1955), *The Whitsun Weddings* (1964) ve son yayımladığı *High Windows* adlı şiir kitaplarıyla bu türdeki ustalığını geliştirdi. Larkin bu kitaplarında gittikçe artan bir incelelikle sıradan insanların gündelik yaşantılarını işledi ve en küçük ayrıntıların bile şiire malzeme olabileceğini kanıtladı. Etkilendiği kaynakların Pound ve Eliot gibi yenilikçi şairler değil de; Hardy, Wilfred Owen ve Auden gibi daha yerli bir geleneğin ustaları olduğunu açıklayan Larkin kendini bu daha gösterişsiz geleneğin bir temsilcisi saymaktadır.

SUSAMAK ÖZGÜRLÜĞE

Artık ayrılmak gerek, sevdiğim; ne yıkıcı,
Ne de acı gelsin bu bize. Eskiden
Pek çok ay ışığı vardı, pek çok kendimize acıma;
Bitirelim bunu burda; çünkü gün
Hiç böyle yiğitçe dolaşmadı gökyüzünde,
Yürekler hiç böyle susamadı özgürlüğe,
Dünyaları yıkmaya, ormanları yakmaya.
Tutamayız bunları, biz şimdi kabuklar gibiyiz
Tohumların büyüdüğünü gören bir başka iyiliğe.

Böyle olmasaydı, diyeceğiz; böyle söylenir hep.
Ama çözülsün daha iyi yaşamlarımız birbirinden,
Kendini rüzgârlara bırakmış, ışıklarla ıslak,
Rotaları çizili iki koca gemi, nasıl kopup
Uzaklaşırlarsa el sallayıp bir limandan,
El sallayıp nasıl kaybolurlarsa gözden.

KIZLIK ADIN

Evlilik battal etti kızlık adını.
O beş yumuşak hece yüzünü, sesini
Ve inceliğinin değişik hallerini
Anlatmıyor artık. Çünkü yasaya göre,
Çok şükür bir başkasıyla birleştikten,
Anlamca o gencecik güzel olamazsın sen;
Eskiden onun için kullanılırdı bu iki kelime.

Şimdi kimse için geçerli olmayan bir ad bu.
Bıraktığın yerde duran, eski listeler,
Program dergileri, bir iki okul ödülü,
Kurdeleyle bağlı mektup desteleri arasında –
Kokusuz, ağırlıksız, güçsüz, büsbütün gerçekdışı
Bir şey mi öyleyse? Yavaşça fısılda bakalım.
Hayır, sensin o. Ya da sen geçip gittiğine göre,

O zamanki senle ilgili şimdi hissettiklerimiz :
Ne kadar güzel, cana yakın ve gençtin.
Öyle canlıydın ki, hâlâ o ilk günlerdeki gibi
Olabilirdin gene, öyle hiç el değmemiş.
Demek ki, sana bağlılığımızı koruyor eski adın,
Biçimini ve anlamını yitirecek yerde
Dolu bavullarının değerini azaltmasına karşın.

YILLAR SONRA AŞK ŞARKILARI

Saklamıştı şarkı notalarını, öyle az yer tutuyorlardı ki,

Üstelik hoşuna gidiyordu kapakları :

Biri güneşten iyice sararıp solmuş,

Birinin üzerinde yuvarlak izler kalmış bir sürahidin,

Biri de yapıştırılmış, hamaratlığı tuttuğu bir gün,

Sonra da kızının eliyle boyanmış –

Böylece kalmışlar bir köşede, taa ki bir gün,

Dul kaldığında, gözüne iliştiler başka bir şey ararken,

O da durup meşk ederek hatırladı yeniden

O uysal ezgilerin birer birer yayılan,

Araları çizgili sözcüklerle nasıl içine işlediğini,

Ve genç olmanın o yanılmaz duygusu

Baharla uyanan bir ağaç gibi dal dal açtı,

İçinde o gizli tazeliğin türküsü,

Ve o birikip duran zamanın kesinliği

Onları ilk çaldığı günlerdeki gibi. Ama ondan da öte,

Aşk, o sözü sık sık edilen göz kamaştırıcı ışık,

Gün gibi doğdu, göstermek için

O aydınlık başının tepede ısıdığını,

Hâlâ çözümler, mutluluklar vaat edip

Saati gelince de batmaya kararlı gibi. Bu yüzden,

Güç geldi ona notaları katlayıp yerli yerine koymak,

Ağlamak, bu sözlerin eskiden hiç tutulmadığını,

Bugün de tutulmayacağını gizlice düşünmeden.

Dannie Abse

1923

Galler bölgesine yerleşmiş Yahudi kökenli bir ailenin çocuğu olan Dannie Abse 1923'te Cardiff'te doğdu. Güney Galler Üniversitesi, Londra Üniversitesi'nde tıp okudu ve Londra'daki Westminster Hastanesi'nde uzmanlık eğitimini tamamladıktan sonra hekimliğe başladı. Abse'nin ilk şiir kitabını yayımlaması da aynı döneme rastlar. 1950'lerde Dylan Thomas ve George Barker gibi coşkulu şiirler yazan şairlere karşı bir tepki olarak ölçüyü, ağırbaşlı ve ince alaycılığa öncelik veren bir şiir anlayışını benimseyen "Yeni Akım" şairleri Robert Conquest ve Kingsley Amis'in hazırladığı bir antolojide bir araya gelmişlerdi. 1956'da yayımlanan *New Lines* adlı bir antolojiye karşı Dannie Abse ve arkadaşı Howard Sergeant *Mavericks* adlı bir antolojiyle karşı çıktılar. Abse antolojiye yazdığı önsözde "Yeni Akım"ın duygusuz, aşırı biçimsel ve alaycı şiir anlayışının hiçbir zaman gerçek bir şiir duyarlılığını yansıtamayacağını ileri sürüyordu. Biçime büsbütün karşı çıkmamakla birlikte, biçim kaygısının sınırlayıcı bir etken olabileceğini, oysa şairin asıl işinin duygu birikimini dizginlemek değil, onu dile getirmek olduğuna inanıyordu. Abse 1948'den başlayarak yedi şiir kitabı, iki roman ve üç oyun yayımlamıştır.

DÜĞÜN TÜRKÜSÜ

Türküler söyleyerek, beyazlı güzelimle
bir arpa tarlasında evlendim bugün.
Parmağına dolanan ot yeşil bir yüzük,
işte bu yüzükle aldım seni, aldım seni,
ve dirilerle ölülerin sevgisiz dünyasına
sevgimizi gönderdim.

Artık biz, yalnızca yaralanabilir
bির insan, birden çok, ikiden az,
nerdeyse kendimiziz bir arpa tarlasında –
ve yalnızca sevdamız ödeyeceğimiz kira,
zamanın kâhyaları ölülerin değil de,
dirilerin kapısını zaman zaman çalsa da.

Kayalara çarpan güneş batarken
Kadife çiçeklerinden yükünü boşaltıyor
Bir göğün limanına, ve ben beyazlı sevgilimle
bir arpa tarlasında yatıyorum sessizce –
başka kim konuşmak ister, diriler
daha ne söyleyebilir ölülerin tümüne?

Gelin öyleyse siz, ey düğün konuklarım :
yeşil gölgesi ağaçların, altını arpaların,
siz, tarladaki karatavuk papazlar,
ve sen, sapında kelebek gibi çırpınan
alaca menekşeyi savuran rüzgar;
gelin ey diriler, ölüler gelin.

Dinleyin çiçekler, kuşlar, rüzgârlar ve dünyalar,
söyleyin herkese evlendiğimi bugün
bir arpa tarlasında beyazlı bir gelinden daha fazlasıyla,
çünkü bugün çiçeği, kuşu, rüzgârı ve dünyayı,
ve bütün dirileri, bütün ölüleri aldım
şu insan yatağıma.

YAKIN PLAN

Çoğu zaman başkalarının duyamayacağı bir müziği dinliyor gibisin. Rilke görseydi, severdi seni kimseye karışmıyor, hiç soru sormuyorsun karanlıkta ağlayan en yakınlarına bile.

Her zaman kendinle ilgili bir şeyler saklıyorsun kendine ışıklı kahvelerde, yatak odalarında bile. Rilke görseydi, överdi seni : yakınlığın uzak, bu yüzden de, tıpkı yıldızlar gibi uzaklığın.

Gene de bir şeylere erişemiyor, bir şeyler yitiriyorsun, kollarını hep açtığın için; bazı şeyleriye hiç bilemeyeceksin, hiç değilse, biri çıkıp seni yakından, insanca ayrıntılarıyla tanıyıncaya değin.

M4'TEN AŞAĞI

Ben! hayırlı evlat, Güney Galler'e giderken bu kez, içimde bir korku
anamın kara haberini duyarım diye. Artık sık sık eksiliyor
arkadaşlarının çoğu,
teyzelerim, dayılarım da toprağa karışıyorlar birer birer.
Anamın güzel yüzü sekseninci baharını görelî çok oldu.

Saatlerle ilgili o sıkıcı fıkrayı anlatır her gelişimde.
“Hay Allah!” derim, ya da “amma matrak,” saçlarımın ağardığını
hissederek,
çünkü iki yüz kez dinlemişimdir bu budala öyküyü daha önce –
çoraplarına altın para gizleyen amatör futbolcularla ilgili fıkra
gibi.

Tawe suyu da daha hızlı, alabalık renginde akarmış o zamanlar,
daha gerçek taşlar üzerinden; o zamanlar anamın anası
Anabella da,
öyle iyi konuşurmuş ki Gal dilini, “Doğru söyle kız,” dermiş
bütün köylüler,
“Yahudi filan değilsin sen. Onlar Tevrat'tan çıkma, ama sen
Patagonyalısın!”

M4'ten aşağı gidiyorum arabamla, önüme sıçrayıp dikiz
aynasında
küçülen köprülerin altından. Ystalyfera dumandan,
Tanrı ise bilinen her şeyden daha uzakta. Bir ilahi değil
ısıkla çaldığım, anamın bildiği eski bir Yahudi havası. O da
unutulacak.

Christopher Middleton

1926

1926'da doğan Christopher Middleton, Londra Üniversitesi (King's College) Alman Edebiyatı Bölümü'nde öğretim üyesi olarak uzun yıllar çalıştıktan sonra Texas Üniversitesi'ne geçti. 1962'de *torse* 3 adıyla yayımladığı şiir kitabı edebiyat çevrelerinde olumlu karşılanmıştı. Michael Hamburger'le birlikte hazırladığı *Modern Alman Şiiri Antolojisi*, türünün en başarılı örneklerinden biri sayılmaktadır. Kendi şiirlerinde de Alman, Fransız ve Amerikan şiirinin izleri görülür. Son yıllarda Türkiye'ye tatil için gelen Middleton, buranın tarih ve coğrafyasından da esinlenerek şiirler yazmıştır.

KIR ÇİÇEKLERİ

Sesler gibi

Hiçbir zaman suda yetişmezler;

Her şey kimsenin görmediği bir yerde başlamış.

Sıcaklığın da yardımı olmuş; çamur hız vermiş,

Daha baştan tohumlar hayvan derilerinde uçsuz bucaksız

Baş döndürücü uzaklıklara yol almış, ya da

Rüzgârla aydınlığın içinden savrulmuşlar

Sevgililer gibi.

Biz tarla fareleriyken

Serin yerlere yerleşmişler, ilgi çekmeden;

Kan kızışmış,

Arılar yemiş onları, kertenkeleler ve iyi ki

Örümcekler hoşlanıyor onlardan. Atların sağrılarında

Oradan oraya gitmişler. Hâlâ ağaçlara sıçrayan

Kaplanlar ve bizler, hiç anlayamamışız

Hangi garip, adları bilinmeyen

Kokulara bürünmüş olduklarını.

Işıltılı kitaplıklardan uzakta

Üflenmiş cam vazolar;

Ama bak,

Yol kenarlarında da var onlar. Ellerimizde birer şarkı

Bizimle geliyorlar. Bir tutku

Onları toplayın diyor bize, böylece

Günün ilk ağartısına uyarak duruyoruz; sonra arabayı

Ve sürüp örtüleri üstümüze çekiyoruz

Ve sevişiyoruz onları hissederek.

Yetiştikleri uzak kırları, karanlıklarını.

LENTO

Nerdeyse uyanamayacak durumda olmak
Bir örümcek ağının gölgesini görmek
Uykulu uykulu onunla ilgilenmek

Gölgenin etkin olduğuna dikkat etmek
Onun yinelenen devinimine şaşmak
Zaman zaman bu devinimin değiştiğini düşünmek

Buna okyanus demek
Ve odada yaşadığını hissetmek
Boylu boyunca uzanıp yatmak odadaki altın ışıktaki

Avludaki tabak çanak şangırtısını duymak
Örümcek ağının gölgesini unutmak
Kapıyı açıp tabaklara yönelmek

Açlık hissetmek
Açlığının ayrıcalıklı olduğunu anlamak
Kollarını kaldırmak

Bir eline bıçak almak
Öbür eline bir çatal
Mermer masa üzerindeki damarları incelemek

Tabağındaki kızarmış okyanusa hayran olmak
Bir tabak örümcek pastası yemek
Belirsiz beyaz şarabı yudumlamak

İSTANBUL'DA TAŞ ANIT

Ölü adam bir karpuzu gösteriyor
Karpuzdan koca bir dilim ısırılmış
Adam, elinde toprak bir kâse, aslında
Karpuzu değil, çıplak sakiyi gösteriyor
Ve konuşmak istemiş gibi sakalını oynatıyor

Oysa kâse taştan yapılmış
Adamın baktığı karpuz da taş
Pekâlâ üç çeyrek bir ay da olabilir bu
Günün ya da gecenin saatini gösteren
Adamın ömrünün hangi köşesinde öldüğünü

Ne bir köşe ne de bir kırıksıklık sakide
Gene de sizi ürpertmek için biri parlatmış elini kolunu
Her an daldırabilir elindeki testi
O büyük taştan şarap küpüne

Ve dimdik bir kadın elinde bir mısır koçanı tutuyor
Taştan karpuz dilimi ayı gösteren adamın arkasında
Sağ elini siper ediyor mısır koçanı üstündeki taştan havaya
Usluca korumak ister gibi elinde tuttuğu şeyi
Ya da taş onu iç eğirirken öyle yakalamış sanki
Demek ki mısır koçanı değil bir içmiş elinde tuttuğu

Lüferler hâlâ kaynaşırken bu Haliç'te
Bir tazı kuyruğunu sallıyor ölü adamın yatağı altında
Öyle karşılamak istemiş gibi evine dönen sahibini
Diyelim, artık gölgeler aşınıyor, dedi adam
Oysa bir parçam asılı kaldı benim iç durmuş olsa da
Yalnız köpek görmüş adamın isteksizlikten bitkinliğini
Bilinen taş nesneyi ve karpuz biçimindeki ayı

CHARLOTTE'UN BALADI

Marat'yı öldüreceği bıçağı almadan önce,
Süslü bir şapka almıştı Charlotte Corday.

On üç santimlik bıçağı bir hırdavatçıdan aldı;
Yeşil kurdelelerle süslü şapkası siyahtı.

Bir hırdavatçıdan aldı on üç santimlik bıçağı,
O sokak zorbasını öldürmeye kararlı.

Bu işi usulünce yapmak için almıştı şapkayı,
Normandiyalı bir Mona Lisa gülümseyişiyle.

Düşünün bir, sahneyi gözünüzde canlandırduğınızda –
O ılık banyo suyuna eğilmek zorunda kaldığınızda,

Ya şapka düşecek olursa gözlerinin üstüne
Tam bıçağı kavrayıp saplayacağı anda

Görüşünü engelleyecek biçimde?
Ya da bıçağı saplamadan

Çenesinin altından kayıp suya düşerse...
Marat'yla Charlotte kahkahalar atarken.

Charlotte'un üslup kaygısı önledi bunu;
O tarih adına yapması gerekeni yaptı.

Giysisinin içinden bıçağını çıkardı – bir darbe,
Bıçak, gerektiği gibi, saplandı Marat'nın gövdesine.

Sonra sorular. Charlotte “tek başına” yapmıştı bu işi.
“Kararlı” ve “kadınca” Suç ortakları? Hiç kimse.

Gerekçesi? Dostlar, dedi, öbür canavarları
Korkutmak için öldürdüm o canavarı.

Marat, senin gibi alçak, kinci, çığırkan
Numaracılar hâlâ kandırıyorlar açları.

Ağzı kalabalık bağnazlar şehit sayıyorlar seni.
Ya Charlotte'un şapkası suya düşseydi.

Oysa Charlotte daha sonra bir arabayla
Giyotine götürülürken görülecekti.

Arabanın arkasında şarkı söyleyenlerin sesleri,
Kısık, tiz sesler, şarkıları çok sürmeyen.

Charlotte'un üstündeki giysi bütün hatlarını
Gösteriyordu, şapkası yoktu. Acaba neden?

Sırılsıklam olmuştu boşanan yağmurdan,
Kuşkusuz onu arıtmak için günahlarından.

Kimin sesleriydi duyulan? Dediklerine göre, el ele
Şarkı söyleyip dans etmiş küçük kızlar Charlotte Corday için.

ÖLÇÜM

Su boyunca gidiyor
tedirgin
uzun saçları omuzlarına dökülmüş

ayaklarının kemerleri
soyulmuş zeytin kökleri, öyle ince,
küçük hava oyukları açıyor kumda

Ona doğru tırmanıyor
hiçbir şey bilmeyen deniz
o genç biçim, havai, elleri her zaman serin
nasıl tanıyorum onu

bazen, İonia, hızla geçerek
tepelerinden
düşünebileceğimizin ötesinde
bir ölçüm bu, on binlerce kilometre
gitmemiz gerek varmak için o kırık yontulara

Charles Tomlinson

1927

Charles Tomlinson 1927 yılında doğdu. “Nesnelere kendi yaşamlarını” vermeyi amaçlayan şiirleri genelde doğa manzaralarına, deneyimlere ve olaylara verilen imgeci, görsel yanıtlardır. Yapıtlarında karşılaştığımız özgünlüğün bir kaynağı, İspanyol-Amerikan yazarların etkisinde aranabilir. Octavio Paz ile bir sone dizisi üzerinde çalışmış; onun ve Antonio Machado’nun yapıtları *Çeviriler* (1983) adlı kitapta toplamıştır. Ona göre şiirdeki boşluk olasılığı simgeler ve benlik, bu olasılığa biraz da kendini unutarak sarılır. Bunu yaparken kişiliğin baskıcı ve yabanıl istekleri bir kenara bırakılır.

I

Mimarinin
Müzikaller oynadığı
Bu üzüm ülkesinde,
Kamçılanıyor duygular en az sözle,
Ya da şaşırtılıyor konu ve izleyici
Alışılmadık bir resmiyetle.
Bir de deniz var.

II

Deniz,
'Buruşmuş' ya da 'dalgalı', ya da
Azgın ve yırtıcı, dönüyor kendi çevresinde,
Gök gürültülü yağmurlar içinde.
Kırık, gürleyen köpüklerden bir gökkubbe,
Biçimsiz acılarıyla,
Kayaları ikiye ayıran ve yabanıl – deniz
Yarı yolda, yanan renkli ışık yolunu açıyor.

III

Bu üzüm ülkesi aynı zamanda,
Trenlerin, uçakların ve gazhanelerin ülkesi.
Unutulmayan acı "Tramvay ve saray"
Ne elkitabının, ne de düş gücünün hoş görmediği
Bir düşünce. Elkitabı biraz yalan söylüyor :
"Rahat bir otobüsle yirmi dakika uzaklıkta",
"sıra sıra selviler ve birbiri ardınca gelen
eşsiz güzellikler."
Düş gücü yalan söylemez. Tuğlayı ısırtıyor;
Ve şöyle söylüyor; "Bu çelik-çeliği tadacağım.

Bir yalandan çıkan ben, yalnızca
Elkitabı, reklam ve politikayım."
Demiryolu rayları boyunca deniz turları.
Aynı zamanda denizi de tanımlıyor, kabul etmek bunu.

YANSIMALAR

Saydam gölgeler gibi. Bulanıklaşıyorlar,
Uzaklaşan renklerin yolunu kesen
İnci buzun aynasıyla; ve
Gergin yara izleriyle kurşunileşmiş bir deri gibi,
Beyazlayıp çatlayan kabuk, bu biçimsizliklerden
Belirsiz bir imge çalıyor. Bir ayna yalan söylüyor ve
Aynı suçu, suskunluk içinde,
Sanatla bile işleyebiliyor : “Abartmıyorum hiçbir şeyi,
Çünkü yansımalar – gördüklerinizin ancak yarısı –
Duygularınızdan söz etmezler.” Alışkanlık gibi,
Kördür doğa. Güvenmeyin onlara. Ayna olmadığımızdan,
Bizler özgürüz bu yerleşimi sorgulamaya ve
Düzenlemeye – yansıtıklarımız,
Seçtiklerimizdir. Gönül borcu duyuyoruz,
Boyun eğmesek de, köprünün kendisi gibi,
Algıladığımızda acıyla, durgun suyun karanlığını dolduran
Bir köprüyü, sevincimiz borcumuzu gösterir –
İçinden seçim yaptığımız doğaya,
Ve, o doluluğu yeniden çevreleyen alışkanlığa,
Kış uykumuzu delip geçen kınından çıkmış imge.

ESTETİK

Somutta değil,
Açık alanlarda aranmalı gerçek :
İki duvar arasında uzanan
Sahil örneğin.
Sessizlikten sessizliği yırtan
Deniz-sesi.

VENEDİK

Kapıların yanında silikleşen sabah
Gecenin yükünü sırtlanıyor,
Evler, sıkışık küpler halinde toplanıyor.

Kıyayı kuşatan saraydan
Gemiye binmek üzere, fakat duralıyor.
Elbisesi, sessizliğe uzanan
Bir ses perdesi.

Köprünün altında,
Yansıyan arkın içine aldığı,
Siliyor duvarları, suyu ve ufku,
Bir ışık tüneli.

İlerliyor boşlukta,
Kendi görüntüsünde yüzen bir gondol korteji.

JULIET'İN BAHÇESİ

*“J'ai connu un petite fille qui quittait son jardin
Bruyamment, puis s'en revenait a pas du loup pour 'voir
Comment il etait quand elle n'etait pas la.” – Sartre*

Sessizce...

soluk alıp verişten daha sessizdi şimdi,
ayrılıp giden yankısının ardında
bahçenin öfkelendiğini duyuyordu :

ondan haberi olmayan çiçekler,
öylesine büyölüyorlardı ki :
taşlar sertliklerini kamburlaştırıyorlardı
onun oradaki yokluğuna karşı

içe işleyen kokular geliyordu,
gül, elma ve çürümüş yaprak,
toprak kokusu hepsinin altında,
onun olmadığı yere

korkularını uyandırırđı yalnızca,
onun bu istekli ölümüne aldırmayan
ve kokular gönderen
böylesi varlıklar :

ve böylece aceleyle
bahçesine geri döndü sonra,
yeni bulunmuş gereksinimi
tüm cennetin ölçüsü.

Çeviren : Gökçen Ezber

Cambridge ve Stanford üniversitelerinde öğrenim gören Gunn, şiirlerinde kullandığı somut imgeler ve dile getirdiği gerilimle çağdaş hayatın şiddetini yansıtabilen başarılı şairlerden biridir. Geleneksel biçimleri korkusuzca kullanmakla birlikte esin kaynağı olan hareketli yirminci yüzyıl yaşantısı bu kalıplara yeni bir canlılık ve gerilim kazandırır. Zaman zaman Robert Graves'in ve ustalarından biri olarak gördüğü Amerikalı şair ve eleştirmen Yvor Winters'in anlatım inceliklerini çağrıştıran şiirleri günümüz insanının durumunu o durumları en kestirme yoldan yansıtan kesin imgeler ve ritimlerle okura aktarır. Üniversite öğreniminden sonra Amerika'ya yerleşen Gunn bu ülkedeki daha yoğun şiddeti de duyan ve şiirinde bu yüzden kendi yurttaşlarından daha sert bir duyarlılığı dile getiren bir şair olarak göze çarpar. *Fightin Terms* (1954), *The Sense of Movement* (1957), *My Sad Captains* (1961), *Positivites ve Touch* (1967) başlıca şiir kitaplarıdır.

İŞTE ERMİŞLER GELİYOR

(John Whiting'e)

İşte ermişler geliyor : öyle yakın, öyle masum
Ağır ağır geçiyorlar ay altında karlı tarladan;
Biz köylüler ağzımız açık saygıyla bakıyoruz oyuna.
Davranışlarından hiç belli değil ne yapacakları.
Yalnız kulaklarımızı tırmalamasını bekliyorlar
İlk ötecek horozun, sonra kesin ve sert hareketlerle
Yürüyüp o korkunç karanlık ormana dalıyorlar.

BİR KARŞILAŞMA

Bir gece bir mağaraya vardı yolum : yatıp uyudum başım
Havalar içindeydi. Gün doğdu, sabah oldu,
Bir asker belirdi mağaranın ağzında, allar içinde,
'Ben yaşamıyorum,' dedi, 'cehennemde yanıyorum,
Ama pişman değilim hiç'.

Yaralı alnından akan kanlar
Soluk yüzünü aydınlatıyordu.
Onun mu, yoksa benim miydi söyledikleri, düşümde
Baktım da, en gizli düşüncelerim dile getiriliyordu.
'Pişman değilim hiç :

'Çevir kapalı gözlerini de, bak şu duvara,
Senden çok önce birisi kazımış onları,
Sonra da bir hayvanın kanıyla boyamış :
Gösterip sınırlarının ötesini tüm insanlığa,
Pişmanlık duymadan hiç.

'Ne inanılır bir özlem, ne de kara bir utanç
Duydum yüz yüze gelince düşmanlarımla.
Ve her zaman yaşayan bir dürtüyle davrandım
Davranmam gerektiğinde ve böylece bilgeliğe ulaştım.
Pişman da olmadım hiç.

'Bu olağanüstü güç yüzünden bir kavgada
Tuzağa düşürüldüm bir gün, böylece yakalandım;
Dakikayı aşan çok uzun bir dakikada
Tutkum, gücüm ve canım – yitirdim neyim varsa.
Ama pişman olmadım hiç.

Yığıldı toprağı bedenim onların bu zaferiyle;
Toza ve içkiye bulanmıştı saçlarım
Güçsüz ve tek başıma ayağı kalktığımda.
Nereye gitmem gerekirse giderim, çekerim başıma geleni.
Ve pişmanlık nedir bilmem hiç.

Şehvetim sönmedi daha, doymak nedir bilmedi,
Nefretim hâlâ damarlarımda, ama tutmuyor elim;
Bir hayvan olarak ölebilseydim eğer,
Ölümüm içgüdü saçardı rüzgârlara,
Pişmanlık duymadan hiç.'

Sonra uyanıp kalktım. Yürümeye başladım.
Koyaklar ışımış, sis dağılmak üzereydi.
Dipdiri ve sapsağlamdı bedenim,
Donmamış kan dolanıyordu damarlarımda.
Pişman olmayacaktım hiç.

İDAM SEHPASINDAN KİMSE KONUŞMAYACAK

İdam sehpasından
kimse konuşmayacak. Sahne
kendi kendini açıklayacak.

O üstü parlak
düzgün kesilmiş tahta
mutfakta kullanılan bir araç tıpkı.

Hele o yüzü maskeli adam
elinde baltası : tanıdığımız biri
bizim orda bir depoda çalışıyor iş saatleri.

Sonra, mahkûm, yüzünün rengi uçmuş,
çiyle ıslanmış otlarda yürüyor,
veda ediyor başıyla

tanıdıklarına. Sehpadan
kimse konuşmayacak. Biz de
unuttuk zaten suçunu.

Artık önemli değil
ne yaptığı. Önemli olan
hükümün yerine gelmesi, ya da,

daha çok, nasıl davranacağı
orada beklerken, insanlığı
sona ermeden.

Ted Hughes

1930 – 1998

Ted Hughes 1930'da Yorkshire'da doğdu. Yükseköğrenimini Cambridge Üniversitesi'nde Pembroke Koleji'nde tamamladı. Daha önce Krallık Hava Kuvvetleri'nde radarçı olarak askerlik görevini yapmıştı. 1956'da Cambridge'de tanıştığı Amerikalı şair Sylvia Plath'la evlendi. Bir süre birlikte Amerika'da kaldıktan sonra İngiltere'ye dönen karı-koca Cornwall'a yerleştiler. Sylvia Plath 1963'te geçirdiği sinir bunalımları sonunda intihar etti. Ted Hughes'un bu evlilikten iki çocuğu vardır. 1957'de yayımlanan ilk kitabı *The Hawk in the Rain*'in dile getirdiği şiddet ve doğaya yakın yaşantı zenginliği eleştirmenlerin dikkatini çekti; Hughes'un aynı yıllarda adları duyulan "Yeni Akım" şairlerinden ayrı olarak değerlendirilmesine yol açtı. Ted Hughes ortaçağ İngiliz romanslarını, Shakespeare'i ve yerli gelenek diyebileceğimiz öbür kaynakları başarıyla özümlemiş, bu kaynaklardan yararlanmayı başarmış özgün bir şairdir. Dylan Thomas'tan sonraki İngiliz şiirinde ölçülü, ağırbaşlı, ince alaycılığa öncelik veren genel eğilime karşı Ted Hughes'un şiiri doğal ve sağlıklı bir tepki olarak değerlendirilebilir. Hughes *Luperçal* (1959), *Wodwo* (1961), *Crow* (1970) ve *Gaudete* (1977) adlı şiir kitaplarında ilk kitabındaki özellikleri daha da geliştirmiş, Philip Larkin'le birlikte günümüzün en önemli İngiliz şairlerinden biri sayılmayı başarmıştır. 1984'ün sonunda İngiltere'nin "saray şairliği"ne seçilmiş, bu seçim edebiyat dünyasında büyük tartışmalara yol açmıştır.

DÜŞ-TİLKİ

Bu gece yarısı anının ormanını düşlüyorum
Yaşayan başka bir şey var
Saatin yalnızlığının ve parmaklarımın
Kımıldadığı şu boş sayfanın dışında.

Tek yıldız görünmüyor pencereden
Daha yakın, karanlıkta
Daha derin bir şey
Yalnızlığın içine doğru ilerliyor :

Soğuk, karanlık kar kadar ince,
Bir tilkinin burnu değiyor dala, yaprağa;
İki göz bir devinimi belirtiyor,
Durup yeniden birer birer

Açık seçik izler bırakıyor karın üzerinde
Ağaçlar arasında, sonra dikkatle
Topal bir gölge bacağını sürüklüyor
Ve açıklığa çıkmaktan korkmayan

Bir gövdenin boşluğunda, bir göz,
Büyüyen derinleşen bir yeşillik,
Parlak, dikkat kesilmiş,
Kendi işini görürken, birden,

Sıcak, keskin tilki kokusuyla
Kafadaki karanlık boşluğa yerleşiyor.
Pencere hâlâ yıldızsız; saat işliyor,
Sayfa artık boş değil.

ATLARIN DÜŞÜ

Seyis doğmuşuz biz, saman üstünde yatarız hâlâ ahırda,
At dışkısı bütün servetimiz, at tarantısı,
Ve atların hastalıklarıyla ilgili bütün konuşmalarımız.

Sarsıldı saray kapısından öteye taşan gece
Toynaklarıyla, toynaklarıyla, toynaklarıyla atların
Bölmelerini tekmeledi atlarımız, gözleri kaydı.

Ve dışarı koştuk, ceplerimizde fareler, saçlarımızda saman,
Atların üstüne çığ gibi yağan karanlığın içine
Ve sarsıntısına toynakların. Yuvarlak birer maske yaptı

Fenerimizin küçük turuncu alevi uykulu yüzlerimizden,
Gövdesiz, ya da kışneyen, ısırın ve durduğu yerden
Dünyayı topa tutan atlardı gövdelerimiz.

Öyle beyazdı ki saray, ay öyle yuvarlaktı ki,
Bunların dışında her şey atların bu atılışydı
Seslerin biçimini arayan gözlerimize kadar.

Çöktük fenerin başına, gürültü içimize işledi,
Ve nalları altında böyle atların bir ölümü özledik
Toprağın her zerresinin yelesi ve toynağı varmış gibi.

Dinlediğimiz düşün içine yuvarlanmıştık
Sarhoşlar gibi, atların uğultusu uyutmuştu bizi.
Her yanımız tutuktu uyandığımızda; gün ilerlemişti.

Kapının ötesinde dümdüz uzanıyordu çöl
Taşa ve akrebe; samanlar üzerinde yatıyordu
Bizim ahırın atları, bitkin, kan ter içinde.

Şimdi şu garip atların gücüyle çözülsün bağlarımız,
Kıyamet ateşleri koca atlar değilse, ve değilse eğer
Çevremizde dolanan at toynakları sonsuzluğun kendisi.

DOLUNAY VE KÜÇÜK FRIEDA

Küçük serin bir akşam büzülüp bir köpeğin havlamasıyla
bir kovanın tangırtısına dönüşmüş –

Ve sen dinliyorsun.

Bir örümcek ağı gerilmiş çiğın dokunmasını bekliyor.
Ağzına kadar dolu bir kovada durgun su – ilk yıldızı
Yansıtıyor baştan çıkarıp ürpertmek için.

İnekler ağıllarına dönüyor dağ yolunda, sıcak soluklarının
çelenklerini asarak çitlere –
Karanlık bir kan ırmağı, iri kayalar,
Dökülmeyen sütü dengeliyor.

“Ay!” diye bağıırıyorsun birden. “Ay! Ay!”

Ay bir ressam gibi geri çekilerek hayretle kendisene bakan
Çalışmasına bakıyor hayretle.

Geoffrey Hill

1932

Geoffrey Hill Nazi Almanya'sındaki toplama kampları, inançları uğruna işkenceyi ve ölümü göze alan insanlar, İngiltere tarihindeki iç savaşlar gibi şiddet olaylarını işleyen bir şair. 1932'de Worcester'de Bromsgrove kasabasında doğmuş, orta öğrenimini orada tamamladıktan sonra Oxford Üniversitesi'nde Keble Koleji'nde İngiliz Edebiyatı Bölümü'nde okumuş. İlk şiir kitabını öğrenciliğinin son yılında yayımladıktan sonra kuşağının en başarılı şairlerinden biri sayılmıştır. Uzun yıllar Leeds Üniversitesi İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde öğretim üyesi olarak çalışan Hill, daha sonra Cambridge Üniversitesi'ne geçmiş ve oradayken yayımladığı eleştirel yazılarıyla dikkati çekmiştir.

Geoffrey Hill bu antolojiye alınan dört kısa şiirinde de görüleceği gibi şiddeti ve acıyı dile getiren bir şair. Bunu yaparken de amacı okuru avutmak değil, şiddeti ve acıyı tanımak, işkenceyle kendini uygar sayan kurumlar arasındaki ince ilişkiyi anlamak.

ŞAİRLERİN DAYANMA GÜCÜYLE İLGİLİ DÖRT ŞİİR

MELEKLERİN GÜLÜNÇ BİR KOPYASIDIR İNSANLAR *Rahip ve şair Tommaso Campanella'nın anısına*

Bazı günler yüksek pencereden
Vuran bir gölge paylaşır
Zindanımı. Kendi salgısının
Girintili parıltısını ölçen
Bir salyangozu izlerim. Çığlıklar
Duyuldukça benimdir; sonra
Tanrı'nın : hakkım, yaralarım, sevgim,
Alaycı ışık, ekmek, pislik.

Burada, şu garip tenimin içinde
Yatmak, hazır yemeğiyle lekeli
Obur İşkence uyurken, dünyanın
Her kaygısının ötesinde
Bir sevinçtir, bir süre için.
Oysa kalkmamız buyurulmuş bize
Bize, sessizliğimin içinde ben
Sesime bir düzen verecekken.

GÜNEŞE YAKARIŞ
Miguel Hernandez'in anısına

i
Karanlık
her şeyin üzerine
Güneşin
doğdur-
duğu

ii
Akbabalar selamlıyorlar
üzerine çullanacakları eti
öğle üzeri
(Cehennem
sessiz)

iii
Bizi
yok eden Kör Güneş
kutsa bizi ki
uyuya-
bilelim.

‘HALKIN MALI’

1945’te Terezin Kampında ölen Robert Desnos’un anısına

Okumak için Kilise Ulularını
önerebilirim. Nasıl da
özenle bakıyorlar çürüyen tene :

tat veren düşünce : temiz kurtlar
garazı süte dönüştüren.
İdman için, saygın mezarlar

karşısında uzunca bir süre yasaklanmasını
saygısız sözlerin.
Yer açılırsa, insanlığın ağızlarının da

açılması mı gerekir? ‘Ben hiçbir şey değilim
şu anda bağışlanmadıysam eğer!’ ya da
‘Tanrım, bu ne maskaralık!’ Yedi çukur.

haftanın yedi günü. Bak, Tanrım,
yeniden diriliyoruz biz,
ve geliyor bizi yargılayacaklar.

Çileli dost, onlara yeğ tutardım
Seni. Ölüler koruyor mühürlü hayatlarını
Ve ben gene geç kaldım. Çok geç
Selamlar, toz bulutları, arsız ağlamalar.

İmgeler beliriyor kimsesizlikten
Bak... ovada yıkıntılar...
Gözlerini ellerine dikmiş birkaç kişi; öbürleri
Yiyecek için yerde sürünüyor yol boyunca.

Hiçbiri kaçmıyor tragedyanın gözünden.
Bize dokunacağı yok, ama orada –
Kusursuz, doyumsuz – buna doya doya bakarak
Kendi sonuna ulaşıyor katı yaz göğü.

John Fuller

1937

John Fuller İkinci Dünya Savaşı sonrası İngiliz şiirinde ölçüyü, dengeyi ve sağduyuyu önemseyen “Yeni Akım” şairlerinin ikinci kuşak temsilcilerinden biri izlenimini veren bir şair. Öğrenimini Oxford Üniversitesi’nde tamamladıktan sonra aynı üniversitede öğretim üyesi olarak görev almış. İlk bakışta on yedinci yüzyıl “Metafizik Şairler”in ince zekâ oyunları ile geleneksel biçimleri ustaca birleştirdiği görülse bile, bu rahat söyleyişin altında çağdaş bir tedirginliğin izlerini bulmak da güç değil. John Fuller’ın şiirinin başarısı daha çok bu çağdaş tedirginliği dile getirmedeki içtenliğiyle orantılı.

Hiç dinlemiyorsun hiç söylediklerimi.
Arabada sana sokulduğumda,
Gülüp kaçıyorsun benden gözlerini.

Nerdeyse bütün gün hep böyle geçti,
Oturup içtiğimiz barlarda.
Hiç dinlemiyorsun hiç söylediklerimi.

Tepsiden alıp sıkıyorsun limonu,
Seni ne kadar sevdiğimi anlayınca da,
Gülüp kaçıyorsun benden gözlerini.

Körfezin ufuk çizgisini geçtiler mi,
Vapurlar uzak diyorlar o kıyıya.
Hiç dinlemiyorsun hiç söylediklerimi.

Elbette olmalı bunun da bir çaresi.
Garson küçük bir gitar getiriyor masaya.
Gülüp kaçıyorsun benden gözlerini.

Bazan çok keyifli buluyorum doğrusu seni,
Gülümseyip duruyorsun saatler boyu.
Hiç dinlemiyorsun hiç söylediklerimi.
Gülüp kaçıyorsun benden gözlerini.

ÇİFT BAS İÇİN KONÇERTO

Elektrik direğine dostça yaslanmış
Bir sarhoş, bir başka sarhoşun
Ceketini düzeltiyor
Büyük bir dikkatle.

Kibar, kendini adanmış bir Valentino,
Yanak yanağa, bir sonrası adımını unutmuş.
Tombul kadının nabzını dinliyor
Ya da onu ikiye biçiyor.

Ama yumun gözlerinizi, gün batıyor
Dünyanın bir ucundan. Yunusların
Dili bu, ağaç köklerinin büyümesi,
Yavaşlayan yüreğin sesi.

MÜZİĞİN BAŞLAMASINI BEKLERKEN

İşte haber : iki ses
Ölçülü ve uyumlu bir arayla
Birbirini izliyor, her biri
Nereye yönelmeyi seçerse.

Ve bütün hayatımız boyunca
Müziğin başlamasını bekliyoruz,
Müziğin, müziğin başlamasını.

Açıklamaları gözden geçirip
El ele uzanırken.

Müziğin başlamasını beklerken.

Tony Harrison

1937

1937 yılında Leeds’de doğdu. İşçi sınıfı bir aileden gelir ve yaşamının büyük bir bölümünü Londra’dan uzakta geçirmiştir. Bu gerçeklerin, yazdığı şiirler ve topluma bakış açısı üzerinde etkisi olmuştur. Dört yıl boyunca Batı Afrika’da ve bir yıl da Prag’da öğretmenlik yaptıktan sonra 1967 yılında İngiltere’ye döndü. Çevirileri ve yazdığı şiirleriyle birçok ödül aldı. Tiyatro için yazdığı oyunlar, National Theatre, The New York Metropolitan Opera ve Channel Four Television’da sergilendi. 1970 yılında basılan ilk şiir kitabı *The Loiners*, ince işlenmiş yoğun şiirlerle doludur ve içlerindeki özel ad kullanımı dikkat çeker. İngiltere’nin önde gelen tiyatro şairlerinden biri olması dışında, Tony Harrison, 1978 yılında yazdığı *The School of Eloquence* (Güzel Konuşma Okulu) adlı sone dizisiyle tanınır. Yukarıda sözü edildiği gibi, bu şiirde de Harrison’un toplumdaki ikiliklerden ve gülünç karşıtıklardan haberi olduğunu görürüz. Harrison bu sone dizisinde, toplumdaki sınıf çatışmalarını, dilsel bir bağlamda ele alır. Dizideki sonelerin birinde şöyle der : “Nasıl oldun bir şairin gizemi? / Yeteneğini kimden aldın? *Yanıt verdim*, iki amcam vardı, Joe ve Harry – / Biri keke-meydi, diğeri de sağır.” Geleneksel İngiliz şiir biçimlerini kullanan şair, çağdaş İngiliz şiirinin farklılıklarını gözler önüne serer. *The Mysteries* (1985) ve *Selected Poems* (1984) çıkan şiir kitapları arasındadır.

UZAKLAR

I

Senin yatağının iki yüzü de ters. Yaşamın yalnızca yakınma.
Bırakıyorum kendimi telefondaki sesinin kasvetli havasına

Ah, artık dayanamıyorum bu boş eve!

Boğuyor annenin beyaz sosuna bulanmamış havuçlar bizi!

*Bana şekerlemeler getirmiştin, geri alabilirsin onları.
Şeker hastasıyım artık. Gerçekleri öğrendim.
(Şeker kötü vurur koroner damarları,
ve kataraktı.)*

*Ah, hep tatlı şeyleri sevmiştim! Ama şimdi
zor giriyorlar ağzıma. Kısa zaman sonra da bırakmalıyım
hepsini.
Ve artık bira içmem için tek bir neden kaldı;
o da midemi parçalamak (diyetisyenimin düşüncesi).*

Sana uğradığımda ortaya çıkacak tatlılar,
Kurtarıcılar, babamın Yeni Dünya'dan getirdiği
armağanlar,
hâlâ kahverengi torbalarındalar, eve dönüşte,
aceleyle son anda alınmış tatlılar.

II

Annem ölmüş olsa da iki yıl önce,
Babam hâlâ onun terliklerini ısıtıyordu ateşte,
Sıcak su şişeleri koyuyordu yattığı yere,
Ve her yıl pasaportunu yeniliyordu.

Habersiz ziyaret edemezsiniz onu. Telefon etmeliydiniz.
Bir saat sonra gelmenizi söylerdi,
eşinin eşyalarını ortadan kaldırmak ve yalnız görünmek için,
hâlâ taze kalmış aşkından utanır gibiydi.

Gülüp geçiyordu kendisine inanmamama,
O kadar emindi ki eşinin paslı anahtarının
kapıda dönüşünü duyup üzüntüsünün biteceğine...
Biliyordu yalnızca çay almak için dışarı çıktığını.

Yaşam ölümle sona eriyor bence. Ve hepsi bu.
İkiniz de alışverişe gitmiş olamazsınız; hep aynı,
yeni aldığım siyah deri kaplı telefon rehberimde
adın var, ve arayıp da bağlanamadığım numaran.

DOĞANIN ÇAĞRISI

Taos New Mexico, 1980

D.H. Lawrence'in ölümünün 50. yıldönümü için (1885-1930)

Sangre de Cristo dağlarında New Mexico'da,
karları yeni eriyor ardıç, kavak ve ladinlerin.

Önemli olan alabilmek tüm açıklığıyla
bu harika manzarayı, katmadan içine sosis büfesini.
Yoldan geçerken resim çekenler,
BENZİNCİ tabelalarıyla yüzleşecekler.

Yerliler televizyonsuz yaşarlar, fakat az bir paraya,
İzin verirler evlerini fotoğraflamanıza.
Erkekleri ek işlere giderler ve otobüsle,
mücadele etmek için atalarının savaş alanlarına taşınırlar.
Ve yine otobüsle, fakat kerpiç evlerin resmini çekmek için,
turistler “cinselliğin papazını” ziyaret ederler.
Otobüste otururlar. Oda parfümünden değil,
gerçeğinden duyarlar, dağın ince havasına karışmış
çam kokusunu.
Onun yapıtlarını duymuşlar ve bu çok ayıp.
Geri dönerken vadideki yolda, ilk motelde
unuturlar soylu Navajo'yu ve D.H.L.'i.
Doğaya çağrılan aykırı kapılarda son bulur,
Her birinin üzerinde GÜZELLER! KIZILDERİLİ
KADINLAR! oyulu.

İYİ BİR OKUMA

O yaz Ibsen, Marx ve Gide vardı.

Salakmışım gibi baktı bana :

*Ah bazen çok kitap okuduğunu sanırsın.
Ama gerçekten iyi bir şey okumamışsındır.*

*İyi okuma! Eminim üniversite programındır!
Viski ya da bira şişesindeki etiketler!
Asla dayanılmaz bir heyecan duymayacaksın
Düşünürken Kafka ve King Lear üstünde.
Düşüneceğin tek şey dartların,
Ya da geri zekâlı futbolun...*

(Hepsi aklımda bunlarım.)

Sanatta senin ulaştığın yere geldim
Ama şiire kondum, bizi bağlayan bu.

Seni anlatan bu şiirler, baba, iyi okumalar olmalı
Boston'dan şehre indiğin otobüs için
Senin gibi Leeds'de zamanı olmayanlar için –

Yazmaya bir başladım mı, seni bırakamıyorum.

SAYAÇ

Altın daha uzun yaşar,
seni küle döndürecek ateşten.
Kaba bir resmi zarfın içinde
yanmayacak evlilik yüzüğün duruyor.

Bir çöp fırınına verilmesi için bu yüzüğün,
uyarmamı istemişti babam kilisedekileri.
İçine kazınmış ‘sonsuzluk’ ve her ikisinin adı,
‘Daha sonra’ birleşeceklerinin güvencesiydi.

Bu elbise paketini oğul olarak imzaladım,
Bu hırka, önlük, külot, sutyen, elbise –

Görevli alt katı aradı : 6-8-8-3-1?
Yüzüğü hâlâ parmağında mı? (Anlık bir bekleyiş) Evet!

Ilık avcumda şimdi, parlak yüzüğün!

Küllerini duyumsuyorum, başın, kolların, göğüslerin,
rahmin, bacakların,
Yavaşça havaya uçuşuyor, küçükken bana izlettiğin
Yumurta pişirme makinesinin sayacı gibi.

Çeviren : Gökçen Ezber

Seamus Heaney

1939

Seamus Heaney Kuzey İrlandalı bir şair. 1939'da Derry'de bir çiftlikte doğmuş. Anahorish Okulu'nda ilköğrenimini, St. Colums's Koleji'nde ortaöğrenimini, Belfast'taki Queen's Üniversitesi'nde de yükseköğrenimini tamamladı. Şiire üniversiteden sonra, öğretmenlik yaptığı yıllarda başlayan Heaney'nin ilk kitabı *The Death of a Naturalist* 1966'da yayımlandı. Kuzey İrlanda'da geçen çocukluğundan kaynaklanan bu başlangıç dönemi şiirlerinde, Heaney'nin ününü 1950'lerde yaygınlaştıran İngiliz şairi Ted Hughes'dan etkilendiği görülür. "Somerset Maugham Ödülü"nü alan bu kitabını *Door into the Dark* (1969) ve *Wintering Out* (1972) adlı şiir kitapları izledi. 1975'te yayımlanan dördüncü kitabı *North*, Heaney'nin kendi kuşağı içinde gerçekleştirdiği büyük bir aşamanın izlerini taşır. Belfast'taki şiddet olaylarının tehlikeli ortamından ayrılp Dublin'e yerleşen Heaney bir katolik için git-tikçe sertleşen gündelik hayatı bu konulara daha uygun olan tarihsel bir perspektifle ve büyük bir ustalıkla işledi. Son yıllarda Harvard ve Berkeley üniversitelerinde konuk profesör olarak dersler veren Heaney 1985'te *Station Island* ve *Sweeney Astray* adlı iki şiir kitabı daha yayımladı.

Babam beygir koşulu bir sabanla sürerdi tarlayı,
Sabanın sapıyla açtığı karık arasında gerilen
Bir yelken gibi kabarırdu omuzları.
Beygirler bayağı zorlanırdı diliyle çıkardığı sestem.

Tam işinin adamıydı. Sabanın çelik kulağını
Öyle ustaca daldırırdı ki toprağa,
Toprak hiç dağılmadan bir yana devrilirdi.
Tarlanın ucuna gelince, dizginlere bir asılıştı

Terleyen atlar dönüp yeniden arşınlardı
Tarlayı. Babam gözlerini kısar,
Haritasını çıkarır gibi eğilip
İyice bakardı açılan karığa.

Tökezleyip dururdum kabalarının izinde,
Bazan düşerdim sabanın yardığı toprağa,
Bazan da sırtına alırdı beni babam
Eğilip kalkarak sürerken tarlayı.

Ben de büyüyüp toprağı sürmek isterdim,
Bir gözümü kapayıp kolumu sertleştirmek.
Elimden sadece babamı izlemek gelirdi oysa,
O geniş gölgesinde çiftliğin çevresinde.

Başının belasıydım, ayağıım takılır düşerdim,
Zırlayıp dururdum hep. Ama tökezleyip
Ardımdan gelen babam şimdi. Hem de
Bir türlü uzaklaşmıyor yanımdan.

Tek bildiğim karanlığa açılan bir kapı.
Dışarda, eski dingiller, paslanan demir çemberler;
İçerde, dövülen örsün kesik çınlayışları,
Şaşırtıcı yelpaze kuyruğu kıvılcımların
Ya da su verildikçe sertleşen nalın çıkardığı ısılk.
Ortada bir yerde olmalı örs.
Bir ucu dört köşe, öbür ucu tek boynuzlu bir hayvan,
Çakılı duruyor orda : önünde, nalbantın
Biçimi ve müziğiyle büyüdüğü bir sunak.
Bazan, deriden önlüğü, kıllı burnuyla
Kapının pervazına yaslanıp hızla akan trafikte
Toynakların çıkardığı sesleri hatırlıyor,
Sonra hırsla gerçek demiri dövmek
Ve ateşi körüklemek için içeri giriyor homurdanarak.

YAPI İSKELESİ

Duvarcılar, bir yapıya başlarken,
İyice gözden geçirirler iskeleleri;

Fazla basılan yerlerdeki kalaslar kaymasın,
Merdivenler sağlam mı, çiviler iyi çakılmış mı.

Gene de hepsi sökülür bunların işleri bitince,
Sağlam, güven veren duvarlar çıkar ortaya.

İşte, sevgilim, bazan bizim aramızdaki köprüler de
Yıkılıyormuş gibi görünseler de,

Hiç aldırma sen. Varsın yıkılsın iskeleler,
Biz duvarımıza ördüğümüze güveniyorsak eğer.

Demek ödeyecekti “tıbba borcunu”
Ama konyak içti önce denizin kıyısında
Orada görmeye geldiği herkese sırtını dönüp,
Tyumin troykaları gibi özgür, dönüyordu.

Başı, otuz yaşının korkuluğundan aşağı
Baktı ve duru bir suymuş gibi
Kendi içinin bir mil derinliğini gördü :
Vapurun kaptan köprüsünden Baykal Gölü.

Bu kadar uzakta yitik gençlik gibiydi Moskova.
Hem kim oluyordu o, şaşkın aydın takımının
Bir ceza sömürgesine giderken verdiği
O kibar içkinin tadını çıkaracak –

O ki, nerdeyse tezgâhın altında doğmuş dersiniz?
Hiç değilse konyağın değerini biliyor demekti bu.
Doğu kiliselerindeki gür sesli hiçbir korobaşı
Tatmamıştı onun tattığı bu kutsal tadı,

Genç, şımarık bir salon dilberinin
Dokunulmaz ve kışkırtıcı gerdanını ısıtan
O parlak elmasları andıran bu kadehten.
Gece yarısı güneşinde kadehin soğuduğunu hissetti.

Doğrulup kadehi taşların üzerine fırlattığında,
Kulağından gitmeyen mahkûmların zincir şakırtıları gibi
Çın çın öttü kadehin kırılışı. Daha sonraki aylar boyunca,
Ne söylev, ne sav – en doğru ses tonunu bulmak

Ve kırbaç darbelerinden uzaklaşmak özgürlüğünün
Sorumluluğu gibi çınladı durdu kulaklarında. O ki kendi
Kölelik kanından arınıp özgür insanı yaratmayı düşlemişti,
Sahalin’i, bir mahkûmun rehberliğinde dolaştı.

SUSAMURU

Sen suya atladığında,
Toscana'nın ışığı titredi
Ve dalgalandı havuzun
Yüzeyinden dibine.

Bayılıyordum senin ıslak başına,
O yaman kulaçlama yüzüşüne, güzel
Yüzücü omuzlarına, suya dalıp çıkan
Sırtına. O yıl da, sonraki yıllarda da.

Boğazım kurumuş, oturuyordum sıcak
Taşlarda. Sen uzaktaydın benden.
Aydınlık yumuşamış, hava üzümlerle koyu,
İncelmiş ve kırgın.

Şükür Tanrı'ya, yavaşça yüklediğim yük için
Şu anda seni kucaklarken.
Suyun üzerindeki hava gibi
Yalnızız ve yoğunuz birbirimizle.

Dibi ölçülen su iki elim.
Sense dokunulabilir, kıvrak
Susamurusun belleğimin
O anın havuzunda.

Sırtüstü yüzmek için döndüğünde,
Bacaklarının sessizce suya her vuruşu
Yeniden dalgalandırıyor ışığı
Ve ciğerlerine dolduruyor boynunun serinliğini.

Ve birden çıkıyorsun sudan,
Yeniden karşımda, her zamanki gibi kararlı,
Ağır ve dipdiri serinleyen derinin içinde,
İz bırakıyorsun taşların üzerinde.

METRO

İşte orada, o kemerli tünelde koşuyorduk,
Sen yabanlık mantonun içinde, hızla önde,
Bense, sana yetişmeye çalışan çevik bir Tanrı,
Sen bir kamışa ya da kızıl benekli

Beyaz bir çiçeğe dönmeden önce
Manton uçuşup düğmeleri birer birer
Ardında iz bırakırcasına kopup düşerken
Metroyla Albert Hall arasında.

Balayında gezip tozarken, konsere geç kalmış,
Yankılarımız kayboluyor koridorda ve ben
Hansel'in geldiği gibi geliyorum şimdi ayın ısıttığı
Taşların üzerinde düğmelerini toplayıp iz sürerek

Ulaşmak için ışıkları yanan rüzgârlı istasyona
Son metro gittikten sonra, ıslak raylar çıplak
Ve benim gibi gergin, kulağım beni izleyen
Adımlarında, kör olayım eğer dönüp bakarsam.

DEMİRYOLU ÇOCUKLARI

Tırmanıp hendeği aştığımızda
Telgraf direklerinin beyaz fincanları
Ve cızırdayan tellerle bir hizaya gelirdi
gözlerimiz.

Bakarak yapılmış güzel resimler gibi
Kıvrılıp millerce doğuya ve batıya uzanırdı
Üzerlerine konan kırlangıçların ağırlığıyla
bel veren teller.

Küçüktük ve bilinmesi gereken pek az şey
Bilirdik. Sanırdık ki sözcükler
Yağmur damlalarının parlak keseciklerinde
yol alırlar,

Her biri gökyüzünün ışığını ve tellerin parıltısını
İçinde taşıyarak, biz kendimiz de o kadar,
O kadar küçüktük ki,

Akarak geçebilirdik bir iğnenin deliğinden.

Hugo Williams

1942

1942 Windsor doğumlu. Serbest yazar olarak çalıştı. 1966-1970 yılları arasında “London Magazine”de editör yardımcısıydı. Şiirlerinde “Hay-kay” formunu anımsatan tanınmış sahnelerin yakın çekimlerine, belirli anları donduran sinema tekniklerine yer verdi. Londra’da yaşıyor. Yapıtları şunlardır *Symptoms of Loss* (1965), *Sugar Daddy* (1970), *Some Sweet Day* (1975), *Love Life* (1979), *Writing Home* (1985) ve *Self-portrait With A Slide* (1990).

KASAP

İki kişilik dana eti doğruyor kasap.
Puslu, kırılğan dilimler bıçağın üstüne düşüyor.

Yüzü burkuluyor dokular ayrılırken.
Eti teraziye koyarken rahatlıyor bakışları.

Al yanaklı bir adam, beyaz kirpikli.
Bir boğa gibi. Alışverişimi hep ondan yapıyorum.

Hayatım hakkında bir şeyler biliyor olmalı. Soğuk
Havalarda nasıl evde yemeği seçtiğimizi. Yabancı

Aksanlı birinin nasıl yalnızca et pişirebileceğini.
Yağ geçirmez kâğıdın üstüne ücreti yazıp

Paketi kibarca bana uzatıyor. Gülümsemesi
Evliliğimin üstündeki mühür.

ÜST KATTAKİ ÇİFT

Merdivenlerin dibinde terliklerin yerine ayakkabılar.
Giyinik olarak koşup çıktı kadın

Dış kapı çarptı ve çıplak gibi,
Sallanarak yürüdüğünü gördüm bir arabaya.

Yukarda adamın yanında değildi her zaman,
Yine de sarsılmaz görünüyorlardı, bizim gibi.
Şefkat dolu aşklarımız gibi. Gidişi

Üzüyor ve korkutuyor bizi. Uykumuzu atıp
Kendimizden söz ediyoruz heyecanla, misafirler gibi.

Bir rastlantı
Bağlantılarını bilemediğim
Kopuksuz bir zincirin bir parçası olmalı.

Gittiğim her yerde
Etrafımda duyuyorum onları, kuyruklarda,
Trenlerde, köprü altlarında,

İnsanlar ya da rastlantılar, benim
Yüzümden tutunamaması
Mantığın, ne de olsa

Caddelerde bir başımıza ilerliyoruz.
Hüzünlü bir türün son üyesi.
Hayvanat bahçelerini adımlayan.

Çimenlerin arasından arka arkaya
Sonsuzca gidiyorken şansımız
Başka bir zamanın kıyısına.

TATİLLER

Eşyalarımızı kuma yayıyoruz
Otelin önünde
Ve saatlerce oturuyoruz
Şemsiyeler altındaki tüccarlar gibi
Düşüncelerimiz koyun karşısında dizilmiş
Buharlı gemileri izliyor
Bu ara geri dönüp bize
Şaşkınlıkla bakıyor tatillerimiz uzaktan
Balıkçı teknelerinden ve panayırlardan
Ya da o an nereye gidiyorlarsa ordan
Deniz yosunu saçlarıyla.

BU DİZELER BOYUNCA

Ve işte o kadın için ağlıyorsun, ve sayfaya düşerken şiir
kendimizi birbirimizin kalbinden aldıklarımızla yarattığımızı
hep biliyormuş gibi – dövünüp bağırarak aldıklarımızla,
öğreninceye değin ki, üst katta ve kapalı kapılar ardında,
ne kadar acemice, ondan ödünç aldıklarımızın faiz borcuyla
geliriz dünyaya.

BİR SERSERİNİN İTİRAFLARI

Tu Fu'ya (M.Ö. 803-852)

Yeni Kasabalarda kokular satardım.
Pek sevilirdim salonlarda.
Profesyonel kadınlar uyurdu karavanımda.
Satıcı kızlar kalbimi kırardı. On yıl boyunca
Hiç uğramadım Merkez Büromuza.

Bir dükkândan öbür dükkâna
Sonra bir kapıdan öbür kapıya dolaştım.
Etrafımda gitgide daralan bir büyü çemberi.
“Soir de Paris” ve “Şark Çiçeği”

Bütün şansımı tükettim
Barlarda “İngiliz Gülü”
Ve “Afrodizyak”la ıslatarak
Gençlerin bileklerini.

Bir kızıdan öbür kıza
Sonra bir bardan öbür bara dolaştım
Bir daha doldurmaların
Gitgide genişleyen çemberinde.

Arabamı bir kapı önüne bırakırdım
Bulabileyim diye dışarı çıktığımda,
Omuzlarımı geriye atıp yürürken gecede – aklımca
Bir kahramandım.

Bu sabah penceremi tıklatıyorlar. Çok geç
Uyanıyorum bir satıcının cennetinden.
Kasıklarım kuruyan meni
Ve yeni Kasabalarda adım bir serseri yalnızca

BİR BARAJ

Annem adımı çağırıyor,
tanıdık, iki notalı bir ses,
aşıp geliyor tarlaları
ve beni burada buluyor.
Bir çayın kıyısına diz çökmüştüm,
kollarım bileklerime kadar çamura gömülü.

Evin yolunu tutuyorum
ve açıklamaya çalışıyorum
bunca zaman ne yaptığımı
evden bu kadar uzakta.
“Baraj mı yapıyordun?” diyor annem.
“Baraj yapmak üstüne şiirler mi yazıyordun yoksa?”

Çeviren : Nazmi Ağıl

Andrew Motion

1952

İngiltere'nin "Saray Şairi" seçilen Andrew Motion 1952'de doğdu. Son yıllarda "Poetry Review" adlı derginin yayın yönetmenliğini ve Chatto and Windus Yayınevi'nin şiir editörlüğünü yapan şair daha sonra East Anglia Üniversitesi'nde profesör olarak görev yaptı. Bugüne kadar yedi şiir, iki biyografi, iki de inceleme kitabı yayımlayan Motion, Ted Hughes'un ölümünden sonra kendisine verilen "Saray Şairi" unvanını on yıl boyunca taşıyacak. Şiirlerinde anlatı tekniğine önem veren şairin yaşadığı dünyayı duygusallığa kapılmadan, yalın bir dille yansıttığı söylenebilir.

TÜKENEN BİR NESİL

Ne kadar az dönersem, o kadar çok
büyüdüğüm evinde hissediyorum
kendimi. Mum aydınlığındaki
kestaneler arasından dosdoğru
oraya uzanan yol sapsağlam buluyor evi,
göz kamaştırıcı beyaz badanasıyla
sanki çakan şimşegin bana gösterdiği.

Gördüğüm her zaman o yer,
sen değilsin. Sen dışarda bir yerde,
el sallayarak beni uğurluyorsun,
on yıl önce seni bıraktığım yerde. Senin
gözden yittiğin yeri de hatırlamıyorum
artık; aklımda kalan o yosunlu basamaklar
üzerinde durduğun-görünür bir yalnızlık.

Üç ilçe ötede yaşıyorum ve hâlâ
her gece arabanla güneye, karının kaldığı
koğuşa, onu görmeye gidişini düşünüyorum.
Daha ne kadar sürcek bu?
Altı yıldır yapıyorsun bu yolculuğu,
her bölünen günün ona ayırdığın
bir armağan, onu mutlu etmek için.

Hatırlıyorum yanından geçtiğin
çayırıları, parlayan sabahın yanında duran
atılmış hap kutularını. Hâlâ orada olsaydım,
seyrederken onun umarsız yüzüne düşen
saçlarını düzelten elini, sonunda
anlayabilirdim belki sevginin nasıl
göründüğünü, onun ürpertici açık seçikliğini.

TAVAN ARASINDA

Artık bilsek de giysilerinin
bir daha gerekmeyeceğini,
saklıyoruz onları
yukardaki kilitli sandıkta.

Bazen diz çöküp dokunuyorum
onlara, yeniden yaşamak için onları
giydiğin zamanları, kolunun, bileğinin
gerçek biçimini hatırlamak için.

Ellerimi sokuyorum boş,
görünmeyen kolların içine,
duraksıyor, sonra kavrayıp
havaya kaldırıyorum :

yeşil bir tatil; kırmızı bir vaftiz
töreni; karanlık yazlarda solan
bütün o yaşayamadıkların,
toz olarak çöküyor kafamın içine.

YILDÖNÜMLERİ

Dördüncüsü

Yıldönümü havası : çiğ bir
günbatımında sürüyorum
arabamı, yol yığılan karla
engebeli, çitler buzdan taşlarla
parlıyor.

Artık ezbere biliyorum;
her yıl bugün, yalnız
doğuya doğru Essex'e giden
yolları gösteriyor işaretler,

ve böylece senin koğuşuna,
ilk kez dört yıl önce
karın örttüğünü gördüğüm yerler
yeniden kar altında.

Zaman ne getirirse getirsin,
bu göz kamaştıran karanlığa
götürüyor beni bütün yolculuklarım :
önümdeki gölgemin ulaşamayacağım

açık çayırlar üzerinde durmadan
süzülüşünü, sonra kendini orada
bekler bulmak için başucuna
inişini seyrediyorum.

Birincisi

Aklımda kalan gidişin
değil, geri gelmeyişin –
ve sık ağaçlarda
karın gıcırdayışı

ve donmuş otların
üzerindeki izleri örtüşü.
Bütün öğleden sonra
mutfağın penceresinden

ucundaki sarılı bezden
eriyip sızan damlaları ve akşamları
yeniden buz tutan
musluğu seyrettim.

Hâlâ oradayım, atının
tek başına, ardında sürüklediği
dizginleriyle, açık ahıra
dönüşünü görüyorum,

sabana takılmış bir kuyruk,
o gün çözemediğimiz
ve artık iyileştiremeyeceğimiz
yara izlerinden bulanık bir bilmece.

İkincisi

Hepsini canlandırmıştım kafamda-
koğuşunu, tıraş edilmiş başını,
oraya bir süs gibi iliştirilen
kurumuş yara kabuğunu,

ama suskunluğunu değil.
Babamın gün aksatmadan
eğilip o suskunluğu aşmak için
sana fısıldadığını izledim,

“Beni şimdi duyuyorsan,
elimi sık,” dışarda karlar
güneşten eriyip sonra yeniden
kış gelinceye ve onu orada

hâlâ bekler buluncaya kadar.
Kulağında oksijen tüpünden
maskene ulaşan soluğun sesi
ve her seferinde dönüp “Evet,

şimdi hissettim elimi sıkıştığını,”
deyişi; sanki yinelemekle bu yalanı,
zamanla gerçeğe dönüştürüyordu,
ama asla senin için değil.

Üçüncüsü

Görmeden, konuşmadan,
kımıldamadan geçen üç yıl.
yalnızca yüzünün önünden geçen,
sonra başka dünyalara uçup giden

bulutların gölgesi.
Nasıl bir uykuydu o
ışığın delip geçemediği?
Hangi büyüleyici ülke

seni tutsak etmiş de yasaklamıştı
uyanmanı bir öpücük için bile?
Eğer bu ölümdüyse,
kimin elleriydi onlar sımsıcak

avucuma aldığım ve kimin
şaşırtıcı sözleriydi onlar
tam ben ayrılırken
güneşli odanda duyduğum:

“Gitme, gitme,” ve baktığım
bir kez açılan, bana bakıp
tanımayan ve uzaklara
çevrilen gözlerin?

Dördüncüsü

Yeniden yağmaya başlayan
karla iniyor akşam, ikiye
bölerek ağaçları beyazlıkla,
beni iterek kendisiyle

bir başka yılın sonuna.
Neler getirecek gelen yıl
giden yılın bıraktığından?
Sensin kendi ölümünü aşacak olan,

yitirdiğimiz yılların dışında.
Bildiğim dünyayı bana yeniden
veren. Onun sağlayamayacağı
ne varsa, ben unutuncaya kadar

hep böyle geleceğim,
yasını tutacağım ölüm yerine,
yalnızca senin odanda
paylaştığımız yaşam

ve kendini yineleyen sevgimiz,
tıpkı bu gece seyrettiğim kar gibi,
yağarken pencereme yapışan,
sonra da karanlıkta kaybolan.

Craig Raine için

Akşamın alacasında arabamı sürerken
kuzeye, havalimanına doğru. Dön bak
diyorsun. Belfast'ın en güzel görünüşü,
elinle gösteriyorsun, kalmayı seçtiğin için gururlu.

Nasıl da belli ediyor ara sıra elektrik
direkleri geldiğimiz yolu, bataklık
geçerken yamaçlardan sokaklara doğru
yeniden birer birer seçiyorum damları,

onların acımasız, sert coğrafyalarını
ve yağmurda derinleşen sessizliğin aşkını.
Her beklenmedik ışık fırtınasının alev gibi
kendini açıklamasını, oysa ne onlar, ne de

bu gece iki kat artan bombardımanlar
pek öyle korkularının ortağı edemezler beni.
Görünmez olarak kalan, ölümleri ertesi sabah
öç duygusuna dönüşen ters toplumlarda

yitip gider ve en çok acıdıkları şeye
dönüşür kendi yurtları.
Üzerlerindeki ayı seyrediyorum, odaları
kalıplaşmış görüşlerle dolduran, oradaki

sesler ister çağrılmamış bir konuk,
ister bir hain, ister bir dost sayınlara beni,
geldiğim gibi bir yabancı olarak bırakıyorum
onları, arabam yeniden yola koyuluyor,

yol ise, katırtırnakları arasından
kıyı boyunca bir iplik gibi
millerce uzayıp giden ve sonunda
karanlıkta kaybolan incecik bir çizgi.

Michael Hulse

1955

Günümüz İngiliz şairlerinden Michael Hulse 1955'te Stokeon-Trent'te doğdu. St. Andrews Üniversitesi'nde Alman Edebiyatı Bölümü'nü bitirdikten sonra Erlangen-Nürnberg, Eichstatt ve Köln üniversitelerinde İngiliz Edebiyatı dersleri verdi. Birçok İngiliz ve Amerikan dergilerinde eleştiri yazıları yayımlanan Michael Hulse; Goethe, Jacob Wassermann, Luise Rinser, Botho Strass ve Elfriede Jelinek gibi klasik ve modern Alman yazarlarından çeviriler yaptı. *Knowing and Forgetting* (1981), *Propaganda* (1985) ve *Eating Strawberries in the Necropolis* (1991) adlı şiir kitaplarıyla çeşitli ödüller alan şair, 1993'te İngiliz Kültür Heyeti'nin İstanbul'da düzenlediği bir şiir çevirisi seminerine Carol Ann Duffy, Michele Roberts ve Susan Bassnett'le birlikte katılarak Türk şair ve çevirmenlerinin ortak çalışmalarıyla Türkçeden İngilizceye ve İngilizceden Türkçeye yapılan çevirilere katkıda bulundu. Bir süre Türkiye'de bulunan Michael Hulse Ankara'da, İzmir'de ve İstanbul'da çeşitli üniversitelerde ve İngiliz Kültür Heyeti'nde modern İngiliz şiiri üstüne konferanslar verdi.

RAFFLES OTELİ

Singapur

Diyelim, sömürgecinin biri boğazı hızla geçip
bir balıkçı köyü gördü. Sonra bir şehre vardı.

Diyelim, gelecek afyon ticaretiydi,
çay ticareti, limanda geçit törenleri,

gizli dernekler, Collyer Rıhtımı'nda çekçekler,
sokaklarda gösteriler. Diyelim, bir Ermeni

satın aldı müflis bir albayın

çay salonu işlettiği bir villayı

ve beyaz bir otele çevirdi, sıra sıra sütunlar,
yasemin ıtırları, palmiyeler, kamış perdeler,

ve avlusunda piyanoda valsler çalınan

bir yer : saf kızla çapkın herifin evliliği.

Ve insanlar ölürlerken Somme'da ve Passhendaele'de
(yavaşça) ilk kokteyli çalkalıyordu bir barmen.

General Percival piposunu tüttürüp

savsaklarken Singapur'un kara savunmasıyla ilgili

önlem almayı, Japonlar bisikletleriyle
iniyorlardı yarımadadan aşağı. Çünkü

bir baştan çıkarmadır tarih:

verandada kokteyl, sonra akşam yemeği

saat sekizde ve saygılı nefreti garsonların.

Yağmurdan sonra hava açık gene. Yıldızlar

birer delik çivit rengi gökte.

Bir İngiliz lorduyla leydisi gaydaların

“Kahraman İskoçya”yı çaldığı özel bir şölene
buyur ediyorlar konuklarını. Adada son öldürülen
kaplanın bilardo masasının altında vurulduğunu
söylüyorlar bir Avustralyalı yemin ederek.

Budala imparatorluk bu. Havuzda yüzerken gece yarısı
babamı düşünüyorum. Bir caz orkestrası çalıyor
barda. Savaşın sonra Raffles Alam’nda
bir tekstil şirketinde çalışmıyormuş babam

ve bir gün şoförü erkenden gelip onu uyarmış
ve acele İngilizlerin silahlanarak kapalı pancurlar
arkasında korkularını belli etmeden
bekledikleri bir villaya götürmüştü;

bütün o gözü dönük öğleden sonra ve bütün gece
fısıldaşarak, palmyenin yaprağı kırıdayacak mı
diye dikkat kesildikleri, tıpkı şimdi masum havada
saksafonun karanlık soluyuşunda titrediği gibi.

SIĞINMACILAR

Bütün gece, karanlıktan sersemlemiş, uykunun
cenaze arabasını sürüyordum ölüm düşlerinin içinden
ve sabahleyin uyandığımda, bir savaş fotoğrafına
girmiş gibiyim sanki
karşıdan
sürülmüş ve verimsiz bir tarlanın kesekleri içinden
düşe kalka üç kadın geliyor bana doğru,
siyahlar içinde, kamburu çıkmış yaşlı bir kadınla kızları
boğuşup duruyorlar sığınmacı yüklerinin altında,
rastgele bir adım atmaya çalışarak karıklar üzerinden.
Çok fazla taşıdıkları eşya. Yükleri fazla hantal.
Er geç bir şeyleri bırakmak zorunda kalacaklar.
Bavulları ve sepetleriyle bouşmalarını seyrediyorum;
geride bıraktıkları çiftlik evi gibi, her dakikasını
hatırladıkları yanan günün içinde
bir geçit arıyorlar kendilerine,
bombalanmış geçmişin dumanı bir leke bırakmıyor
göklerin külrengi kayıtsızlığında.

Acaba

gelip geçecekler mi yanımdan? Hiçbir şey söylemeden?
Nereye gidecekler? Ve bir mevsim olacak mı
birilerinin tarladaki tohumun yeşerdiğini gören?

4 MART 1844'TE TARNAST'TA ÖLEN GOTTLOB FABIAN'A

Brandenburg'da, Vormarz'da
benimkinden altı demir kuşak önce
kanın ve toprağın ötesinde
bir yel değirmeni işletiyordun Tarnast'ta.

O hantal değirmenini biliyorum,
uysal ve sağlam, ahşap ve beyaz,
Brandenburg ovaları üstünde
kendini usulca rüzgâra bırakan.

Taşlarını tanıyorum, öğüten taşlarını,
ince olan her şeyin ilkesini.
Senin dikkatini biliyorum, bakışını,
sabrını ve göğünü :
aynı yel değirmeninin dönmeyen
kanatlarız biz, adsız bir rüzgâra asılı,
havadan koparılmış bir soluk,
yeniden havaya dönüşen.

DİKKAT KESİLMEK

Pencerenin önünde
durmuş, kürek çeken

üç İtalyan
kadınını seyrediyorum,

sallanan, yanayatan
sandalın içinde, kahkahaları
geliyor kulağıma, kabının
doğal biçimini alan

su gibi. Gitme.
Bir göz at.

Sence de
şu parlak kırmızı,

kloş etekli hoppa kız
Zelda Fitzgerald'a benzemiyor mu?

El sallardım ona,
iki elim de senin

bluzunun düğmelerini
çözmüyor olsa.

Lavinia Greenlaw

1962

Lavinia Greenlaw 1962'de Londra'da doğmuş. Aralarında doktorlar ve bilim uzmanları olan bir ailenin kızı. Çocukluğunu Essex'de bir köyde geçiren Greenlaw öğrenim için Londra'ya dönmüş ve Kingston Polytechnic'de İngiliz Edebiyatı okumuş. Daha sonra Londra Matbaacılık Yüksek Okulu'nda uzmanlık eğitimi gören genç şair bir süre yayıncılık alanında editör olarak çalışmış. 1990 yılında Eric Gregory Ödülü alan Greenlaw'un ilk kitabı *Night Photograph* 1993'te yayımlanmıştı. Bunu 1997'de *A World Where News Travelled Slowly* adlı ikinci şiir kitabı izledi.

YILLAR SONRA

Kardeşimle bir barda buluşuyoruz,
uzayla ilgili bir şeyler gösteriyor bana;
altı dereceye altı derece,
yıldız kümeleriyle dolu bir parça,
birbirini yörüngeye çeken
ama ne birbirlerine dokunabilen, ne de
büsbütün ayrılan
çift yıldızlardan söz ediyor.
O gidince seni hatırlıyorum,
on sekizinde ve hiç konuşmayan;
sizin evin tavan arasında
beni nasıl çınlıçıplak soyup
parmağını küçük bir bıçak gibi
karnımın üzerinde gezdirdiğini
ve bir şey yapmadığını.
Yıllar sonra geceleyin uyanıp
sözcükleri bulmaya çalışıyorum.
Ve hoşuma gidiyor o yıldızları düşünmek

Dokunuşun şaşırtıyor beni
şehrin üzerindeki deniz meltemi gibi
ve nereye döneceğimi bilemiyorum
duyularımın karşıt görünümlerinde.
Sanki yıllardır yaşadığım bir sokakta
karşıya geçerken,

tuz tadı geliyor ağzıma ve yitiriyorum
kendisine doğru yürüdüğüm şeyin görüntüsünü:
bilinen ne varsa gösterip yansıtan
b.ır pencere; ya da sonunda
kıyısında durup uzaklara bakacağım bir ada.

UZAYA GİDEN İLK KÖPEĞE

Sputnik 2'yle uzaya gönderiliyorsun,
bir çeşit can çekişen ahtapot.
Yerdekiler denetimde bağlılık yemini ettiler
yerçekimine ve devinim yasalarına;
şimdi rahatça uyuyor onlar,
melez dişi bir Rus köpeğinin
saniyede yedi mil hızla
atmosferin dışına fırlatılsa da,
yuvasına dönen yoldan
şaşmayacağından emin.
Ne bir arkadaşın olacak,
ne de basacağın bir düğme,
yalnızca altı günlük hava. Laika,
sakın yanılma ne kadar hızlı gittiğini
bilmemekten doğan o mutlak
sessizlik konusunda. Dünyanın
çevresindeki yörüngene oturduğunda,
kendi dilini hatırla. Uzak yıldızları dinle.
Korkuna güven.

GALİLEO'NUN KARISI

Galileo yıldızları yere indirebilir.
Onlar kâğıt ellerimde
ve gece karanlık.
Taş neden düşer, duman neden yükselir,
sabah kıyıda olan kum öğleden sonra
neden kaybolur, bilir.

Toskana'dan gelen tarlakuşu diliyle
Girit'ten gelen balı mideye indirir. Bir de
beni ölçebilse, gizlerimi açıklayabilse.

*

Bu sabah altı yüz kere
çakıl taşı attım suya.
Düşüşün ortalama hızı
üç nabız atışıyla değişken yarım atıştı,
her taşın suya düşüşünün
açısına ve gücüne göre.

Galileo sonuçları açıklamamı istiyor.
Bu gece gemi inşaatı konusunda
dersi var üniversitede.

*

Kulede yangın çıkmıştı da
kapalı kalmıştı çocuklarımız
Onların bir tüyle bir taş gibi aynı anda

yere düşüşlerini seyretti. Not aldırdı
ve gömülmeden önce cesetlerini tarttırdı.
Onların giysileri arasında uyuyorum şimdi ben.

Pisa'yı terk etmem gerekiyor.
dünyanın kenarını belirleyecekmişim.
Galileo haritayı tamamlamak zorunda.

Bir çift kadife terliği var onun.
Benim potinlerimi bağlamam yarım saat sürüyor.
Ayağımın yere basmasından hoşlanıyorum ben.

*

Dalmaçya üzerinde bir bulut var.
Gelinliğimin renginde,
Taşı yakıyor gölgeler.

Natolia'daki ayılar
pazar yerine geliyor ardımdan
ve yoksulların evlerine yiyecek taşıyorlar.

İran'da çölü geçerek doğuya doğru yürüyorum
bütün gün. Arkama bakıyorum gün batarken.
Bir orkide denizi çöl.

Tataristan soğuk. Atlar dans ediyor
koyağa inerken. Ben düşünüyorum
ve yetişiyor bana buz kesmiş hava.

Çin'de, gökyüzünü gürültüyle ve yaldızla
dolduran barutu yapmasını bildikleri,
surlarla çevrili bir kente varıyorum

Bu kâğıttan evler ülkesinde, dağlara
götürüyor beni yükselen bir dalga.
Cebimdeki balıkları yediriyorum çocuklara.

Uyuya kalıyorum okyanusun kıyısında
ve Yeni Dünya’da uyandığımda,
büyük yarıklar açıyor ayak izlerim sarı kayada.

Adını vermeyeceğim bir rüzgâr yardıma taşıyor beni.
Galileo kapıyı açıyor. Bir daire çiziyorum,
o da gözlerimi kapatıyor tek bir yumrukla.

*

Ben uzaktayken, ayakkabılarımın
on beş yıl onu uyanık tuttuğunu söylüyor.
Çakıl taşı ve su veriyor bana.

Üniversitede her gece
dünyanın sınırının varlığını kanıtlıyor.
Öğrencileri uyuklayıp alkışlıyorlar onu.

Gerçeği kâğıtları arasına bırakıyorum
ve yazı yazmayı ona hiç öğretmediğim için
teşekkür ediyorum Natolia ayılarına.

MARIE CURIE'DEN BİR MEKTUP

New Jersey'de ölmekte olan kız
yabancı sözcüklere bakmıyor bile,
ama pul hoşuna gidiyor.
Sık rastlamadığı
soluk mavi bir pul bu.
Mektubu getiren avukat
ünlü bir bilim kadınından
söz ediyor, kızın boyadığı saatlerin
karanlıkta parlamasını sağlayan
o büyümlü maddeyi bulan. Fırçayı
her yalayışında, kemiklerine
biraz daha radyum bulaştığından
ve bin altı yüz yıl sonra,
eğer bir şey kalırsa ondan,
şimdi okuduğunun yarısı kadar
radyoaktif olacağından
söz etmiyor, hasta kardeşi aracılığıyla
kütüphaneden aldığı atlasın
sayfalarını çevirirken.
Marie Curie'nin de anemik
olduğunu açıklıyor avukat,
ama kız onu dinlemiyor. O Fransa'yı
bulmuş atlasta; hiç de öyle büyük
bir yer değil. Avukat omuz silkerek
Marie Curie'nin, *Bol bol çiğ dana ciğeri*
yemeli, dediğini söylüyor.

Simon Armitage

1963

1963'te İngiltere'nin Huddersfield kentinde doğan Simon Armitage, Portsmouth Polytechnic'te coğrafya okuduktan sonra Manchester Üniversitesi'nden "Televizyonda Şiddetin Psikolojisi" konulu teziyle yüksek lisans derecesini aldı. 1988'de Eric Gregory Ödülü'nden sonra 1993'te "Sunday Times"ın "Yılın Genç Yazarı" ödülünü *Kid* adlı şiir kitabıyla kazandı.

Simon Armitage, kuşağının en çok ve en açık biçimde övülen şairlerinden biridir. Buradaki şiirleri dördüncü seçkisi olan *Ölü Deniz Şiirleri* adlı kitabından alınmıştır. Kitabındaki şiirlerde, inanç ve güveni, kimlik ve bilgiyi gündelik yaşamda karşımıza çıkışları biçimlerde inceleyen Armitage, milenyum öncesi dünyamızın, hem gerçekçi, hem de eşsiz bir düş gücünün ürünü olan bir portresini çiziyor. *Book of Matches* ve *Kid* gibi şiir kitaplarıyla da, Simon Armitage, "Times Literary Supplement" ve "Sunday Times" gibi tanınmış yayınlardaki eleştirmenlerce ve çağdaşları tarafından övülmüştür.

ÖLÜ DENİZ ŞİİRLERİ

Ve neşeyle dolaşıyordum, çıplak ayakla
dip kayalarda, sonra da buğday ve papatya kaplı
tarlalarda. Yoksa ortalıktaki

dulavratotu muydu. Ekmeğimi kazanmak için,
temiz suya götürüyordum bir keçi selini,
sonra içlerinden biri kurtulup, dağların

ufukla birleştiği yerde bir mağaraya kaçtı.
Çıkarmak için onu, sapan yaptım bir sargı bezinden.
Yoksa bir battaniye miydi bu. Sonra da hedefe

bir kaya fırlattım büyük bir gürültüyle.
İnsan yapımı nesnelerin ispiyoncu sesi.
Mağaranın içinde, bir kuka oyunu seti gibi,

bir düzine küçük kutu duruyordu, ve her biri –
biraz da abartarak belki –
açıldığında derin derin soluyordu,

misk ve polen kokusu sardı ortalığı, ve
serin kumun derinliklerinde, yazılmış şiirler buldum
kendi elimde; aç ve çıplak,

ve yoksul, on iki kez kurtulmaya çalıştım onlardan,
fakat bu bahar yine karşıma çıktılar,
sergilenirken insanlara,

kızılötesi ve ultrasonik ışıkların altında, uzakta,
görünüşte tam bir paket değerinde.
Geçmişteki sanatımın bedelini bilerek şimdi,

hepsini yüreğime yerleştirmede,
bir iki adım attım sanki, hepsini aklımda tutarak
dua eder gibi, durmadan yineleyerek

geceleeri, tüm yapıtı kendi kendime
mırıldandım her gün.
O saf ve kolay dizelerin

ilkiydi bu.

ORTA UZAKLIKTAN

Güneyin aşağı taraflarında
bulundum, gözler ve ağız için delikler açılmış,
nadasa bırakılmış her dönüm toprağın ortasında
bir korkuluk.

Kim kurdu beni,
boynumdan ve ensemden, sol ayağıma kadar inen,
kalçamdan ve omurgalarımın geçen bu kazığı çakıp?
Sanırım siz yaptınız.

Ve süpürge sopası,
kollarımdan geçirip onu, üst tarafını
yüreğime kamçıladınız,
sonra da elleri bağladınız.

İşte böyle duruyorum.
Ve kara kuşlar salınıyor,
düz tarladaki o uzun şeyden beslenmek için.
İşte, buradayım ben.

VER

Halka açık tüm yerlerden, sevgilim,
Bir görüntü oluşturmak için, burayı seçtim.

Dünyadaki tüm kapı eşiklerinden,
Uyumak için, seninkini seçtim.
Sokaktayım, yıldızların altında.

Bozuk paralar için, dans edip şarkı söyleyebilirim.
Gümüş için – kılıçlar yutar, ateş yerim
Altın için – düğümlerden ve zincirlerden kurtulurum.

Güzel kokular ve reçine için
Ayak dirediğimi sanma, yalnızca değiş.

Sen bana çay ver. Çok iyisin.
Diz çökmüşüm. Sana yalvarıyorum.

GÖKTAŞI

Peki ne, bir parça çıkmaktaşı, bir kor,
işaret ve başparmaklarımın kısıkcı arasında,
değerli bir taş gibi.

Aynen öyle, tam anlamıyla o; oysa
başka dünyalara ait bir şey yok burada,
ne sıcak ve oynak bir element ya da bileşim,
ne de bir taşı uzayda bir yere ait kılacak
bir nokta ya da benek; hiçbir özelliği yok,
adlarıyla değil de, numaralarla bilinen,
uzak ay ve yıldızların.

Robinson'un ruhunu taşıyan bir taş da değil;
Red Bird cıva madeninde bulunan,
ve Robinson'un adını alan, fakat
ışığa çıktığında elinizde toz olan.

Ama yine de bir şey o, çok uzaklardan
uçup geldiği için, bir toprak bulup elimize geçtiği için,
ve böyle düşünüldüğünde, söyleyemeyecek
hiçbir şeyi yok. Bir dizi olay örgüsü, bir elyazması,
öyle ya da böyle bir mücevher bu göktaşı,

bir armağan, parmaklarımız aralanıyor yavaşça,
bir çiçek gibi açılan yumruğunuzda. Sanki. Sanki.

ÖN KAPAK

İşini çok iyi biliyor
göklerin babası,
bir ışık dalgası üstünde,
gönderirken gümüş oğlunu yeryüzüne,

bir öküz sürüsünü
geçirirken alçak bayırlardan
kıyıya, denize doğru
bir kız kumsalda geziniyordu.

Sonra bırakarak üç dişli çatalını
bir bulutun üzerinde,
yere indi, tombul bir boğa
kılığında, ve

karıştı sürünün arasına.
Sert değildi postu.
Tersine yumuşacaktı
ve dokunulduğunda ısıldıyordu,

ve beyazdı, sanki kesildiğinde
kilolarca süt akacaktı.
Gözleri birer ay parçasıydı,
boynuzları meşeden oyulmuştu.

Kız başlığını taktı ve korktu,
hemen yanına yaklaşmadı,
sonra dudaklarına
biraz yiyecek sundu.

Önce burnunu sürttü boğa ona,
sonra kumu eşeledi biraz,
kız da onu okşadı
bitkilerle, ve sırtına tırmandı,

boğa yerleştirince onu üzerine,
ağır damırlarla ilerledi gel gitin içine;
uzaklaştırlar,
kara görünmez olana değin.

Boğanın üzerinde yüzdü kız
dalga tarlasının üzerinde,
tuzlu suların içinde, çünkü
yutabilirdi onu deniz.

Ya da yok olabilirdi kendi sesinde.
Dalgaların tadı,
şarabın tadında değil. Denizde bir kızın
yüzü kızarmaz kolayca.

Ya da, kumsala vardıklarında, harmanlandılar.
Ya da boğa onun üzerini kapladı,
bir çeşit ağacın altında,
o ağaç her zaman yeşildi.

SONSÖZ

Gerçek : dünya düzelecek,
batıya gidip
yeniden evine dönen
dostların gözünde.

Bu o Einstein kanunu,
bir ya da iki ikizin
şöyle bir yola çıkıp
baharda geri döndüğü

doğduğu yere,
kardeşine bir hediyeyle.
Ve kendileri görüyor bunu,
birbirlerini süzerek

bir zamanlar bir ayna olan,
bir teleskopun içinden.

Çeviren : Gökçen Ezber

İÇİNDEKİLER

Önsöz	7
İkinci Baskıya Önsöz	8
Yirminci Yüzyıl İngiliz Şiiri	9
Thomas Hardy (1840-1928)	15
Ses	16
Rüzgârda ve Yağmurda	17
Varoşlarda Kar	18
Gerard Manley Hopkins (1844-1889)	19
Tanrının Görkemi	20
Bahar	21
Yıldızlı Gece	22
William Butler Yeats (1865-1939)	23
Galway At Yarışlarında	25
Her Şey Ayartabilir Beni	26
Coole'un Yaban Kuğuları	27
1916 Paskalya Ayaklanması	28
İkinci Geliş	31
Bizans'a Yolculuk	32
Leda ile Kuğu	34
Coole Park, 1929	35
Coole Park ve Ballylee, 1931	36
Bizans	38
Walter de la Mare (1873-1956)	40
Bana Pan Öldü Dediler	41
Geçmişte Kalan	42
Yazıt	43
Edward Thomas (1878-1917)	44
Yeni Ev	45
Işıklar Kararınca	46
Sabah	48
T. E. Hulme (1883-1917)	49
Güz	50
Değişim	50
Set	51

D. H. Lawrence (1885-1930)	52
Miriam'a Son Sözler	54
İnsan Yapısı	56
Piyano	57
Siegfried Sassoon (1886-1967)	58
Düşçüler	59
Herkes Bir Türkiyeye Başladı	60
Ne Önemi Var	61
Edwin Muir (1887-1959)	62
Ölen Çocuk	63
Bir Ayağım Cennette	64
Sorgu	65
T. S. Eliot (1888-1965)	66
Çorak Ülke	68
Ağlayan Kız	91
Katedralde Cinayet'ten Koro Bölümü	92
Isaac Rosenberg (1890-1918)	93
Gün Ağarırken Siperlerde	94
Tarlakuşlarını Duyuyoruz Dönerken	95
Tapınağın Yakılması	96
Hagh MacDiarmid (1892-1978)	97
Bakın! Bir Çocuk Doğdu	98
Ne Olur Kurtar Ruhumu	99
Elektrikli Sandalyeye Giderken	100
Wilfred Owen (1893-1918)	101
Uğurlama	102
Yargılı Gençliğe Ağıt	103
Silahlar ve Çocuk	104
Robert Graves (1895-1985)	105
Sevdalıların Kışı	106
Söylüyor Sevdığıne Yarı Uyurken	106
Sağ Kalan	107
Ana	107
Çitleri Kar Örterken	108
Çarpık Uçuş	108

Basil Bunting (1900-1985)	109
Ful Dalında Bir Ardıçkuşu Öter	110
Dertlidir Ağlayan Meşeler	111
Çorak Bellekte	112
Ara Ardında Her Perdenin	113
Şimdi Dönme Umudumuz Yok Geriye	114
Uskumruya Ağ Atıldı	115
Dur Sevgilim	116
Stevie Smith (1902-1972)	117
El Sallamıyordum, Boğuluyordum	118
Öyle Hoş Mektuplar Yazıyor ki Emily	119
Evlenmiş miydi	121
Cecil Dey Lewis (1904-1972)	124
Ey Düşler, Yolculuklar	125
Derin Derin Düşünürken	126
Her Şey Yitmiş	127
William Empson (1906-1985)	128
Villanelle	129
Kaçırılan Fırsatlar	130
Bırak Gitsin!	131
Wystan Hugh Auden (1907-1973)	132
Ninni	133
W. B. Yeats'in Anısına	135
Rimbaud	139
Louis MacNiece (1907-1963)	140
Kar	141
Konuşma	142
Selam Yaratanlara	143
Stephen Spender (1909-1995)	145
Ikaros	146
Bir Şehrin Düşüşü	147
Korkak	149
George Barker (1913-1991)	150
Kapa Yüzüme Kapılarını	151
Ey Altın Post	152
"Sevincim, Süvarim, Cebrailim Benim"	153

Lawrence Durrell (1914-1990)	154
Acı Limonlar	155
Atina'da Sürgün	156
Rodoslu Bir Kaptan	157
Dylan Thomas (1914-1990)	158
Bana Gözyaşlarını Anımsatıyor Yirmi Dört Yaşım	159
Fern Hill	160
Gel Gitme Usulca İyi Geceye	162
Henry Reed (1914-1986)	163
Verona Haritası	164
Orman	166
Dışarda ve İçerde	167
Kapı ve Pencere	168
John Cornford (1915-1936)	169
İspanya Mektubu	170
Edwin Morgan (1920)	171
Arnheim Ülkesinden	172
Che	174
Bir Cıgara	176
Philip Larkin (1922-1985)	177
Susamak Özgürlüğe	178
Kızlık Adın	179
Yıllar Sonra Aşk Şarkıları	180
Dannie Abse (1923)	181
Düğün Türküsü	182
Yakın Plan	183
M4'ten Aşağı	184
Christoph Middleton (1926)	185
Kır Çiçekleri	186
Lento	187
İstanbul'da Taş Anıt	188
Charlotte'un Baladı	189
Ölçüm	190
Charles Tomlinson (1927)	192
Akdeniz	193
Yansımalar	194

Estetik	194
Venedik	195
Juliet'in Bahçesi	196
Thom Gunn (1929)	197
İşte Ermişler Geliyor	198
Bir Karşılaşma	199
İdam Sehпасından Kimse Konuşmayacak	201
Ted Hughes (1930-1998)	202
Düş-Tilki	203
Atların Düşü	204
Dolunay ve Küçük Fieda	205
Geoffrey Hill (1932)	206
Şairlerin Dayanma Gücüyle İlgili Dört Şiir	207
John Fuller (1937)	211
Şarkı	212
Çift Bas İçin Konçerto	213
Müziğin Başlamasını Beklerken	214
Tony Harrison (1937)	215
Uzaklar	216
Doğanın Çağırısı	218
İyi Bir Okuma	219
Sayaç	220
Seamus Heaney (1939)	221
Ardıl	222
Nalbant	223
Yapı İskelesi	224
Çehov Sahalin'de	225
Susamuru	226
Metro	227
Demiryolu Çocukları	228
Hugo Williams (1942)	229
Kasap	230
Üst Kattaki Çift	231
Şubatta 20. Cadde	232
Tatiller	233
Bu Dizeler Boyunca	233

Bir Serseri'nin İtirafları	234
Bir Baraj	235
Andrew Motion (1952)	236
Tükenen Bir Nesil	237
Tavan Arasında	238
Yıldönümleri	239
Belfast'tan Ayrılırken	243
Michael Hulse (1955)	244
Raffles Oteli	245
Sığınmacılar	247
4 Mart, 1844'te Tarnast'ta Ölen Gottlob Fabian'a	248
Dikkat Kesilmek	249
Lavinia Greenlaw (1962)	250
Yıllar Sonra	251
Daha Yakın	252
Uzaya Giden İlk Köpeğe	253
Galileo'nun Karısı	254
Marie Curie'den Bir Mektup	255
Simon Armitage (1963)	258
Ölü Deniz Şiirleri	259
Orta Uzaklıktan	260
Ver	261
Göktaşı	262
Ön Kapak	263
Sonsöz	265
İçindekiler	266

Çağdaş İngiliz Şiiri Antolojisi

Cevat Çapan

Çağdaş İngiliz Şiiri Antolojisi'nde yirminci yüzyıl İngiliz şiirinin başlıca akımlarını ve en seçkin ustalarını bulacaksınız.

W. B. Yeats ve T. S. Eliot gibi yenilikçi şiirin önde gelen temsilcilerinin yanı sıra Auden kuşağı, Dylan Thomas ve İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra adları duyulan Philip Larkin, Ted Hughes, Geoffrey Hill ve Seamus Heaney gibi son yılların en başarılı şairleri bu antolojide yaratıcı kişiliklerini yansıtan şiirleriyle yer alıyorlar.

Bu yeni basımında genişletilerek son kuşak şairleri de kapsayan bu antolojinin şiirseverler kadar, İngiliz edebiyatı öğrencilerinin de ilgiyle okuyacakları bir derleme olduğuna inanıyoruz.

